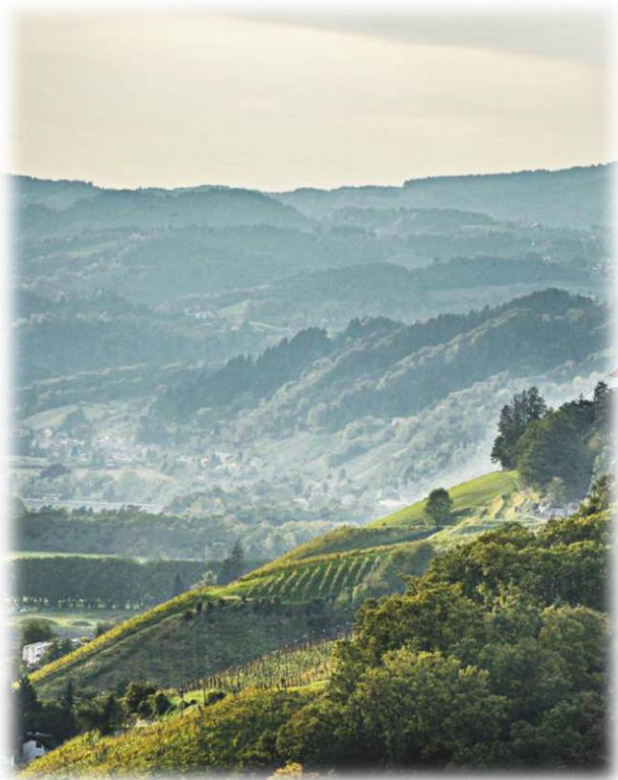

Energija iz narave za človeka in naravo

LETNO POROČILO
2017

marec 2018

Pregled vsebine

1 UVOD	5
Nagovor direktorja	6
Poudarki poslovanja v letu 2017	7
Kronologija pomembnejših dogodkov v letu 2017	10
2 POSLOVNO POROČILO	16
Predstavitev družbe	17
OSEBNA IZKAZNICA DRUŽBE	17
LASTNIŠKA STRUKTURA DRUŽBE	17
DEJAVNOSTI DRUŽBE	17
UPRAVLJANJE DRUŽBE	19
IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	20
IZJAVA DIREKTORJA SKLADNO S 60a. ČL. ZGD-1	21
ORGANIZACIJSKA STRUKTURA DRUŽBE Z ORGANIZACIJSKO SHEMO	21
SINDIKAT IN SVET DELAVCEV	22
KAPITALSKE POVEZAVE Z DRUGIMI DRUŽBAMI	23
KRATKA ZGODOVINA GRADNJE DRAVSKIH ELEKTRARN	25
FALA – TEHNIŠKA DEDIŠČINA	26
Poslovna politika družbe	26
POSŁANSTVO	27
VIZIJA	27
RAZVOJNA NARAVNANOST	27
STRATEŠKI CILJI DRUŽBE	27
Politika sistema vodenja	28
SISTEM KAKOVOSTI	28
SISTEM RAVNANJA Z OKOLJEM	28
VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU TER POŽARNA VARNOST	29
Proizvodnja in obratovanje	32
OSNOVNI HIDROLOŠKI PODATKI	32
OSNOVNI PODATKI O NAPRAVAH	32
PORAST MOČI DRAVSKIH ELEKTRARN	33
PRETOKI	33
PROIZVODNJA V LETU 2017	34
PROIZVODNI DELEŽI POSAMEZNIH ELEKTRARN	35
IZGUBE PROIZVODNJE	37
DOGODKI	38
Vzdrževanje	39
Tržni položaj	41
ZNAČILNOSTI GOSPODARSKEGA OKOLJA V LETU 2017	41
PRODAJA IN KUPCI	42
NABAVA IN IZVAJALCI	44

Naložbe	44
OPIS POSAMEZNIH VEČJIH NALOŽB	45
Informatika	48
Analiza uspešnosti poslovanja	49
POSLOVANJE V LETU 2017	49
KAPITALSKA USTREZNOST	51
STANJE ZADOLŽENOSTI	51
KAZALNIKI DRUŽBE	51
Upravljanje s tveganji	52
Komuniciranje in odnosi z javnostmi	56
Raziskave in razvoj	57
Načrti za prihodnost	57
Pomembni dogodki po koncu poslovnega leta 2017	58
Trajnostno poročilo	58
ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH	58
ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA	60
ODGOVORNOST DO ŠIRŠE DRUŽBENE SKUPNOSTI	61
3 RAČUNOVODSKO POROČILO	65
Revizorjevo poročilo	66
Izjava o odgovornosti direktorja	69
Uvodna pojasnila k pripravi računovodskih izkazov	70
Računovodski izkazi	71
IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA	71
IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	72
IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA	72
IZKAZ DENARNIH TOKOV	73
IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA	74
Pojasnila k računovodskim izkazom	75
POROČAJOČA DRUŽBA	75
PODLAGA ZA SESTAVO	75
PODLAGA ZA MERJENJE	81
VALUTNA POROČANJA	81
UPORABA OCEN IN PRESOJ	82
PODRUŽNICE IN PREDSTAVNIŠTVA	82
POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE	82
DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI	90
OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ	90
Razkritja k računovodskim izkazom	90
RAZKRITJA K IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA	90
RAZKRITJA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA	105
RAZKRITJA K IZKAZU DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA	110
RAZKRITJA K IZKAZU DENARNIH TOKOV	110

RAZKRITJA K IZKAZU SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA	110
DRUGA RAZKRITJA	110
4 PRILOGE	115
Kontaktne podatke	116
Pomen kratic	117

1 UVOD

NAGOVOR DIREKTORJA

POUDARKI POSLOVANJA V LETU 2017

KRONOLOGIJA POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V LETU 2017

Nagovor direktorja

Čeprav sem funkcijo direktorja družbe Dravske elektrarne Maribor prevzel šele konec septembra 2017 in jo torej v letu, na katero se navezuje letno poročilo, vodil le zadnje tromesečje, sem v njej dovolj dolgo zaposlen in jo dovolj poznam, da z veseljem in ponosom pišem naslednje vrstice.

Žal uvodnika ne morem začeti tako veselo, kot ga je v letu pred tem, začel moj predhodnik. Poslovanje v letu 2017 je bilo namreč sorazmerno zahtevno, saj smo se soočili z eno najnižjih hidrologij v zadnjem desetletju – že podatek, da smo le v mesecu septembru in decembru prekoračili načrtovano proizvodnjo, govori zase. Skladno s tem so bili nižji tudi finančni učinki, prišteti pa je potrebno še dejstvo, da je pogodba o prodaji električne energije za leto 2017 za enakovredno količino v preteklih letih približno sedem milijonov evrov nižja. Dobiček ob koncu koledarskega leta je tako pod planom, a kot rečeno, predvsem na račun slabše hidrologije. Vseeno pa lahko zagotovim, da smo kljub navedenemu stroške obvladovali, saj so bili, gledano v celoti, tudi ti pod planom.

Ponovno pa lahko pohvalim sodelavce, ki so, kljub nadpovprečno nizkim temperaturam, ki smo jim bili priča v začetku leta, v predvidenem časovnem okvirju izvedli redna vzdrževalna dela na skupno dvaindvajsetih večjih agregatih, od tega štirinajst revizij in osem podaljšanih revizij. Večino del smo opravili z lastnim kadrom – kar je sicer, zaradi stalnega zmanjševanja števila vzdrževalcev, iz leta v leto težje – a sodelavci so ponovno pokazali zavzetost in odgovornost tako do družbe, kot do proizvodnih enot, katerih ključni cilj je zanesljiva in zadostna proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov, s čimer dodajamo pomembne koščke v mozaik slovenske proizvodnje energije.

Ob tem se lahko pohvalimo še z nekaj uspešno izpeljanimi projekti; tako smo v hidroelektrarni Fala prešli na obratovanje brez stalno prisotne posadke in prenovili sekundarne sisteme 110-kV stikališča, sodelovali smo v projektu CE-HEAT, ki predstavlja model celostne izrabe odvečne toplote ter v projektu LIFE »Drava«, pri katerem smo, pod taktirko Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, uspešno zaključili projekt obnove rečnega ekosistema nižinskega dela reke Drave v Sloveniji. Sodelavci so primere dobrih praks naše družbe predstavili na nekaterih slovenskih in tujih strokovnih posvetih oziroma konferencah.

V letu 2017 smo naredili pomemben preskok tudi na področju, ki mu bomo v prihodnjih letih namenjali še več pozornosti, in sicer pri odstranjevanju sedimentov na celotnem vodotoku Drave, kar nam bo omogočalo ustrezen energetski potencial akumulacijskih jezer in posledično zanesljivo proizvodnjo ter zagotavljanje poplavne varnosti.

Kot že nekaj preteklih let smo veliko energije usmerjali v projekta trajnostne izrabe reke Mure in energetske izrabe vetra. Ob tem smo začeli z izgradnjo prve male hidroelektrarne, od trinajstih kratkoročno načrtovanih, na pritokih reke Drave in s prvo fazo rekonstrukcije oziroma obnove hidroelektrarne Formin – naše najmlajše hidroelektrarne ter s pripravami na praznovanje pomembne obletnice, ki nas čaka v letu 2018 – sto let obratovanja najstarejše slovenske velike še delujoče hidroelektrarne – hidroelektrarne Fala.

Zagotovo pa si bomo zapomnili tudi zaključek leta, ki ga je popestrilo nenačrtovano, a s pomočjo strokovnosti sodelavcev odlično izpeljano, znižanje nivoja vode v akumulacijskem jezeru hidroelektrarne Mariborski otok – in ponovni dvig – za skoraj sedem metrov. Omenjena aktivnost je bila potrebna zaradi poškodbe prelivnega polja številka štiri, nadomestnih zapornic namreč nismo mogli vstaviti drugače, kot da smo, kot rečeno znižali nivo vode.

Kljub poslovno zahtevnemu letu smo lahko ponosni nase. Verjamem, da bomo tudi v prihodnje sledili poslanstvu in dosegali zastavljene cilje – le hidrologija nam mora biti še nekoliko bolj naklonjena.

Andrej Tumpej, direktor

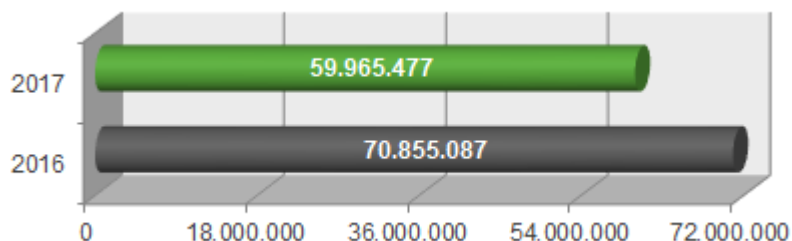
Poudarki poslovanja v letu 2017

Poslovanje družbe Dravske elektrarne Maribor d.o.o. (v nadaljevanju DEM) je bilo tudi v letu 2017 usmerjeno k zagotavljanju varne, kvalitetne in zanesljive proizvodnje električne energije. Z izvajanjem nalog v skladu z zastavljenimi cilji je družba kljub manj ugodni hidrologiji poslovala **uspešno**. Nadaljevala je svojo načrtano pot in večino načrtovanih ciljev dosegla, nekatere celo preseгла.

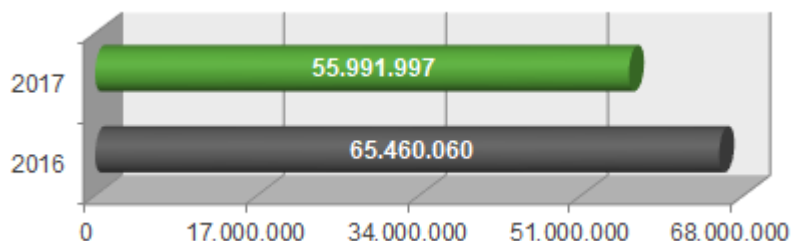
KLJUČNI DOSEŽKI LETA 2017

	2017	2016	2017/2016
Čisti prihodki od prodaje v EUR	55.991.997	65.460.060	85,54
Čisti poslovni izid v EUR	7.716.732	14.603.947	52,84
Prihodki v EUR	59.965.477	70.855.087	84,63
Odhodki v EUR	50.705.987	53.497.773	94,78
EBIT v EUR	5.808.620	13.205.083	43,99
EBITDA (EBIT+odpisi vrednosti) v EUR	21.537.958	29.054.837	74,13
Sredstva v EUR	478.991.438	495.655.581	96,64
Kapital v EUR	466.958.963	481.304.147	97,02
Proizvedena električna energija v GWh	2.333	2.846	81,97
Število zaposlenih konec obdobja	241	237	101,69
Dodana vrednost v EUR	32.337.900	40.572.298	79,70

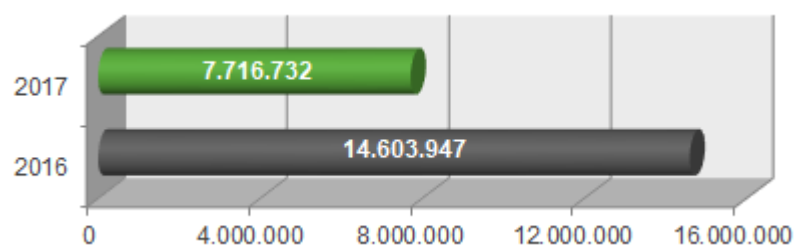
CELOTNI PRIHODKI V EUR

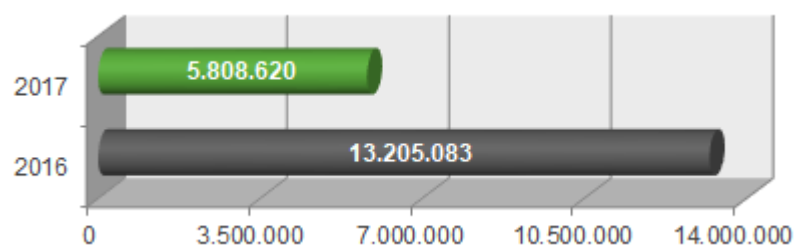
ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE V EUR

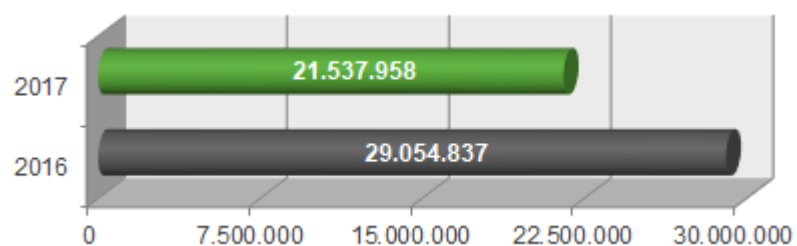
ČISTI POSLOVNI IZID V EUR

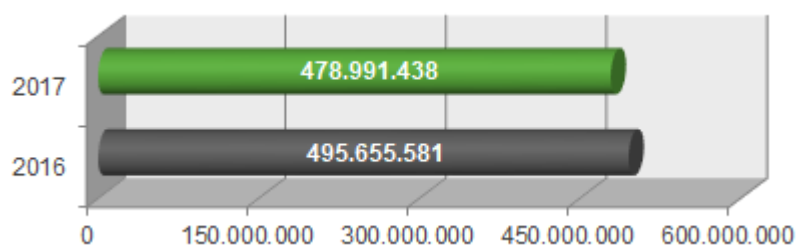
EBIT V EUR

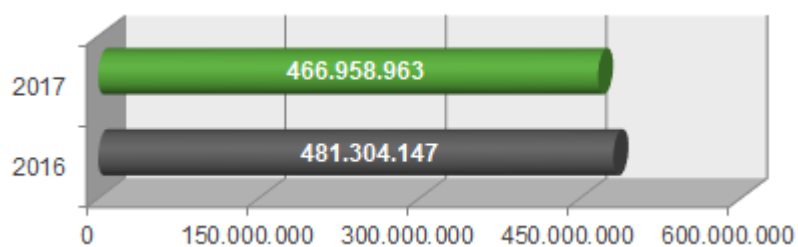
EBITDA = EBIT + ODPISI VREDNOSTI V EUR

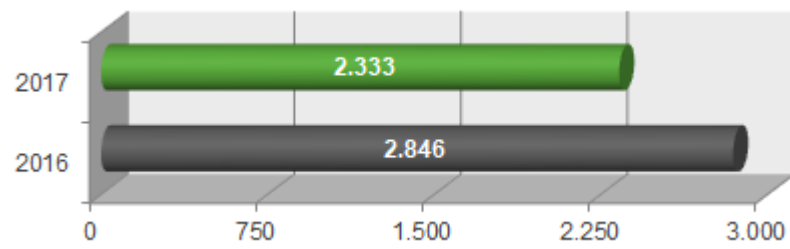
SREDSTVA V EUR

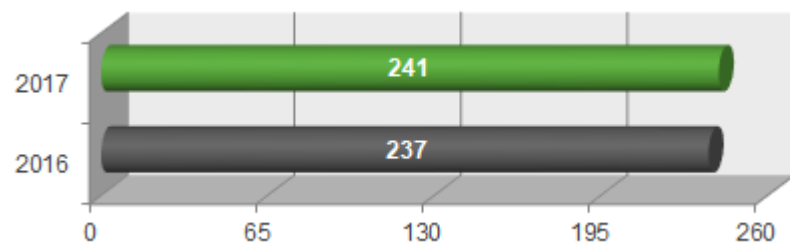
KAPITAL V EUR

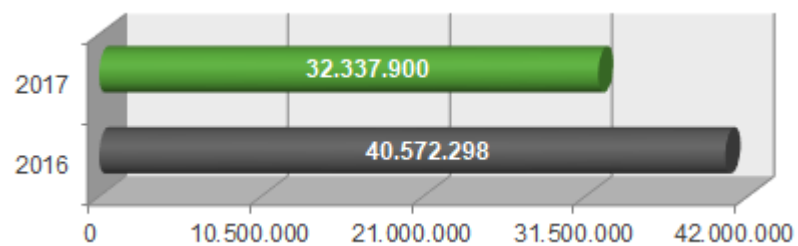
PROIZVEDENA ELEKTRIČNA ENERGIJA V GWh

ŠTEVILO ZAPOSLENIH KONEC OBDOBJA

DODANA VREDNOST V EUR

Kronologija pomembnejših dogodkov v letu 2017

JANUAR

REMONTI IN REVIZIJE V LETU 2017

Od **3. decembra 2016** do **10. marca 2017** smo izvedli vzdrževalna dela na skupno dvaindvajsetih večjih agregatih, od tega štirinajst revizij in osem podaljšanih revizij. Večja dela smo opravili v okviru podaljšanih revizij agregatov v HE Zlatoličje, kjer smo izvedli zahtevno nadgradnjo sistema vodenja, v HE Formin smo zamenjali blok transformator 110/10 kV z rezervnim, v HE Fala smo z obnovo sekundarnih sistemov 110 kV stikališča dokončali prenovu agregatov. Na agregatih prve faze (HE Dravograd, Vuzenica in Mariborski otok) smo pričeli zamenjavo turbinskih olj, ki bo zaključena v letu 2018. V povprečju so revizije trajale 9,6 delovnega dneva, podaljšane revizije pa 13,5 delovnega dneva.

ODSTRANJEVANJE REŠETKE NA VTOKU A3 HE MARIBORSKI OTOK

FEBRUAR

NAČRTOVANA HE HRASTJE MOTA JE Z IZVEDBO OMILITVENIH IN IZRAVNALNIH UKREPOV LAHKO SPREJEMLJIVA ZA OKOLJE

Predstavniki DEM in izdelovalci študij – predstavniki HSE Invest d. o. o., Vodnogospodarskega biroja Maribor in URBIS d. o. o. – so na razširjeni seji Pomurskega razvojnega inštituta **6. februarja** predstavnikom lokalnih skupnosti predstavili trenutno stanje in aktualne izzive, povezane z energetsko izrabo reke Mure.

BABIČEV MLIN NA REKI MURI; VIR: INTERNET

MAREC

ZLATA BONITETNA ODLIČNOST AAA ZA DRUŽBO DEM

Bonitetna hiša Bisnode je letos v mednarodnem projektu finančne analize podjetij v dvanajstih evropskih državah izvajala certificiranje podjetij, ki dosegajo zlato bonitetno odličnost – to dosegajo ekskluzivno podjetja, ki imajo najvišjo boniteto odličnosti AAA kar tri leta zaporedoma. Družba DEM spada med 0,7 odstotka najboljših pravnih subjektov v Sloveniji in se uvršča v najvišji razred zlata bonitetne odličnosti AAA.

LOGOTIP ZLATA BONITETNA ODLIČNOST

ŠPORTNO SREČANJE ŠD DEM, ŠD SEL IN ŠD SENG

11. marca je na Soriški planini potekalo zimsko športno srečanje ŠD DEM, ŠD SEL in ŠD SENG. Igre je organiziralo Športno društvo Soške elektrarne Nova Gorica. Iz našega društva se je tekmovanja udeležilo pet smučark in 32 smučarjev, ki so v ekipnem točkovanju v tesnem boju ponovno zasedli prvo mesto.

PODELITEV POKALOV NAJBOLJŠIM TREM EKIPAM

SPREJET POSLOVNI NAČRT DEM ZA LETO 2017

HSE kot edini družbenik družbe DEM je s sklepom na skupščini dne **20. marca** sprejel Poslovni načrt družbe DEM za leto 2017 z dodatnim planom za leti 2018 in 2019.

SKUPINA HSE JE NAJVEČJA PROIZVAJALKA ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

Svetovni dan voda, **22. marec**, smo družbe skupine HSE obeležile z novinarsko konferenco na kateri smo spregovorili o pomenu obnovljivih virov energije za proizvodnjo električne energije ter načrtih družb na tem področju.

APRIL

INFORMACIJSKI SISTEM SAP IN DOKUMENTNI SISTEM DMS4 BUSINESS CONNECT PREŠLA V PRODUKCIJO

S **1. aprilom** smo pričeli z uporabo novega informacijskega sistema SAP ter uporabo dokumentnega sistema DMS4 Business Connect (BC). Tako SAP kot tudi dokumentni sistem BC sta poenotena na ravni skupine HSE.

PROJEKT CE-HEAT PRISOTEN NA 19. DNEVIH ENERGETIKOV

Globalne energetske razmere strokovnjake postavljajo pred zahtevne izzive, ki so predstavljali rdečo nit aktualnih vsebin tudi na letošnjih Dnevih energetikov. Na konferenci, ki je potekala **11. in 12. aprila** v Portorožu, je bil s strani DEM predstavljen projekt za izrabo odvečne toplote CE-HEAT, v katerem s pilotom sodelujejo kot partnerji v projektu.

MAJ

DAN ODPRTIH VRAT V MUZEJU HE FALA

Leta 1993 je Generalna skupščina Organizacije združenih narodov **15. maj** razglasila za mednarodni dan družin in ta dan je odlična priložnost, da se zaposlene in javnost opozori na pomen družin in nujnost spodbujanja boljšega razumevanja usklajevanja družinskega in poklicnega življenja med delavci in družbo DEM.

Zato smo se odločili, da bomo letošnji dan družin zaznamovali z ogledom muzeja HE Fala. Zofija, ki prav tako goduje 15. maja, je bila prizanesljiva in nam je ob 16. uri namenila sonce, ki je obsijalo številno družino, zbrano pred HE Fala, da se odpravi na ogled kratkega filma o naši družbi. Po filmu smo si ogledali muzej. Najmlajši obiskovalci so radovedno opazovali vsako posamezno malenkost. Po ogledu, ki je trajal dobro uro, smo najmlajše goste obdarili s pobarvankami Voda vir življenja.

MUZEJ HE FALA JE NAVDUŠIL OBISKOVALCE VSEH STAROSTI

SREČANJE UPOKOJENCEV IN DAN DEM

26. maja smo se zaposleni zbrali na tradicionalnem srečanju DAN DEM, letos na novi lokaciji, v šotoru ob hotelu Arena ob vznožju Pohorja. Za začetek nam je zapela odlična pevka Ana Bezjak.

Nato so zbranim spregovorili direktor DEM, mag. Viljem Pozeb, generalni direktor HSE, Matjaž Marovt, predsednik Sindikata DEM, Igor Štruc, in predsednik Sveta delavcev DEM, Vladimir Šega. Dan prej **25. maj**, pa je bil namenjen druženju bivših sodelavcev.

NASTOP ANE BEZJAK

BIVŠI ZAPOSLENI DEM

JUNIJ

SKUPINA HSE Z DONACIJO PODPIRA RAZVOJ ŠPORTNE DEJAVNOSTI ŠTUDENTOV

Predstavniki skupine HSE in Univerze v Mariboru so se **1. junija** srečali na krajši slovesnosti, na kateri je generalni direktor Holdinga Slovenske elektrarne, Matjaž Marovt v imenu hčerinske družbe DEM rektorju Univerze v Mariboru, prof. dr. Igorju Tičarju simbolično predal donacijo, in sicer nepremičnino Brodarskega društva Sidro in pripadajoče parcele v trajno last in posest.

PODPIS DONATORSKE POGODBE

SPREJETO LETNO POROČILO DEM ZA LETO 2016

HSE kot edini družbenik družbe DEM je s sklepom na skupščini dne **26. junija** sprejel revidirano Letno poročilo družbe DEM za leto 2016.

SEPTEMBER

ANDREJ TUMPEJ, NOVI DIREKTOR DEM

Skupščina Dravskih elektrarn Maribor - Poslovodstvo Holdinga Slovenske elektrarne - je na seji, **12. septembra**, za direktorja DEM imenovala Andreja Tumpeja. Dotedanji tehnični direktor DEM je bil na ta položaj, ki ga je prevzel s 30. septembrom 2017, imenovan za mandatno obdobje štirih let. Kot direktor DEM je zamenjal mag. Viljema Pozeba, ki je družbo vodil zadnjih osem let.

SKUPNO FOTOGRAFIRANJE PO OPRAVLJENI PRIMOPREDAJI POSLOV MED MAG. VILJEMOM POZEBOM IN ANDREJEM TUMPEJEM

MEDICINSKO USMERJEN PREVENTIVNI PROGRAM V ZDRAVILIŠČU RADENCI

Konec **septembra** in v začetku **oktobra** smo skladu s Pravilnikom o izvajanju usmerjenih preventivnih programov izvedli medicinsko usmerjen preventivni program v Zdravilišču Radenci, kjer ponujajo vso zdraviliško udobje v termalnem svetu, v zdravstvenem ter wellness centru. Vsi udeleženci medicinsko usmerjenega preventivnega programa so bili razdeljeni v dve skupini s petdnevni terminom.

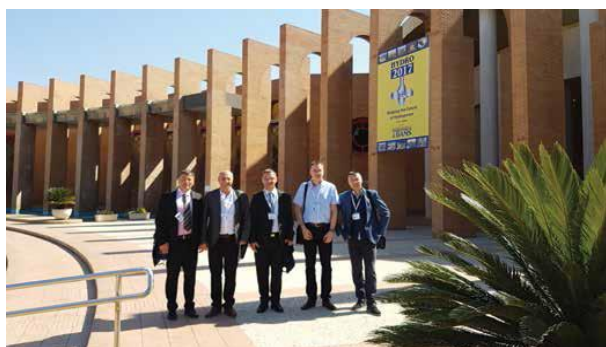

SKUPINSKI POHOD PO KAPELSKIH GORICAH

OKTOBER

MEDNARODNA KONFERENCA HYDRO 2017

Konferenca Hydro 2017 je potekala med **9. in 11. oktobrom** v čudovitem kongresnem centru Fibes - Palacio de Exposiciones y Congresos v Sevilji v Španiji. Letošnjo konferenco Hydro je obiskalo preko 1000 obiskovalcev iz 75 držav. Organizator konference, britansko podjetje Aqua-Media International, je vnovič dokazal, da sodi ta mednarodni dogodek med najodmevnejše dogodke na področju hidroenergije. Na konferenci se je odvijala predstavitev strokovno bogatega in kakovostnega programa v petintridesetih sekcijah, kjer so poleg številnih univerz, institucij in podjetij sodelovale tudi pomembne mednarodne in krajevne organizacije, kot so ICOLD – Mednarodna komisija za velike pregrade, IEA – Mednarodna agencija za energijo, UNIDO – Organizacija Združenih narodov za industrijski razvoj, Svetovna banka in še mnoge druge. V sekciji, namenjeni obratovanju in vzdrževanju (ang. Operation and Maintenance), se je z referatom dr. Daliborja Kranjčiča z naslovom »The use of modern mathematical tools and OPC technology for monitoring and maintenance of hydropower plants« predstavila tudi naša družba.

UDELEŽENCI KONFERENCE

PREDSTAVITEV REFERATA DR. DALIBORJA KRANJČIČA

NOVEMBER

AGREGATI 1, 2 IN 3 HE MARIBORSKI OTOK SO SPOSOBNI IZVAJATI PRIMARNO REGULACIJO FREKVENCE

16. novembra so DEM od systemskega operaterja prenosnega sistema – ELES – na osnovi uspešno opravljenih kvalifikacijskih testov in izjave lastnika o tehnično enakih agregatih prejele potrdilo, da so agregati 1, 2 in 3 hidroelektrarne Mariborski otok kot prvi v Sloveniji sposobni izvajati primarno regulacijo frekvence.

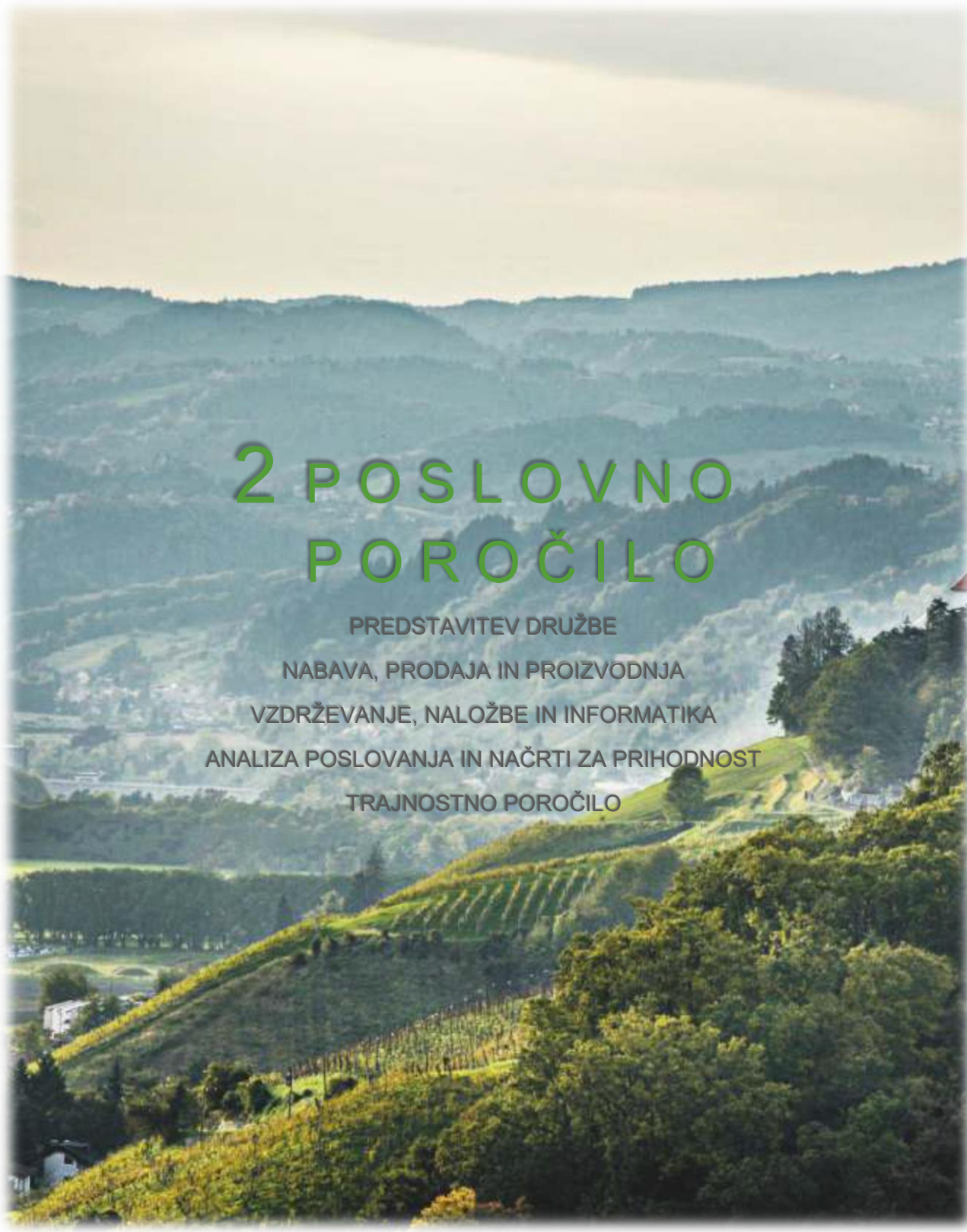
DECEMBER

POŠKODBA ZGORNJE ZAPORNICE PRETOČNEGA POLJA ŠTEVILKA 4 HIDROELEKTRARNE MARIBORSKI OTOK

13. decembra ob **13.05** je na hidroelektrarni Mariborski otok prišlo do poškodbe zgornje zapornice pretočnega polja številka štiri. Zaradi poškodovane zapornice se je skozi pretočno polje prelivalo približno 200 kubičnih metrov vode na sekundo. Po temeljiti preučitvi situacije se je izkazalo, da je vstavitve pomožnih zapornic mogoča le na način, da se zniža gladina akumulacijskega jezera, tako smo ob polnoči z 18. na 19. december začeli z nižanjem gladine vode v Brestrniškem jezeru. Želen nivo vode – 6,75 metra smo dosegli 20. decembra ob 7.30, po uspešno vstavljenih pomožnih zapornicah smo s ponovnim polnjenjem začeli 20. decembra ob 11.00. Običajni nivo akumulacijskega jezera smo dosegli 21. decembra ob 16.00.

POŠKODOVANA ZGORNJA ZAPORNICA PRETOČNEGA POLJA ŠTEVILKA 4 HE MARIBORSKI OTOK

2 POSLOVNO POROČILO

PREDSTAVITEV DRUŽBE

NABAVA, PRODAJA IN PROIZVODNJA

VZDRŽEVANJE, NALOŽBE IN INFORMATIKA

ANALIZA POSLOVANJA IN NAČRTI ZA PRIHODNOST

TRAJNOSTNO POROČILO

Predstavitev družbe

DEM: nacionalno pomembna hidroenergetska družba

DEM so največji proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji.

Z osmimi hidroelektrarnami na reki Dravi, s tremi malimi hidroelektrarnami in štirimi sončnimi elektrarnami DEM proizvedejo kar 23 % električne energije v Sloveniji. To predstavlja 80 odstotkov slovenske električne energije, ki ustreza kriterijem obnovljivih virov in standardom mednarodno priznanega certifikata RECS (Renewable Energy Certificates System). Kakovostno energijo zagotavljajo na okolju prijazen način in s spoštovanjem načel trajnostnega razvoja.

OSEBNA IZKAZNICA DRUŽBE

Polno ime družbe	DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR d.o.o.
Skrajšano ime	DEM d.o.o.
Oblika organiziranosti	družba z omejeno odgovornostjo
Naslov	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor, Slovenija
Telefon	02 300 50 00
Faks	02 300 56 55
Standardna klasifikacija dejavnosti	35.111
Glavna dejavnost družbe	proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah
Registracija	družba je vpisana pri Okrožnem sodišču v Mariboru, številka registrskega vložka 1/278/000
Osnovni kapital v EUR	395.011.180
Velikost	velika gospodarska družba
Struktura lastništva	100 % Holding Slovenske elektrarne d.o.o.
Leto ustanovitve	1918
Matična / registrska številka	5044286 / 5031000010
ID številka za DDV	SI96254459
Spletni naslov	http://www.dem.si

DEM so družba z omejeno odgovornostjo, vpisana v sodni register Okrožnega sodišča v Mariboru, številka registrskega vložka 1/278/000.

Družba nima podružnic.

LASTNIŠKA STRUKTURA DRUŽBE

Na osnovi sklepa Vlade RS o prenosu njenega deleža na HSE, je HSE od 21. avgusta 2007 naprej 100 % lastnik DEM. Poslovni delež HSE v kapitalu DEM znaša na dan 31.12.2017 395.011.180,00 EUR.

DEJAVNOSTI DRUŽBE

Dejavnosti družbe so:

- 01.1 Pridelovanje netrajnih rastlin;

- ◆ 01.290 Gojenje drugih trajnih nasadov;
- ◆ 01.300 Razmnoževanje rastlin;
- ◆ 02.100 Gojenje gozdov in druge gospodarske dejavnosti;
- ◆ 02.200 Sečnja;
- ◆ 02.400 Storitve za gozdarstvo;
- ◆ 33.110 Popravila kovinskih izdelkov;
- ◆ 33.120 Popravila strojev in naprav;
- ◆ 33.130 Popravila elektronskih in optičnih naprav;
- ◆ 33.140 Popravila električnih naprav;
- ◆ 33.190 Popravila drugih naprav;
- ◆ 33.200 Montaža industrijskih strojev in naprav;
- ◆ 35.111 Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah;
- ◆ 35.119 Druga proizvodnja električne energije;
- ◆ 35.300 Oskrba s paro in vročo vodo;
- ◆ 38.320 Pridobivanje sekundarnih surovin iz ostankov in odpadkov;
- ◆ 41.100 Organizacija izvedbe stavbnih projektov;
- ◆ 43.120 Zemeljska pripravljalna dela;
- ◆ 43.210 Inštaliranje električnih napeljav in naprav;
- ◆ 43.220 Inštaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih napeljav in naprav;
- ◆ 43.290 Drugo inštaliranje pri gradnjah;
- ◆ 43.3 Zaključna gradbena dela;
- ◆ 43.990 Druga specializirana gradbena dela;
- ◆ 45.200 Vzdrževanje in popravila motornih vozil;
- ◆ 49.391 Medkrajevni in drug cestni potniški promet;
- ◆ 49.410 Cestni tovorni promet;
- ◆ 55.201 Počitniški domovi in letovišča;
- ◆ 56.290 Druga oskrba z jedmi;
- ◆ 61.100 Telekomunikacijske dejavnosti po vodih;
- ◆ 61.200 Brežžične telekomunikacijske dejavnosti;
- ◆ 61.900 Druge telekomunikacijske dejavnosti;
- ◆ 62.020 Svetovanje o računalniških napravah in programih;
- ◆ 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov;
- ◆ 62.090 Druge z informacijsko tehnologijo in računalniškimi storitvami povezane dejavnosti;
- ◆ 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti;
- ◆ 68.200 Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin;
- ◆ 69.200 Računovodske, knjigovodske in revizijske dejavnosti, davčno svetovanje – razen revizijske dejavnosti;

- ◆ 70.220 Drugo podjetniško in poslovno svetovanje;
- ◆ 71.121 Geofizikalne meritve, kartiranje;
- ◆ 71.129 Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje;
- ◆ 71.200 Tehnično preizkušanje in analiziranje;
- ◆ 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije;
- ◆ 77.110 Dajanje lahkih motornih vozil v najem in zakup;
- ◆ 77.210 Dajanje športne opreme v najem in zakup;
- ◆ 77.330 Dajanje pisarniške opreme in računalniških naprav v najem in zakup;
- ◆ 77.390 Dajanje drugih strojev, naprav in opredmetenih sredstev v najem in zakup;
- ◆ 78.100 Dejavnost pri iskanju zaposlitve;
- ◆ 81.100 Vzdrževanje objektov in hišniška dejavnost;
- ◆ 81.220 Drugo čiščenje stavb, industrijskih naprav in opreme;
- ◆ 82.110 Nudjenje celovitih pisarniških storitev;
- ◆ 82.190 Fotokopiranje, priprava dokumentov in druge posamične pisarniške dejavnosti;
- ◆ 82.200 Dejavnost klicnih centrov;
- ◆ 85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje;
- ◆ 85.600 Pomožne dejavnosti za izobraževanje;
- ◆ 93.110 Obratovanje športnih objektov;
- ◆ 69.103 Druge pravne dejavnosti;
- ◆ 47.190 Druga trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah;
- ◆ 47.789 Druga trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah;
- ◆ 47.790 Trgovina na drobno v prodajalnah z rabljenim blagom;
- ◆ 77.120 Dajanje tovornjakov v najem in zakup;
- ◆ 77.320 Dajanje gradbenih strojev in opreme v najem in zakup;
- ◆ 77.340 Dajanje vodnih plovil v najem in zakup;
- ◆ 81.300 Urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice;
- ◆ 91.020 Dejavnosti muzejev.

UPRAVLJANJE DRUŽBE

S sprejemom Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo Dravske elektrarne Maribor d.o.o. dne 20.12.2017, ki ga je sprejel HSE kot edini družbenik (ustanovitelj) družbe DEM je kot organ vodenja družbe določen direktor.

Ustanovitelj ima vlogo in vse pristojnosti skupščine, skladno z Aktom o ustanovitvi družbe DEM in veljavno zakonodajo kot velja za družbe z omejeno odgovornostjo z enim družbenikom.

DIREKTOR DRUŽBE

Direktor na lastno odgovornost vodi posle družbe in jo zastopa. Direktor vodi posle družbe v skladu z vsakokrat veljavnimi zakoni in drugimi predpisi, Aktom o ustanovitvi družbe DEM, danimi navodili in drugimi sklepi ustanovitelja.

Direktor odloča o vseh vprašanih organizacije in vodenja družbe, zlasti pa: organizira in vodi delovni proces, odgovarja za zakonitost dela družbe, izvršuje sklepe ustanovitelja ter opravlja druge naloge v skladu s predpisi.

Direktor družbe je Andrej Tumpej, ki je bil na ta položaj, ki ga je prevzel s 30. septembrom 2017, imenovan za mandatno obdobje štirih let.

IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Družba Dravske elektrarne Maribor d.o.o., Obrežna ulica 170, 2000 Maribor (DEM), v skladu s 5. odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) za obdobje od 1.1.2017 do 31.12.2017 izjavlja, kot sledi v nadaljevanju.

Direktor družbe DEM izjavlja, da je upravljanje družbe v letu 2017 potekalo v skladu z zakoni in drugimi predpisi, veljavnim Aktom o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo DEM, internimi akti družbe ter v skladu z dobro poslovno prakso.

1. IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKO NALOŽBO DRŽAVE SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA D.D. TER S PRIPOROČILI IN PRIČAKOVANJI SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA

Direktor družbe DEM izjavljam, da je bilo upravljanje družbe DEM v letu 2017 skladno s Kodeksom korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države Slovenskega državnega holdinga d.d. (Kodeks) in v skladu s Priporočili in pričakovanji Slovenskega državnega holdinga (Priporočila SDH).

Direktor družbe DEM skladno s točko 3.4.1 Kodeksa izjavljam, da je družba DEM Kodeks sklenila prostovoljno uporabljati. Kodeks je javno dostopen na spletni strani SDH.

Kodeks se uporablja v vseh za družbo relevantnih priporočilih, ne more pa se v priporočilih, ki se nanašajo na organe nadzora, ker družba nima vzpostavljenega nadzornega sveta.

Izvajanje priporočil SDH

Družba v letu 2017 ni v celoti sledila naslednjim Priporočilom SDH:

- **Priporočila: 4.3 in 4.4:** Družba priporočil ni izvedla, je pa poročala o vseh izplačilih in dogovorih lastniku HSE, d.o.o., kot nadrejeni družbi v skupini.
- **Priporočila 5:** Priporočila niso bila realizirana. Smiselnost implementacije EFQM bomo preučili skupaj z nadrejeno družbo v skupini HSE.

2. OKVIR KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA

Organa upravljanja družbe DEM sta eno-članska uprava - direktor kot organ vodenja in edini družbenik. Pristojnosti organov upravljanja so določene v Aktu o ustanovitvi družbe DEM. O vseh vprašanih, ki niso v pristojnosti direktorja družbe odloča edini družbenik.

Družba formalno nima politike raznolikosti, ki bi se izvajala v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja in nadzora družbe z vidika spola in drugih vidikov, kot so na primer starost ali izobrazba.

3. SESTAVA ORGANA NADZORA

Družba nima nadzornega sveta. Nadzorno funkcijo opravlja edini družbenik.

4. DELOVANJE IN PREJEMKI NADZORNEGA ORGANA

Edini družbenik je upravičen do izplačila bilančnega dobička, ki ga družba izplača po ugotovitvi dobička za posamezno poslovno leto na podlagi sprejetega sklepa.

5. PREJEMKI ČLANOV ORGANA VODENJA

Direktor je zaposlen v družbi in ima prejemke od družbe DEM, ki so podrobneje razkriti v računovodskem delu.

6. OPIS GLAVNIH ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJNH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V DRUŽBI V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Sistem notranjih kontrol je skupek različnih usmeritev in politik, ki jih vzpostavi in sprejme uprava z namenom, da bi kar najboljše upravljala s tveganji, povezanimi z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti učinkovitost in uspešnost delovanja, zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi.

Pravilnost, popolnost in resničnost računovodskega poročanja zagotavljamo z izvajanjem naslednjih notranjih kontrol:

- kontrola pravilnosti računovodskih podatkov, ki jih zagotavljamo na različne načine, kot na primer z usklajevanjem postavk s kupci in dobavitelji,
- kontrole popolnosti zajemanja podatkov (npr. zaporedje dokumentacije, številčenje dokumentov),
- kontrola razmejitev dolžnosti in odgovornosti (npr. ločeno izvajanje evidentiranja in plačevanja),
- kontrola omejitve dostopa (pravice dostopa do računovodskih evidenc so selektivno dodeljene),
- kontrola nadziranja.

Proces računovodenja je informacijsko podprt, zato so vse zgoraj našteje notranje kontrole povezane tudi s kontrolami, vgrajenimi v okvir informacijske tehnologije, ki obsegajo tako kontrole omejitev dostopa do omrežja, podatkov, aplikacij kot tudi kontrole točnosti in popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov.

7. JAVNO POROČANJE

Izjava o upravljanju je del Letnega poročila, ki je objavljen na spletnih straneh AJ PES.

Maribor, dne 30.3.2018

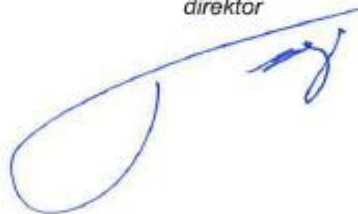
Andrej Tumpej
direktor

IZJAVA DIREKTORJA SKLADNO S 60a. ČL. ZGD-1

Direktor družbe DEM sem seznanjen z vsebino sestavnih delov Letnega poročila družbe DEM za leto 2017 in s tem tudi s celotnim Letnim poročilom družbe DEM za leto 2017. Z njim se strinjam in to potrjujem s svojim podpisom.

Andrej Tumpej
direktor

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA DRUŽBE Z ORGANIZACIJSKO SHEMO

Družba ima naslednje organizacijske enote:

- ◆ Vodstvo družbe;
- ◆ Štabne službe;
- ◆ Tehnični sektor;
- ◆ Poslovno splošni sektor;
- ◆ Sektor za korporativno upravljanje;
- ◆ Delovne enote;
- ◆ Službe;
- ◆ Oddelke;
- ◆ Začasne organizacijske enote – projekti.

Organizacijsko se v **vodstvu družbe** nahajajo: direktor, pomočnik oz. pomočniki direktorja in svetovalci direktorja.

Štabno službo vodi vodja službe. V družbi imamo naslednje štabne službe: služba notranje revizije in služba Komuniciranje.

Sektorji predstavljajo organizacijske enote na prvem nivoju, ki so neposredno vezane na direktorja družbe. V družbi imamo naslednje sektorje: tehnični sektor, poslovno splošni sektor in sektor za korporativno upravljanje. Sektor vodi pomočnik direktorja ali direktor sektorja. V sektorju se lahko organizirajo organizacijske enote po naslednjih nivojih organiziranja: delovne enote, službe in oddelki.

Tehnični sektor predstavlja organizacijsko enoto na prvem nivoju, ki je neposredno vezana na direktorja družbe. V okviru tehničnega sektorja se izvajajo procesi za proizvodnjo električne energije, strokovno podporo, vzdrževanje hidroenergetskih objektov in naprav, informatiko in razvoj.

Poslovno splošni sektor predstavlja organizacijsko enoto na prvem nivoju, ki je neposredno vezana na direktorja družbe. V okviru sektorja se izvajajo procesi računovodstva, financ, splošnih zadev in planiranja in kontrolinga.

Sektor za korporativno upravljanje predstavlja organizacijsko enoto na prvem nivoju, ki je neposredno vezana na direktorja družbe. V okviru sektorja se izvajajo procesi nabave in prodaje, pravne pisarne, zagotavljanja človeških virov in varstva pri delu.

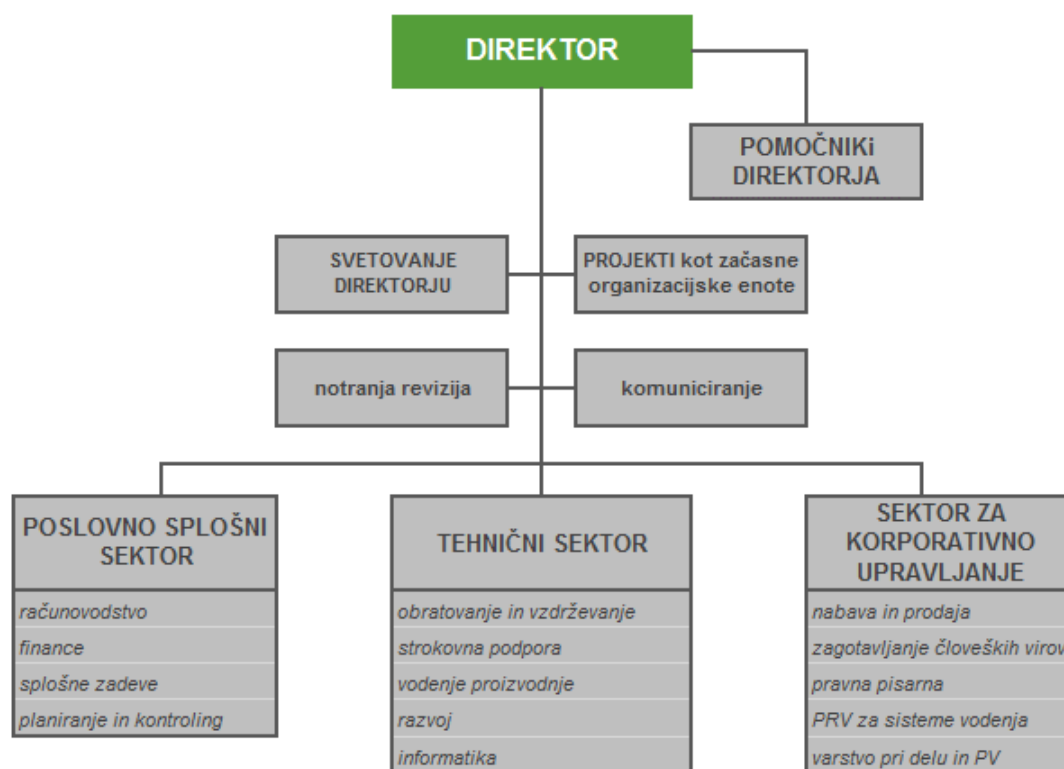
Službe predstavljajo organizacijske enote na drugem nivoju in na tretjem nivoju v tehničnem sektorju. Službo vodi vodja službe.

Delovne enote predstavljajo organizacijske enote na drugem nivoju v tehničnem sektorju. Delovno enoto vodi vodja delovne enote.

Oddelki predstavljajo organizacijske enote na četrtem nivoju v tehničnem sektorju. Oddelek vodi vodja oddelka.

Za izvajanje zahtevnejših nalog, ki jih ni mogoče organizacijsko izvajati v okviru obstoječih organizacijskih enot, lahko direktor družbe s sklepom ustanovi **začasne organizacijske enote – projekte**, skladno s Pravilnikom, ki določa vodenje projektov v družbi.

ORGANIZACIJSKA SHEMA DRUŽBE NA DAN 31.12.2017

SINDIKAT IN SVET DELAVCEV

SINDIKAT

Sindikat družbe DEM (v nadaljevanju sindikat družbe) je temeljna oblika organiziranja članov Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije. Sindikat družbe deluje na podlagi statuta in programa SDE Slovenije ter programa in Pravil sindikata družbe. Sindikat družbe zastopa in predstavlja predsednik, v njegovi odsotnosti pa namestnik predsednika oziroma drugi pooblaščen sindikalni zaupnik.

Seznam članov upravljanja sindikata družbe prikazuje spodnja tabela:

IME in PRIIMEK	FUNKCIJA	DATUM IMENOVANJA	DATUM POTEKA MANDATA
Igor Štruc	Predsednik	1.1.2017	25.5.2020
Andrej Kogelnik	Sindikalni zaupnik	25.5.2015	25.5.2020
Janez Tratnik	Namestnik sindikalnega zaupnika	25.5.2015	25.5.2020
Aleš Bogovič	Sindikalni zaupnik	1.4.2016	25.5.2020
Marija Sok	Sindikalni zaupnik	25.5.2015	25.5.2020
Zdravko Vindiš	Namestnik sindikalnega zaupnika	25.5.2015	25.5.2020
Grega Čeru	Sindikalni zaupnik	1.1.2017	25.5.2020
Melita Lep	Namestnik sindikalnega zaupnika	1.1.2016	25.5.2020
Angelca Sagadin	Sindikalni zaupnik	25.5.2015	25.5.2020
Simona Krobe	Namestnik sindikalnega zaupnika	25.5.2015	25.5.2020
Zvezdana Damijan	Sindikalna zaupnica	25.5.2015	25.5.2020
Miha Horvat	Namestnik sindikalnega zaupnika	25.5.2015	25.5.2020
Gorazd Kac	Sindikalni zaupnik	25.5.2015	25.5.2020
Boštjan Kerman	Namestnik sindikalnega zaupnika	25.5.2015	25.5.2020

SVET DELAVCEV

V skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju ter na pobudo sindikata je bil 9. februarja 1999 izvoljen prvi Svet delavcev DEM (v nadaljevanju svet), kateri je imel svojo ustanovno sejo 1. marca istega leta. Pristojnosti sveta so predvsem »upravljaljske« narave, medtem, ko je za delovna razmerja pristojen sindikat družbe. Svet predstavlja in zastopa predsednik, ki pripravlja, sklicuje in vodi seje ter organizira delo sveta, ter je pooblaščen odredbodajalec za izvajanje finančnega načrta sveta glede uporabe sredstev sveta. V odsotnosti predsednika opravlja vse njegove funkcije namestnik predsednika sveta.

Sestava Sveta delavcev je razvidna iz spodnje tabele:

IME in PRIIMEK	FUNKCIJA	DATUM IMENOVANJA	DATUM POTEKA MANDATA
Vladimir Šega	predsednik	20.4.2015	20.4.2019
Marjan Kirbiš	namestnik predsednika	20.4.2015	20.4.2019
Tadej Ažnik	član	20.4.2015	20.4.2019
Igor Štruc	član	20.4.2015	20.4.2019
Dragica Manfreda	članica	20.4.2015	20.4.2019
Jožef Čeru	član	20.4.2015	20.4.2019
Danijel Gojkošek	član	20.4.2015	20.4.2019
Miran Smolinger	član	20.4.2015	20.4.2019
Dušan Dukarič	član	20.4.2015	20.4.2019

KAPITALSKE POVEZAVE Z DRUGIMI DRUŽBAMI

POVEZAVA Z OBVLADUJOČO DRUŽBO HSE

Družba DEM je povezana v skupino Holding Slovenske elektrarne. Vlada Republike Slovenije je 26. julija 2001 ustanovila HSE s ciljem skupnega nastopanja ponudnikov na trgu z električno energijo, izboljšanja njihove konkurenčnosti, ter izgradnje verige HE na spodnji Savi. Vanj je povezala šest družb. Družba HSE je torej obvladujoča družba, ostale družbe v skupini pa odvisne družbe. Tako HSE, kot tudi odvisne družbe, so pravno samostojne osebe.

Družba HSE, s sedežem v Ljubljani, Koprška ulica 92, je na dan 31.12.2017 za DEM obvladujoča družba, ki je sestavila skupinsko letno poročilo za leto 2017 za skupino družb, za katere je obvladujoča družba.

Poslovodstvo družbe DEM je v skladu s 545. členom ZGD-1 podalo Poročilo o odnosih do povezanih družb za leto 2017. Poročilo je bilo v skladu s 546. členom ZGD-1 predloženo pooblaščenemu revizorju. Iz poročila izhaja, da: DEM na osnovi okoliščin, ki so ji bile znane v trenutku, ko je bil opravljen pravni posel, ocenjuje, da v navedenih poslih z obvladujočo družbo in z njo povezanimi družbami, ni bila prikrajšana, oziroma v letu 2017 ni bil opravljen noben pravni posel in storjeno ali opuščeno dejanje, ki bi družbi povzročilo škodo in bi to bila posledica vplivanja družbe HSE.

POVEZAVA Z ODVISNIMI, PRIDRUŽENIMI IN SKUPAJ OBVLADOVANIMI DRUŽBAMI

V DEM imamo lastniške deleže v štirih družbah:

◆ HSE Invest	25,0 % lastniški delež
◆ HESS	30,8 % lastniški delež
◆ MHE Lobnica	65,0 % lastniški delež
◆ PRI	100,0 % lastniški delež

V mesecu novembru 2014 je družba HESS izstopila iz skupine HSE in je zato od takrat naprej obravnavana kot pridružena družba skupine HSE.

Zgoraj omenjeni lastniški deleži, so knjigovodsko prikazani med dolgoročnimi sredstvi kot dolgoročne finančne naložbe.

HSE INVEST

HSE Invest d.o.o., družba za inženiring in izgradnjo energetskih objektov je bila ustanovljena 25.4.2002 s sprejetjem Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo. HSE Invest je torej odvisna družba, katere ustanovitelji in družbeniki so družbe HSE, DEM, SENG in SEL, vsaka v enakem deležu.

V podjetju HSE Invest d.o.o., s sedežem na Obrežni ulici 170 v Mariboru imamo v DEM 25 % lastniški delež, kar predstavlja naložbo v višini 80.000 EUR.

HESS - HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI

HESS d.o.o. so 12. februarja 2008 ustanovile družbe HSE, DEM, SENG, Termoelektrarna Brestanica in Gen Energija. Družba HESS je nastala s preoblikovanjem nekdanjega projektne koordinatorskega, t.i. Skupnega podviga, v pravno osebo zaradi transparentnosti vlaganj ter skladnosti s koncesijsko pogodbo in zakonom o koncesiji.

HESS bodo imele prednostno nalogo še naprej graditi preostale hidroelektrarne na spodnji Savi z možnostjo nadaljnje izgradnje verige hidroelektrarn na srednji Savi.

DEM so v družbi HESS udeležene s poslovnim deležem v višini 30,8 %.

MHE LOBNICA

Maja 2011 sta DEM in družba Hmezad Jeklo d.o.o. ustanovili skupno družbo Mala hidroelektrarna Lobnica, družba za proizvodnjo električne energije d.o.o.

V družbi MHE Lobnica d.o.o., s sedežem na Obrežni ulici 170 v Mariboru imamo v DEM 65 % lastniški delež. Preostali delež v višini 35 % ima drugi družbenik, družba Hmezad Trgovina Žalec d.o.o., ki je v letu 2012 s soglasjem večinskega lastnika DEM zamenjala dosedanjega družbenika družbo Hmezad Jeklo d.o.o.

Glavna dejavnost družbe je proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah. Ostale dejavnosti družbe pa so:

- ◆ druga proizvodnja električne energije,
- ◆ prenos električne energije,
- ◆ trgovanje z električno energijo,
- ◆ gradnja vodnih objektov.

Na podlagi družbene pogodbe družbe z omejeno odgovornostjo MHE Lobnica, sta določena naslednja organa družbe: skupščina in direktor. Družba ima tudi prokurista.

PRI - POMURSKI RAZVOJNI INŠTITUT

DEM so junija 2008 ustanovile PRI z namenom približevanja projekta izgradnje hidroelektrarn na reki Muri zainteresirani javnosti. Ustanovile so ga z željo, da pritegnejo k sodelovanju strokovnjake številnih znanj in z različnih področij delovanja. Sedež inštituta je v Murski Soboti.

Glavna naloga inštituta je predvsem informiranje zainteresirane javnosti o izvajanju strokovnih podlag o energetski izrabi vodnega potenciala na reki Muri (okoljskih tematik, preučevanja flore in favne, pa do študij kmetijstva, gospodarstva in turizma) in njihova predstavitev javnosti.

KRATKA ZGODOVINA GRADNJE DRAVSKIH ELEKTRARN

Energetski časovni tok moči od Fale do Formina

1918

1942 – 1958

1960 - 1978

HE Fala

HE Dravograd, HE Mariborski otok, HE Vuzenica, HE Vuhred

HE Ožbalt, HE Zlatoličje, HE Formin

Sklenjena veriga 8 elektrarn na Dravi je bila zgrajena v obdobju od leta 1918 do leta 1978, že izvedene in načrtovane prenove pa moči dravskih elektrarn ohranjajo še za mnoga desetletja tretjega tisočletja.

Prva dravska hidroelektrarna v Sloveniji, **HE Fala**, je bila v času svojega nastanka po prvi svetovni vojni najmodernejša in najmočnejša hidroelektrarna na območju vzhodnih Alp in v srednji Evropi ter nosilec industrijskega razvoja in električnega omrežja v osrednji in severovzhodni Sloveniji.

Med drugo svetovno vojno sta nastajali **HE Dravograd** in **HE Mariborski otok**, rečni elektrarni stebnega tipa. V **HE Dravograd**, ki je med vojno že delovala, so leta 1945 izvedena obsežna obnovitvena in dopolnitvena dela, s katerimi so bile odpravljene posledice bombardiranja in so omogočila delovanje prvih dveh turbin. V **HE Mariborski otok**, ki je bila po vojni opuščeno gradbišče, je prva turbina začela obratovati leta 1948, do leta 1960 pa sta se ji pridružili še dve turbini.

GRADNJA HE MARIBORSKI OTOK

Prva v celoti po vojni zgrajena elektrarna je bila **HE Vuzenica**, ki je začela obratovati leta 1953. Leta 1956 ji je sledila **HE Vuhred** in nato leta 1960 še **HE Ožbalt**. Elektrarne, zgrajene na reki Dravi med Dravogradom in Mariborom, razen **HE Fala**, so vse stebnega tipa, pri čemer so turbinski stebri in pretočna polja postavljeni v rečno strugo.

HE Zlatoličje, zgrajena v letih 1964-1969, je bila prva elektrarna rečno-kanalskega tipa. Elektrarna, ki ji vodo zagotavlja 17,2 km dolg dovodni kanal od zaježitve v Melju, voda pa se v strugo Drave vrača po 6,2 km dolgem odvodnem kanalu, je najmočnejša HE v Sloveniji. Dobro petino vse energije, ki jo v omrežje oddaja družba DEM, proizvede **HE Zlatoličje**. Kanalskega tipa je tudi **HE Formin**, ki je začela obratovati leta 1978. Njen veliki akumulacijski bazen povečuje prilagodljivost obratovanja in zagotavlja večjo proizvodnjo v konicah.

Zmogljivosti najstarejše dravske elektrarne, **HE Fala**, so bile leta 1977 povečane z dograditvijo osmega agregata. Leta 1991 sta bila zgrajena še dva nova agregata, ki sta nadomestila proizvodnjo sedmih najstarejših, zaradi dotrajanosti opuščениh agregatov. V zadnjih dveh desetletjih je bilo prenovljenih tudi preostalih pet gornjedravske elektrarn, s čimer sta bili povečani zmogljivost in konična moč vsake elektrarne, skupno povečanje pa je primerljivo z obratovanjem še ene dodatne elektrarne.

FALA – TEHNIŠKA DEDIŠČINA

Dediščina dravske energetike: ohranjena za zanamce

Na območju najstarejše hidroelektrarne na Dravi, ki prenovljena deluje še danes, je za obiskovalce urejen monumentalni prostor prvotne strojnice z ohranjeno horizontalno Francisovo turbino.

Obnovljena turbina z delno odprtim turbinskim pokrovom omogoča vpogled v način delovanja elektrarne in spreminjanja energije vode v mehansko energijo.

Stari del HE Fala je bil za pomembno tehniško dediščino razglašen leta 1986. Ko so se prvotni agregati 10 let kasneje dokončno ustavili, so DEM v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območno enoto Maribor, poskrbele za obnovo strojnice z vsemi ohranjenimi generatorji in vso pomožno opremo. Informativna in izobraževalna postavitev je obiskovalcem vrata odprla leta 1998. Odtlej si jo vsako leto ogleda okoli 5.000 obiskovalcev, ki lahko ob strokovnem vodenju in filmski predstavitvi primerjajo nekdanje in sedanje delovanje elektrarne. Leta 2008 je bil muzejski del HE Fala z odlokom vlade Republike Slovenije razglašen za kulturni spomenik državnega pomena.

Posebna pozornost, ki jo DEM namenja ohranjanju tehniške dediščine, je pomemben del družbeno in okoljsko odgovornega ravnanja. Razumevanje vpetosti v okolje poleg ekologije vključuje tudi spoštovanje kulturnih in tehniških vrednot.

Značilnosti prve dravske hidroelektrarne v Sloveniji, HE Fala, nekoč in danes:

Prvotna moč prve dravske hidroelektrarne leta 1918 je bila 20 MW (5 agregatov po 4 MW) in šele leta 1932 je bila dokončno dograjena še z dvema agregatoma po 7 MW, kar je povečalo moč elektrarne na 34 MW. Današnja moč HE Fala je 58 MW.

Na začetku delovanja je bila opremljena z vodoravnimi Francisovimi turbinami, kjer sta bila po dva turbinska tekača nameščena v enem ohišju. Danes obratujejo trije agregati z navpično Kaplanovo turbino.

Najmočnejša elektrarna svojega časa je bila zgrajena tako, da je bila strojnica z agregati postavljena ob levo brežino, v rečni strugi pa so bila zgrajena pretočna polja in ob desni brežini splavnica.

Poslovna politika družbe

Energija iz narave za človeka in naravo v sedanjosti in prihodnosti

Čista in okolju prijazna energija DEM predstavlja skoraj četrtno v Sloveniji proizvedene električne energije.

*Delovanje družbe, ki večino svoje dejavnosti opravlja na reki elektrarn, temelji na učinkovitih procesih, ki potekajo z minimalno obremenitvijo virov in okolja. Pomembni načeli delovanja sta zanesljivost partnerskega sodelovanja na vseh področjih in prilagodljivost izzivom zaposlenih, lastnikov in zunanjega okolja. Na področju hidroenergetske dejavnosti družba celovito obvladuje in trži vse procese, skrb za okolje pa je vselej kriterij presoje delovne in ekonomske uspešnosti – pri obstoječih zmogljivostih in tistih, ki jih še namerava vzpostaviti. **Učinkovitost, zanesljivost, prilagodljivost, celovitost in okoljska odgovornost** so temeljne vrednote družbe DEM.*

POSŁANSTVO

DEM so vodilno podjetje na področju učinkovite izrabe obnovljivih energetskih virov v Sloveniji, ki s svojo razvojno naravnostjo zagotavlja kakovostno energijo na okolju prijazen način, s ciljem ekonomske uspešnosti in skladnega trajnostnega razvoja okolja in tržišča, na katerem deluje.

VIZIJA

Z učinkovito izrabo obnovljivih virov in optimalno razporeditvijo lastnih resursov ohraniti položaj vodilnega hidroenergetskega sistema v Sloveniji, hkrati pa se s strateškimi partnerstvi in smiselno širitvijo dejavnosti uveljavljati na tržno zanimivih področjih.

RAZVOJNA NARAVNANOST

Prihodnost družbe DEM se zrcali v izraziti razvojni naravnosti, ki zajema nadaljevanje obnove obstoječih zmogljivosti, iskanje novih razvojnih možnosti in tržnih priložnosti ter gradnjo novih zmogljivosti na drugih porečjih.

STRATEŠKI CILJI DRUŽBE

Ključni strateški cilji družbe izhajajo iz Strateškega razvojnega programa družbe za obdobje do leta 2018 in iz Razvojnega načrta družbe in skupine HSE 2016 – 2020 ter iz dolgoročnih projekcij poslovanja družbe DEM za obdobje 2018 – 2030. Nadzorni svet DEM je dolgoročni načrt obnove in razvoja za obdobje 2003 - 2018 obravnaval in sprejel na svoji 13. redni seji dne 6. maja 2003.

Ključni strateški cilji družbe DEM za obdobje 2018-2020 so sledeči:

V okviru **varne in zanesljive proizvodnje ter izgradnje novih proizvodnih zmogljivosti**:

- ◆ Zagotavljanje zanesljive in nemotene proizvodnje električne energije:
 - ◆ Zagotavljanje razpoložljivosti naprav in opreme,
 - ◆ Zanesljivost obratovanja,
 - ◆ Maksimalno izkoriščanje danega vodnega potenciala.
- ◆ Izvajanje optimalne in skupne politike vzdrževanja:
 - ◆ Vzdrževanje večine HE objektov v skupini HSE,
 - ◆ Zagotavljanje varnega obratovanja HE,
 - ◆ Monitoring objektov in naprav.
- ◆ Izvedba načrtovanih investicij v nove proizvodne zmogljivosti:
 - ◆ Obnovitev obstoječih kapacitet in povečanje moči,
 - ◆ Izgradnja MHE-jev in izkoristiti druge obnovljive vire,
 - ◆ Izgradnja HE na Muri in ČHE Kozjak v okviru finančnih zmožnosti in okoljske sprejemljivosti.
- ◆ Skrb za trajnostni razvoj;
- ◆ Maksimalno izkoriščanje naravnih danosti reke Drave in njenih pritokov;
- ◆ Racionalna izraba hidroenergetskega potenciala z malimi HE;
- ◆ Postati nosilec hidroenergetskega stebra v skupini HSE;
- ◆ Zagotavljanje vseh pogojev (kadri, organizacija, finance) za izvedbo strateških projektov.

V okviru **racionalizacije poslovanja**:

- ◆ Zagotavljanje konkurenčnosti z zniževanjem stroškov poslovanja.

V okviru **upravljanja s človeškimi viri**:

- ◆ Skrbeti za izobražene, kompetentne, zadovoljne in motivirane zaposlene;
- ◆ Zagotavljati optimalno število zaposlenih;
- ◆ Zagotavljati optimalno kadrovsko strukturo;
- ◆ Skrbeti za nenehno usposabljanje;
- ◆ Skrbeti za kakovost delovnega življenja.

V okviru **upravljanja s finančnimi viri**:

- ◆ Zagotavljati kratkoročno in dolgoročno plačilno sposobnost;
- ◆ Obvladovati finančna tveganja;
- ◆ Zagotavljati optimalne vire financiranja;
- ◆ Voditi optimalno finančno politiko;
- ◆ Optimirati strukturo virov financiranja in kapitalsko sestavo.

Politika sistema vodenja

SISTEM KAKOVOSTI

SISTEMI VODENJA

V letu 2017 so bile aktivnosti na področju vzdrževanja sistemov vodenja usmerjene na vzdrževanje obstoječega sistema vodenja in priprave na nov sistem obvladovanja procesov v dokumentnem sistemu BC.

Glavni poudarek je bil na naslednjih aktivnostih:

- ◆ Izvedbi izobraževanja za lastnike ter skrbnike procesov in notranje presojevalce glede zahtev novih standardov 9001 in 14001.
- ◆ Izvedbi notranje presoje vseh procesov v času od 8.5. do 12.5.2017. Za časovno izredno kratko izvedeno notranjo presojo smo organizirali več presojevalskih skupin, da se je lahko sočasno izvajalo več presoj po različnih procesih. Presojevalske skupine so presoje izvajale skoncentrirano in celoten delovni čas. Sodelovalo je 23 notranjih presojevalcev, ki so skupaj opravili 183 delovnih ur. V okviru notranje presoje je bilo skupaj s skrbniki procesov potrjenih 68 priporočil, ki jih je potrebno izvesti.
- ◆ Izbiri izvajalca za izvedbo zunanjih presoj za leto 2017 na podlagi izvedenega nabavnega postopka z zbiranjem ponudb.
- ◆ Izvedbi zunanje presoje dne 5.6., 6.6. in 7.6.2017. Za nemoten potek zunanje presoje smo presojevalcem za določene presoje (na elektrarnah) določili spremljevalce. Z zunanjo presojo so bile ugotovljene nekatere neskladnosti, ki so bile takoj odpravljene. Priporočila in izboljšave so bila predana skrbnikom procesov v realizacijo.
- ◆ Sodelovanju na skupnem svetu vodenja skupine HSE v projektu priprave modula za Sisteme vodenja v BC (priprava podlag, poenotenje dokumentacije in poimenovanja določenih procesov, potrditev BBP).

SISTEM RAVNANJA Z OKOLJEM

V okviru planiranja ciljev in nalog za leto 2017 smo izdelali cilje in naloge s področja sistema ravnanja z okoljem. Strokovne službe so ocenile potreben obseg sredstev za izvedbo nalog, plan izobraževanja pa je izdelan v okviru SRO. Prav tako je izdelan register okvirnih in izvedbenih okoljskih ciljev ter programov za leto 2017. Register je narejen na osnovi revidirane ocenitve pomembnih okoljskih vidikov ter zakonodajnih zahtev. V okviru SRO je bilo izdelano letno poročilo za leto 2016 z vsemi zahtevanimi vsebinami.

V mesecu marcu je bilo izvedeno dvodnevno izobraževanje s področja Sistema vodenja kakovosti ISO 9001:2015 in Sistema ravnanja z okoljem ISO 14001:2015.

V tem obdobju se je večkrat sestal Svet vodenja, kjer je bila obravnavana naslednja problematika:

- ◆ Priprava na izvedbo notranjih presoj v letu 2017;
- ◆ Določitev ciljev notranjih presoj;
- ◆ Plan izvedbe notranjih presoj;

- ◆ Novelacija Poslovnika vodenja;
- ◆ Priprava potrebne dokumentacije, ki se nanaša na izvedbo notranjih presoj in drugo.

V skladu z Uredbo o odpadkih smo izvedli letno poročanje o nastalih odpadkih in ravnanju z njimi za leto 2016. Poročilo je bilo v roku poslano na Ministrstvo za okolje in prostor.

Prav tako smo na Ministrstvo za okolje in prostor poslali poročilo o monitoringu z grafičnim prikazom meritev črpanih količin in gladin podzemne vode za vse vodnjake in izvire, za katere imamo podeljena vodna dovoljenja. Na pristojno ministrstvo je bilo poslano tudi poročilo o količini plinov za opremo, ki vsebuje fluorirane toplogredne pline ali ozonu škodljive snovi.

Na področju SRO je bila revidirana naslednja dokumentacija:

- ◆ Seznam monitoringov;
- ◆ Sistematizacija okoljskih vidikov;
- ◆ Ocenitev pomembnih okoljskih vidikov;
- ◆ Navodilo za ravnanje z nevarnimi snovmi;
- ◆ Navodilo za ravnanje z odpadki (evidenca o nastajanju odpadkov) in
- ◆ Zakonodaja s področja SRO.

Notranje presoje na posameznih procesih so bile izvedene v mesecu maju in so bile podlaga za pripravo na zunanjo presoj. Potekale so po planu in v skladu z zastavljenimi cilji. Po izvedenih notranjih presojah je bilo delovanje sistema ravnanja z okoljem predstavljeno na vodstvenem pregledu. Predstavljene in obravnavane so bile naslednje vsebine: merljive karakteristike, delovanje sistema z realizacijo okvirnih in izvedbenih ciljev ter programov, tabela ukrepov z stopnjo realizacije, cilji in programi za leto 2017, spremembe pri prepoznavanju okoljskih vidikov, prepoznana tveganja, priložnosti ter vplivi na proces in nadzor, merjenje in analiziranje na področju SRO.

Na osnovi izdelanih poročil notranjih presoj po posameznih procesih je bila izdelana tabela ukrepov, ki je bila posredovana odgovornim v izvedbo. V okviru priprave na zunanjo presoj se je sestal ekološki tim in obravnaval vso potrebno problematiko. Zunanja (recertifikacijska) presoja je bila izvedena med 5. in 8.6.2017. Potekala je nemoteno in skladno s planom in cilji presoje:

- ◆ Potrditev, da je sistem vodenja v skladu z vsemi zahtevami presojanega standarda;
- ◆ Potrditev, da je podjetje uspešno implementiralo načrtovane dogovore;
- ◆ Potrditev, da je sistem vodenja sposoben izvajati politiko in cilje organizacije, ter ocena delovanja sistema vodenja, ki zagotovi, da organizacija izpolnjuje veljavne zakonske, regulativne in pogodbene zahteve;
- ◆ Določitev področij, kjer so možne izboljšave sistema vodenja in
- ◆ Ocenitev uspešnosti in učinkovitosti izvajanja sistema vodenja v organizaciji.

Ugotovljeno je bilo, da je družba obravnavala vsa priporočila iz predhodne presoje in jih v večini primerov tudi upoštevala. Ena od ugotovitev presojevalske ekipe je bila, da je sistem vzdrževan in se nenehno izboljšuje. Na presoji ni bilo ugotovljenih neskladnosti, observacije in priložnosti so zbrane v zaključnem poročilu in so bile obravnavane na naslednjem sestanku sveta vodenja in ekološkega tima.

Na sestankih članov ekološkega kolegija skupine HSE smo obravnavali zahteve glede izdelave letnega poročila za leto 2017 s poudarkom o poročanju glede trajnostnega razvoja in nefinančnega poslovanja. Izdelali in potrdili smo enotno tabelo za obravnavo in poročanje o okoljskih tveganjih in priložnostih.

Na nivoju družbe se je spremljala okoljska zakonodaja, izdelan je bil novi register ob upoštevanju observacije zunanje presoje. Prav tako smo spremljali in realizirali priložnosti, ki so izhajale iz priporočil zunanje presoje. Prehod na novo verzijo standarda 14001 bo izveden v letu 2018, v ta namen so potekale tudi aktivnosti in določena izobraževanja v smislu razumevanja zahtev standarda.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU TER POŽARNA VARNOST

Področju varnosti in zdravja pri delu in požarni varnosti dajemo v družbi DEM velik poudarek.

Periodične aktivnosti na področju varnosti in zdravja pri delu in požarne varnosti, ki so bile izvedene tudi v letu 2017 so naslednje:

- ◆ usposabljanje zaposlenih, novo zaposlenih, dijakov, študentov, pripravnikov in praktikantov za varno delo in varstvo pred požarom (136 zaposlenih, 22 oseb zunanjih izvajalcev, 24 oseb počitniško delo, obvezna praksa);

- ◆ usposabljanje za varno delo za vodstveni in vodilni kader (8 oseb);
- ◆ usposabljanje za varno delo z dviznimi napravami različnih vrst (116 oseb - portalna in mostna dvigala, hidravlični grabilci, hidravlična dvigala prigrinjena na tovorno vozilo, čistilni stroj, dvizna košara);
- ◆ usposabljanje za varno delo s težko gradbeno mehanizacijo (22 oseb);
- ◆ usposabljanje za varno delo z viličarji (43 oseb);
- ◆ usposabljanje za varno delo z motorno žago (14 oseb);
- ◆ usposabljanje za varno delo z lesno obdelovalnimi stroji (4 osebe);
- ◆ usposabljanje za koordinatorja VZD na skupnih deloviščih (1 oseba);
- ◆ zdravniški pregledi delavcev (139 oseb);
- ◆ izvedba Medicinsko preventivnega programa (28 oseb);
- ◆ usposabljanje za prvo pomoč na delovnem mestu (6 oseb);
- ◆ usposabljanje za požarno stražo (12 oseb);
- ◆ pregled delovne opreme;
- ◆ interni pregledi objektov;
- ◆ koordinacijski sestanki strokovnih delavcev VZD in PV;
- ◆ udeležba strokovnih delavcev in koordinatorjev VZD na gradbiščih na seminarju;
- ◆ udeležba odgovornih oseb PV na seminarju;
- ◆ analize nezgod in incidentov;
- ◆ prenašanje dobre prakse;
- ◆ uspešno izvedena zunanja presoja OHSAS 18001:2007;
- ◆ dobava osebne varovalne opreme v skladu z Zakonom o javnem naročanju in aktivno sodelovanje pri pripravi tehničnih zahtev za skupno dobavo osebne varovalne opreme na nivoju skupine HSE;
- ◆ sodelovanje s pristojnimi inšpektorati;
- ◆ nadaljevanje programa promocije zdravja na delovnem mestu: zDravo vadimo.

VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU

Na podlagi zahtev zakonodaje in analize zdravstvenega stanja zaposlenih v družbi DEM (služba VZD in PV, Športno društvo DEM - ŠD DEM)) izvajamo t.i. program promocije zdravja pri delu, pod imenom zDravo vadimo, v okviru katerega smo v letu 2017 izvedli:

- ◆ objave (varno delo na soncu, skrb za duševno zdravje);
- ◆ vodene telesne aktivnosti, 47 izvedenih terminov vadbe (Vodene vadbe za gibljivost - vsak torek, Vodene vadbe za moč in dinamiko - vsak četrtek, poletna joga v mestnem parku);
- ◆ meritve telesne sestave (periodično spremljanje parametrov zaposlenih);
- ◆ dodatne aktivnosti v okviru ŠD DEM (v okviru ŠD DEM deluje 15 sekcij).

Program se bo nadaljeval tudi v letu 2018.

INŠPEKCIJSKI NADZORI

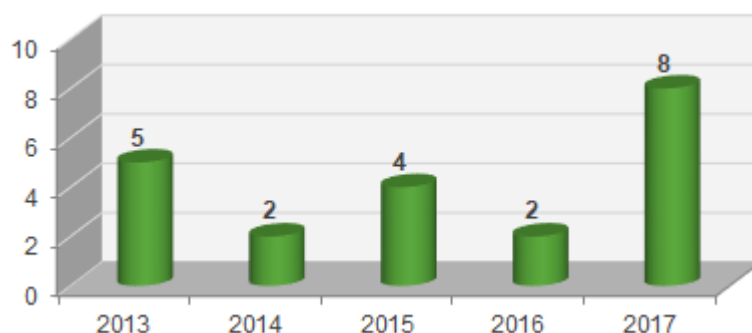
Marec 2017: Potekala je telefonska in elektronska korespondenca z inšpektoratom za delo zaradi nezgode in analize nezgode pri delu. Pri pregledu ni bilo ugotovljenih nobenih pomanjkljivosti.

Dne 30.6.2017 je bil izveden redni inšpekcijski nadzor inšpektorja RS za delo na lokaciji HE Formin. Pri pregledu ni bilo ugotovljenih nobenih pomanjkljivosti.

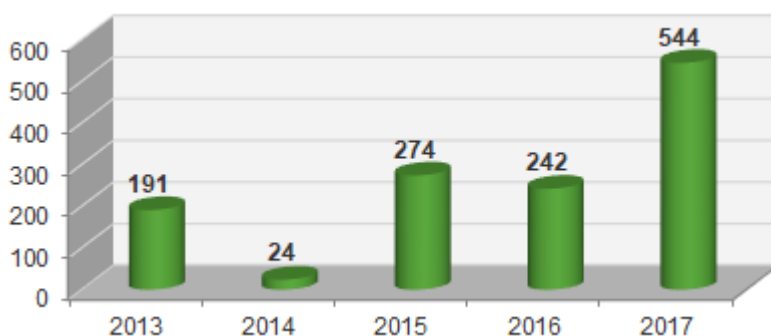
NEZGODE PRI DELU

Število nezgod pri delu zaradi katerih so bili zaposleni odsotni iz dela in število izgubljenih delovnih dni zaradi nezgod pri delu: prikazujeta spodnji dve sliki.

ŠTEVILO NEZGOD PRI DELU ZARADI KATERIH SO BILI ZAPOSLENI ODSOTNI IZ DELA

ŠTEVILO IZGUBLJENIH DELOVNIH DNI ZARADI NEZGOD PRI DELU

Opomba: V letu 2017 smo beležili 8 nezgod pri delu, zaradi katerih so bili zaposleni odsotni iz dela in sicer je bilo na račun teh osmih nezgod izgubljenih 327 dni. Poleg zgoraj navedenih pa je bilo zaradi težje nezgode pri delu, ki se je zgodila že leta 2015 izgubljenih še 217 dni (poškodovani iz leta 2015 je bil večino leta 2017 še v bolniškem staležu ali delal v skrajšanem delovnem času).

SKLADNOST Z ZAKONODAJO

Na področju VZD smo skladni z zakonodajo. Izvedli smo tudi prve meritve v skladu z Uredbo o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti elektromagnetnim sevanjem (EMS), (U. I. št. 49/2016).

POŽARNA VARNOST

VAJE IN USPOSABLJANJA

Vsi zaposleni so usposobljeni v skladu z zakonodajo. Lokacije na katerih so zahtevane vaje evakuacije so bile izvedene. Gasilna sredstva in sistemi aktivne požarne zaščite so vzdrževani in pregledani v skladu z zakonodajo.

Na lokaciji HE Fala smo skupaj s PGD Selnica ob izvedli t.i. gasilsko reševalno vajo; reševanje ponesrečenega iz gorečega objekta v muzeju HE Fala, uporaba AED in gašenje požara nevarnih snovi.

SISTEMI AKTIVNE POŽARNE ZAŠČITE IN GASILNA SREDSTVA

Na posameznih sistemih so bile ugotovljene pomanjkljivosti, ki so v fazi odprave:

- ♦ varnostna razsvetljava na lokaciji Uprava DEM, hanger DEM.

POŽARI

V letu 2017 smo beležili en manjši požar na HE Vuhred. Požar na grelniku vode je bil pravočasno detektiran in pogašen iz strani dežurnega osebja.

SKLADNOST Z ZAKONODAJO

Na področju varstva pred požarom smo v celoti skladni, razen pomanjkljivosti navedenih v odstavku Sistemi aktivne požarne zaščite in gasilna sredstva.

Proizvodnja in obratovanje

V letu 2017 je bila proizvodnja zaradi slabše hidrologije občutno nižja od povečane načrtovane proizvodnje, ki je bila določena s 50 % verjetnostjo srednjih mesečnih pretokov, kakor tudi od proizvodnje, ki ustreza t.i. bilančnim pretokom.

OSNOVNI HIDROLOŠKI PODATKI

Reka Drava izvira na Toblaškem polju v Italiji na nadmorski višini 1200 m. V Slovenijo priteče pri Dravogradu na nadmorski višini 339,30 m. Skupna dolžina struge znaša 718 km. V Sloveniji je dolžina reke Drave 133 km s padcem 148,3 m. Povprečni srednji letni pretok na elektrarni Mariborski otok znaša 297 m³/s, medtem ko bilančni pretok, s katerim se izračuna možna proizvodnja, znaša 271 m³/s in predstavlja 30 letno povprečje pretoka na profilu HE Mariborski otok. Glede na navedeno se izračunava letna proizvodnja reke, v upravljanju DEM in znaša 2.646 GWh, oziroma 31 % celotnega energetskega potenciala reke.

Reka Drava zajema v svojo strugo padavinsko območje 14.564 km². V Italiji, Švici in v Avstriji znaša to območje 10.964 km², v Sloveniji 2.700 km² in ostanek na Hrvaškem. V zgornjem delu padavinskega območja je reka Drava izrazito alpska reka, kar pomeni, da so največji pretoki v mesecih, ko se topi sneg (april, maj in delno junij). V spodnjem delu (v Sloveniji) pa kaže značaj dolinske reke in ta značaj pride do izraza pri padavinah, ki trajajo dalj časa (tri ali več dni), ko nastanejo lokalni dotoki tudi do vrednosti polovice dotoka iz Avstrije (v jeseni).

Koristna vsebina bazenov v dovoljenem nihanju znaša v Sloveniji 13.892.000 m³. Iz bazenov je možno pri idealnih pogojih, pridobiti 2.652 MWh električne energije.

IZVIR DRAVE NA TOBLAŠKEM POLJU

OSNOVNI PODATKI O NAPRAVAH

V spodnji tabeli so prikazani osnovni tehnični podatki elektrarn:

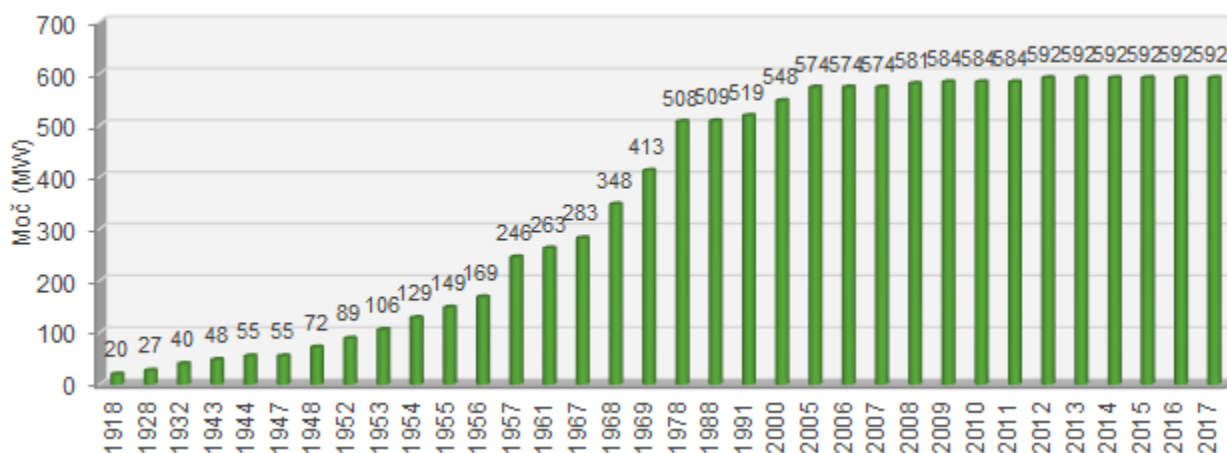
ELEKTRARNA	ZAČETEK OBRATOVANJA	ŠTEVILO AGR.	STATIČNI PADEC (m)	NAZIVNI TURBINSKI PRETOK (m ³ /s)	NAZIVNA MOČ TURBIN (MW)	MOČ NA PRAGU (MW)	NAVIDEZNA MOČ GENERATORJEV (MVA)	LETNA PROIZVODNJA (GWh)	KORISTNA AKUMULACIJA (10 ⁶ m ³)
Dravograd	29.12.1943	3	8,94	405	25,6	26,2	36	142	1,034
Vuzenica	30.12.1953	3	13,73	550	56	55,6	78	247	1,806
Vuhred	06.06.1956	3	17,41	550	73,7	72,3	90	297	2,229
Ožbalt	17.09.1960	3	17,42	550	74,2	73,2	90	305	1,42
Fala	06.05.1918	3	14,6	525	59,8	58	74	260	0,533
Mariborski otok	05.09.1948	3	14,2	550	61,5	60	78	270	2,188
Zlatoličje	13.10.1968	2	33	530	136,5	126	170	577	0,183
Formin	01.07.1978	2	29	500	118	116	148	548	4,499
Skupaj		22	148,3		605,2	587,3	764	2.646	13,892
MHE Melje	1988	2	8,2	33	2,63	2,26	3,42	8,69	
MHE Markovci	2012	2	10,7	10	0,9	0,9	1,112	4,06	
MHE Ceršak	1955	2	3	27,3	0,74	0,65	1	4,32	
MHE Skupaj		6			4,27	3,81	5,532	17,07	
SE Dravograd	2012					0,041	0,041	0,042	
SE OCV 3	2013					0,026	0,026	0,028	
SE Zlatoličje	2011					0,777	0,777	0,893	
SE Formin	2012					0,112	0,112	0,123	
SE Skupaj						0,955	0,955	1,086	
DEM SKUPAJ		28			609,45	592,065	770,487	2.664,06	13,892
MHE Ruše*	2012	2	10	1,4	0,106	0,1	0,159	0,53	

* MHE Ruše samostojna pravna enota v solastništvu DEM in Hmezad Trgovine Žalec d.o.o..

PORAST MOČI DRAVSKIH ELEKTRARN

Moč agregatov Dravskih elektrarn se je od leta 1918, ko so pričeli obratovati prvi agregati elektrarne Fala do leta 2000, ko je bila zaključena prva faza prenove elektrarn na Dravi (elektrarne Dravograd, Vuzenica in Mariborski otok), povečala iz 20 MW na 548 MW. V letu 2005 pa je bila zaključena še prenova agregatov na elektrarni Ožbalt in elektrarni Vuhred in je moč elektrarn na pragu znašala 574 MW. Od julija 2007 do junija 2009 je potekala prenova agregata 2 na elektrarni Zlatoličje. Po prenovi je povečana moč elektrarne Zlatoličje na pragu za 6 MW. V letu 2008 je pričel z obratovanjem novi agregat na Jezu v Melju z močjo 1,6 MW na pragu. Moč agregatov na pragu je ob koncu leta 2011 znašala 584 MW. V letu 2012 je bila končana prenova agregata 1 HE Zlatoličje, s katero je bila povečana moč HE Zlatoličje na pragu na 126 MW. Prav tako sta v letu 2012 pričela z obratovanjem agregata MHE Markovci z močjo na pragu 0,900 MW. Tako je ob koncu leta 2012 moč na pragu skupaj s sončnimi elektrarnami znašala 592 MW, kar velja tudi za leto 2017.

PORAST MOČI AGREGATOV

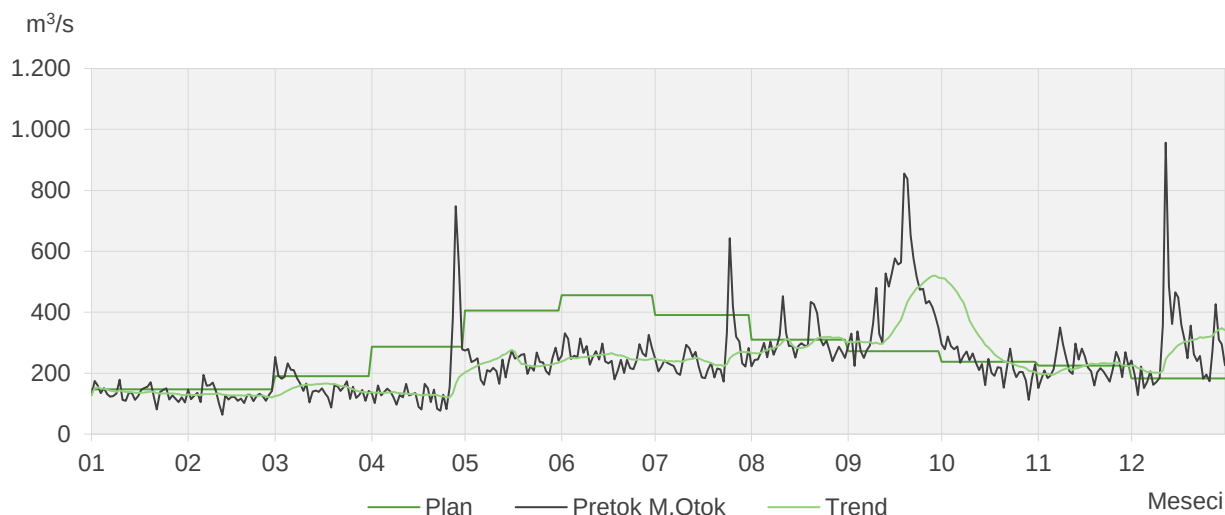

PRETOKI

Srednji pretok reke Drave na elektrarni Mariborski otok je v letu 2017 znašal 235 m³/s, kar predstavlja 87 % bilančnega pretoka, ki znaša 271 m³/s. Povečane pretoke, ko je bilo potrebno uvesti ukrepe predvidene ob visokih vodah smo v letu 2017 zabeležili trikrat.

Pretoki so bili v večini pod načrtovanimi. Večji dotok je bil v mesecih oktober in december. V letu 2017 smo imeli samo 90 dni pretoke večje od bilančnega.

LETNI DIAGRAM PRETOKA 2017

PROIZVODNJA V LETU 2017

Proizvodnja elektrarn, ki je načrtovana v elektroenergetski bilanci je tista proizvodnja, ki jo elektrarne lahko dosežejo, če so stalno obratovalno sposobne in je mesečni dotok enak tistemu, ki ustreza 57 % verjetnosti nastopanja srednjih mesečnih pretokov. Za leto 2017 je bila proizvodnja načrtovana s 50 % verjetnostjo nastopanja srednjih mesečnih pretokov.

PROIZVODNJA PO MESECIH V LETU 2017

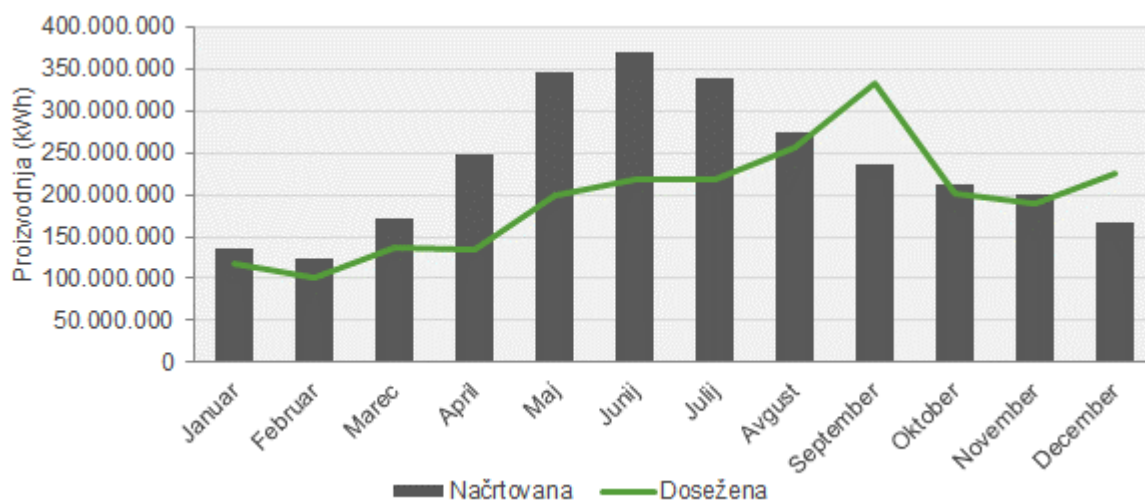
MESEC	PROIZVODNJA(kWh)			SKUPAJ
	velike HE	male HE	SE	
Januar	116.763.510	962.672	52.318	117.778.499
Februar	100.364.070	919.052	53.636	101.336.757
Marec	134.537.741	1.580.248	113.933	136.231.922
April	132.326.557	1.894.302	109.174	134.330.033
Maj	197.949.661	2.142.964	131.028	200.223.653
Junij	215.898.686	2.063.390	131.823	218.093.899
Julij	216.856.323	2.147.790	135.475	219.139.587
Avgust	254.835.336	2.131.563	142.485	257.109.384
September	331.538.563	2.172.626	77.947	333.789.136
Oktober	199.043.826	1.423.929	98.256	200.566.012
November	188.334.549	1.178.684	43.302	189.556.535
December	223.366.094	986.203	47.702	224.399.998
SKUPAJ	2.311.814.916	19.603.421	1.137.077	2.332.555.414

V letu 2017 so agregati dravskih elektrarn skupaj proizvedli **2.332.555.414 kWh** ali **83 %** načrtovane proizvodnje.

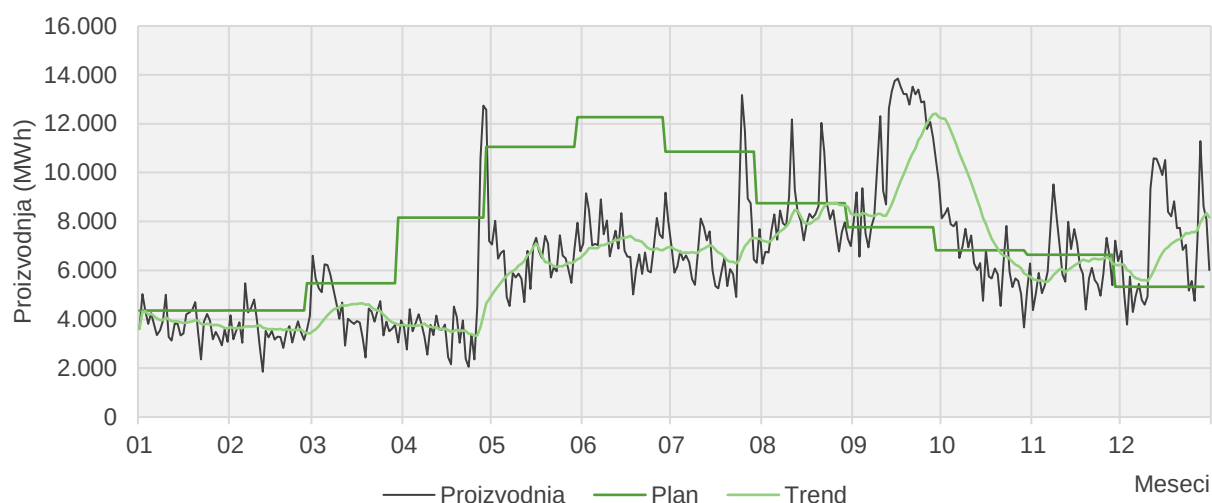
Veliki agregati so proizvedli 2.311.814.916 kWh, agregati MHE so proizvedli 19.603.421 kWh in sončne elektrarne 1.137.077 kWh proizvodnje. Vsa električna energija je bila oddana HSE-ju.

Načrtovano proizvodnjo smo presegli v mesecu septembru in decembru, v vseh ostalih mesecih pa je bila proizvodnja manjša od načrtovane.

PROIZVODNJA V LETU 2017 PO MESECIH IN PRIMERJAVA S PLANOM

LETNI DIAGRAM PROIZVODNJE 2017

PODATKI O PROIZVEDENI IN PORABLJENI ELEKTRIČNI ENERGIJI V ELEKTRARNAH V LETU 2017

		DRAVOGRAD	UZENICA	VUHRED	OŽBALT	FALA	MARIBORSKI OTOK	ZLATOLIČJE	FORMIN	MHE	SE	SKUPAJ VHE	ODDANO HSE
Bilanca	[kWh]	148.300.000	259.900.000	316.400.000	325.000.000	273.100.000	284.200.000	609.500.000	583.300.000	19.360.000	1.087.000	2.799.700.000	
Proizvodnja generatorjev	[kWh]	126.011.799	219.706.889	279.773.429	285.221.114	230.066.994	226.796.500	518.789.775	459.224.625	20.034.590	1.264.928	2.345.591.125	2.366.890.643
Prag	[kWh]	123.706.841	216.470.755	277.139.929	282.167.002	224.833.590	221.399.087	510.692.869	455.404.843	19.603.421	1.137.077	2.311.814.916	2.332.555.414
Poraba	[kWh]	2.304.958	3.236.134	2.633.500	3.054.112	5.233.404	5.397.413	8.096.906	3.819.782	431.169	127.851	33.776.209	
Lastna poraba-lastni vir	[kWh]	687.618	858.116	1.127.718	987.761	1.269.693	2.033.328	825.847	0	365.372	0	7.790.081	
Lastna poraba iz 110 kV	[kWh]	124.000.095	216.470.909	277.140.556	282.167.533	225.309.761	222.530.245	511.308.922	455.405.051	0	0	2.314.333.072	
Saldo prejema iz 110 kV	[kWh]	293.254	154	627	531	476.171	1.131.158	616.053	208	0	0	2.518.156	
Lastna poraba iz distribucije	[kWh]	24.623	209.217	237.657	229.901	0	6.182	507.039	577.536	61.133	10.074	1.792.155	
Jalova proizvodnja	[kVAh]	4.321.434	-816.029	-7.473.624	-5.194.448	-7.785.583	-6.385.759	-32.591.997	-7.271.778	-1.761.905	-258.596	-63.197.784	
Realizacija	[%]	83	83	88	87	82	78	84	78	101	105	83	

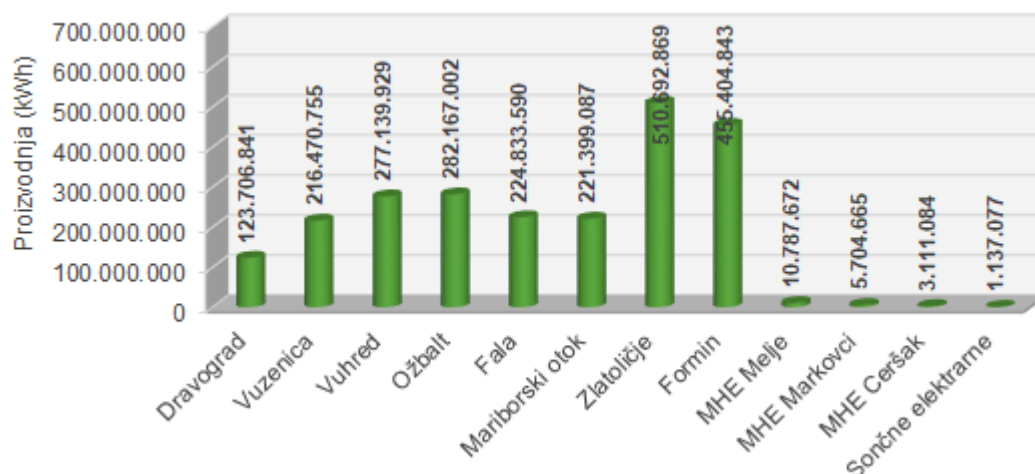
POKAZATELJI PROIZVODNJE IN FAKTOR K V LETU 2017

		DRAVOGRAD	UZENICA	VUHRED	OŽBALT	FALA	MARIBORSKI OTOK	ZLATOLIČJE	FORMIN	DEM	MESEC	FAKTOR K
Neto padec	[m]	8,53	13,17	16,57	16,48	13,96	13,49	32,17	27,89	142	1	0,9924
Skupni pretok	[m³/s]	223	232	228	231	239	235	247	242	235	2	0,9956
Pretok turbin	[m³/s]	215	225	222	224	231	223	222	222	223	3	0,9989
Izkoristek vode	[%]	99,84	99,51	99,51	99,47	99,48	98,32	99,83	99	99	4	0,9999
Izgube remonta	[MWh]	0	0	0	0	90	0	0	7.422	7.512	5	0,9999
Izgube obnove	[MWh]	0	0	0	0	0	47	0	24	71	6	1,0000
Izgube defekta	[MWh]	0	11	110	0	46	5.831	263	0	6.261	7	0,9968
Viški energije	[MWh]	246	1.847	2.273	2.588	1.597	1.111	920	535	11.117	8	0,9992
Izgube čiščenja	[MWh]	62	6	55	121	0	29	473	77	823	9	0,9999
Izgube bazena	[MWh]	2.085	8.325	8.256	8.520	4.258	10.181	568	7.378	49.570	10	0,9999
Izgube kanala	[MWh]	0	0	0	0	0	0	10.122	8.210	18.332	11	0,9999
Izgube spodnje vode	[MWh]	6.466	5.356	9.396	10.966	10.865	4.110	9.389	8.489	65.036	12	0,9986
Specifična poraba vode	[MWh/m³]	0,0660	0,1101	0,1426	0,1441	0,1118	0,1134	0,2627	0,2347	1,1854	Srednji	0,9984

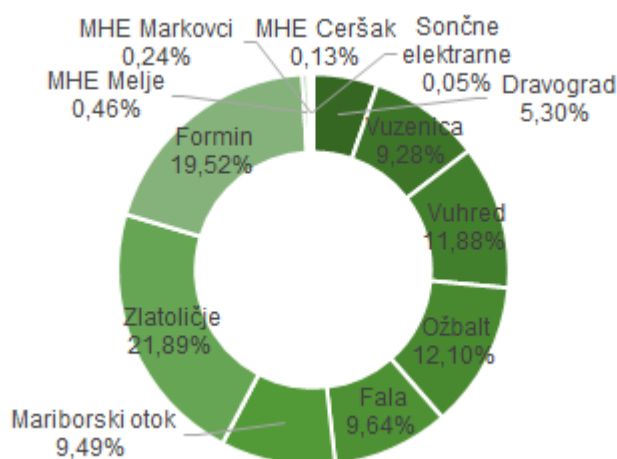
PROIZVODNI DELEŽI POSAMEZNIH ELEKTRARN

Delež proizvodnje posamezne elektrarne v verigi je odvisen od instalirane moči elektrarne, pretoka in padca. Elektrarne zgrajene v rečni strugi (Dravograd, Vuzenica, Vuhred, Ožbalt, Fala in Mariborski otok) so proizvedle 57,69 %, kanalski elektrarni (Zlatoličje in Formin) pa 41,42 % od celotne v omrežje oddane energije. Preostalih 0,89 % v omrežje oddane energije so proizvedle male hidroelektrarne Melje, Markovci in Ceršak ter sončne elektrarne Zlatoličje, Formin, Dravograd in OCV3.

PROIZVODNJA POSAMEZNE ELEKTRARNE V LETU 2017

Delež posamezne elektrarne v proizvodnji Dravskih elektrarn v letu 2017 je razviden iz spodnjega grafikona:

V času obratovanja elektrarn od leta 1918 do konca leta 2017 so DEM oddale v omrežje skupno 144.868.233.132 kWh električne energije.

ELEKTRARNA	PROIZVODNJA OD ZAČETKA OBRATOVANJA DO LETA 2017 (kWh)	PROIZVODNJA V LETU 2017 (kWh)	PROIZVODNJA OD ZAČETKA OBRATOVANJA VKLJUČNO Z LETOM 2017 (kWh)	DELEŽ (%)
Dravograd	9.124.897.235	123.706.841	9.248.604.076	6,38
Vuzenica	14.017.389.542	216.470.755	14.233.860.297	9,83
Vuhred	18.321.122.305	277.139.929	18.598.262.234	12,84
Ožbalt	16.850.577.786	282.167.002	17.132.744.788	11,83
Fala	19.185.040.507	224.833.590	19.409.874.097	13,40
Mariborski otok	16.572.865.667	221.399.087	16.794.264.754	11,59
Zlatoličje	27.736.019.933	510.892.869	28.246.712.802	19,50
Formin	20.495.338.444	455.404.843	20.950.743.287	14,46
Melje	166.124.078	10.787.672	176.911.750	0,12
Markovci	21.691.434	5.704.665	27.396.099	0,02
Ceršak	40.332.376	3.111.084	43.443.460	0,03
Velike elektrarne	142.303.251.419	2.311.814.916	144.615.066.335	99,83
Male elektrarne	228.147.888	19.603.421	247.751.309	0,17
Sončne elektrarne	4.278.411	1.137.077	5.415.488	0,004
SKUPAJ	142.535.677.718	2.332.555.414	144.868.233.132	100

* Negativni saldo prejete energije iz 110 kV ni zajet

Zgornja tabela prikazuje skupno proizvodnjo posameznih elektrarn od začetka obratovanja elektrarne do vključno leta 2017 in njihov delež v skupni proizvodnji. Pri tem je potrebno povedati, da so to deleži električne energije oddane v omrežje (prag).

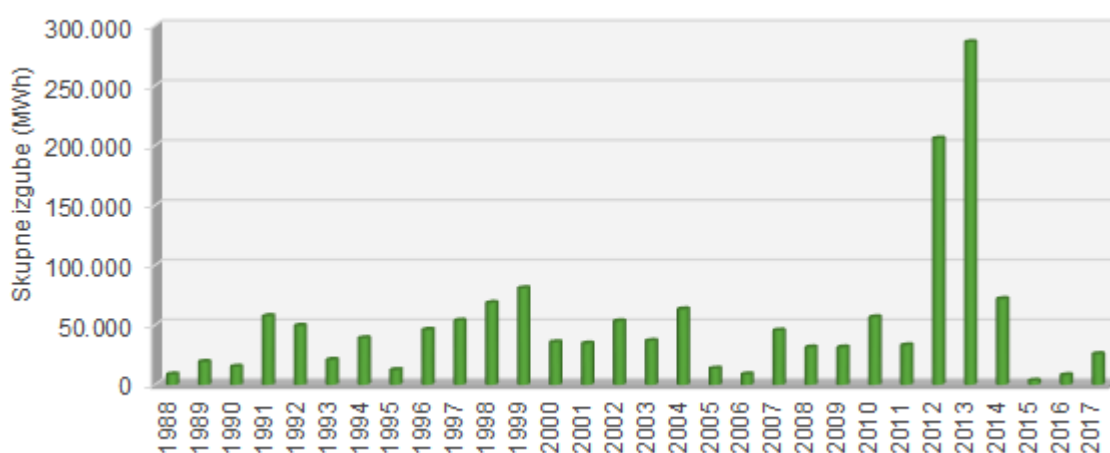
IZGUBE PROIZVODNJE

Izgube proizvodnje je izgubljena energija, ko smo vodo zaradi različnih razlogov prelili preko zapornic pri pretoku vode pod pretočno zmogljivostjo agregatov.

Izgube nastopajo zaradi defektov, remontov, prenov, čiščenja turbinskih vtokov.

Skupne izgube v letu 2017 znašajo 1,11 % od v omrežje oddane električne energije ter ustrezajo dolgoletnemu povprečju.

SKUPNE IZGUBE VELIKIH HIDROELEKTRARN OD LETA 1988 DO LETA 2017

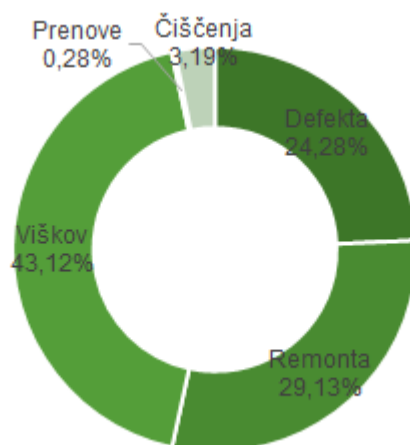

Izgube (MWh) v letu 2017 po vrstah izgub in po elektrarnah so razvidne iz spodnje tabele:

IZGUBE (MWh)	IZGUBE REMONTA	IZGUBE OBNOVE	IZGUBE DEFEKTA	VIŠKI ENERGIJE	IZGUBE ČIŠČENJA	SKUPAJ
Dravograd	0	0	0	246	62	308
Vuzenica	0	0	11	1.847	6	1.864
Vuhred	0	0	110	2.273	55	2.438
Ožbalt	0	0	0	2.588	121	2.709
Fala	90	0	46	1.597	0	1.733
Mariborski otok	0	47	5.831	1.111	29	7.018
Zlatoličje	0	0	263	920	474	1.657
Formin	7.422	24	0	535	77	8.058
DEM	7.512	71	6.261	11.117	823	25.784

Skupno je bilo na elektrarnah v letu 2017 prelite vode za 25.784 MWh električne energije. Največ izgub je nastalo zaradi viškov električne energije pri trgovanju z električno energijo, ki ga izvaja pogodbeni partner HSE. V letu 2017 izstopajo tudi izgube, ki so nastale na elektrarni Formin v začetku leta zaradi opravljanja revizije agregata in izgube, ki so nastale zaradi okvare na pretočnem polju 4 HE Mariborski otok v decembru 2017.

Delež posameznih izgub v letu 2017 prikazuje spodnja slika iz katere je razvidno, da je največ izgub v letu 2017 nastalo zaradi viškov električne energije ter remontov in revizij proizvodnih enot.

IZGUBE ZARADI DEFEKTOV

Izgube nastanejo, kadar zaradi izpadlega agregata razpoložljive vode ni možno izkoristiti za proizvodnjo električne energije in jo je potrebno preliti preko zapornic.

Skupaj je bilo zaradi defektov prelite vode za 6.261 MWh električne energije. Nekoliko višje izgube zaradi defektov so posledica okvare na pretočnem polju 4 HE Mariborski otok v decembru 2017.

IZGUBE ZARADI REMONTOV

Izgube zaradi remontov nastanejo takrat, ko so pretoki v času opravljanja remontov in revizij večji od požiralne sposobnosti obratujočih agregatov. Praviloma se dela izvajajo v prvih dveh mesecih leta, ko so statistično pretoki najmanjši. V začetku leta smo pričeli z revizijami in remontom in zaradi večjih pretokov in potreb elektroenergetskega sistema je nastalo nekaj izgub energije, predvsem na kanalskih elektrarnah, kjer je pri zaustavitvi enega agregata zmanjšana pretočnost na polovico in nižja od pretočnosti elektrarn v strugi, kjer se z zaustavitvijo enega agregata zmanjša pretočnost za eno tretjino.

IZGUBE ZARADI ČIŠČENJA REŠETK TURBINSKIH VTOKOV

Izgube zaradi čiščenja turbinskih vtokov, nastopijo takrat, ko je potrebno čiščenje turbinskih vtokov zaradi zamašenosti rešetk, vode pa ni mogoče več akumulirati v bazenih elektrarn. V letu 2017 smo izgube zaradi čiščenja zabeležili na vseh elektrarnah razen na elektrarni HE Fala. Največ izgub zaradi čiščenja nastane na elektrarni Zlatoličje, kjer je potrebno vso plavje odstraniti iz vode.

IZGUBE ZARADI VIŠKOV ENERGIJE

Izgube zaradi viškov energije nastanejo, ko pogodbeni partner HSE zahteva zmanjšanje proizvodnje, hkrati zadrževanje vode v akumulacijskih bazenih ni možno, zato je potrebno vodo preliti čez zapornice. Skupaj je bilo zaradi t.i. viškov v letu 2017 izgubljenih 11.117 MWh električne energije, kar za skoraj štiri krat presega povprečje zadnjih desetih let.

IZGUBE ZARADI PRENOVE

Izgube zaradi prenove so nastale na elektrarni Fala zaradi del na zamenjavi sistema vodenja in sekundarnih sistemov agregata 1.

DOGODKI

Vsaka sprememba stanja proizvodnih naprav, zaradi katere je bilo potrebno ukrepanje obratovalnega osebja in spremembe pogojev obratovanja so zapisane kot dogodki. V nadaljevanju je prikazan pregled večjih dogodkov, ki so vplivali na obratovanje, kot so okvare, obdobja visokih voda, prenove agregatov ter remonts in revizije.

Manjša vzdrževalna dela na agregatih in ostalih napravah in odpravo okvar so vzdrževalci po elektrarnah opravili v okviru obratovalnega programa in v nočnem času.

VISOKE VODE

V letu 2017 smo zabeležili tri obdobja s povečanimi pretoki, ko je bilo potrebno uvesti obratovanje predvideno ob visokih vodah (navedene so povprečne urne vrednosti pretokov).

VISOKA VODA DNE 28.5.2017

Predvsem zaradi padavin na zbirnem področju reke Drave v Sloveniji je prišlo do povečanih lokalnih pritokov v reko Dravo na področju Slovenije, kar je posledično privedlo do obratovanja po pravilniku o visokih vodah. Pretok iz Avstrije je dosegel največjo vrednost 857 m³/s 28.5.2017 ob 8. uri, v Sloveniji pa na elektrarni Zlatoličje 1.174 m³/s ob 14. uri.

POVIŠANI PRETOKI 24.7. DO 25.7.2017

Povečani pretoki so bili posledica padavin v Avstriji in Sloveniji. Največji pretok v Sloveniji je bil dne 24.7.2017 ob 4. uri na elektrarni Vuzenica in sicer 856 m³/s. Največji dotok iz Avstrije smo zabeležili ob 3. uri in je znašal 803 m³/s.

POVIŠANI PRETOKI 12.12. DO 13.12.2017

Povečani pretoki so bili posledica padavin v Avstriji in Sloveniji. Največji pretok v Sloveniji je bil ob 18. uri na elektrarni Zlatoličje in sicer 1.274 m³/s. Največji dotok iz Avstrije smo zabeležili ob 14. uri in je znašal 1.180 m³/s.

REMONTI IN REVIZIJE

Remonti in revizije agregatov opravljamo na Dravi praviloma v januarju in februarju, ko so statistično najmanjši dotoki vode.

V letu 2017 so revizije potekale po zastavljenem planu in brez večjih posebnosti.

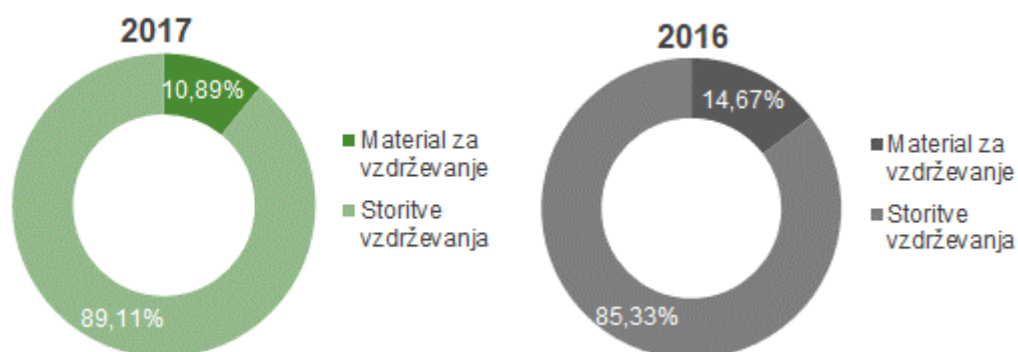
Vzdrževanje

Za vzdrževanje naprav in objektov smo v letu 2017 porabili **1.997.699 EUR**, kar je 17,73 % ali 300.850 EUR več kot v letu 2016. Za nadomestne dele in material za vzdrževanje osnovnih sredstev smo porabili **217.612 EUR**, za storitve vzdrževanja pa **1.780.087 EUR**.

REALIZACIJA STROŠKOV VZDRŽEVANJA V LETIH 2017 IN 2016

	2017 (EUR)	%	2016 (EUR)	%	2017/2016
NADOMESTNI DELI IN MATERIAL ZA VZDRŽEVANJE OS	217.612	10,89	248.886	14,67	87,43
STORITVE VZDRŽEVANJA	1.780.087	89,11	1.447.963	85,33	122,94
Stroški vzdrževanja NNO	1.527.410	76,46	1.339.038	78,91	114,07
Stroški vzdrževanja neopredmetenih sredstev	252.677	12,65	108.925	6,42	231,97
SKUPAJ STROŠKI VZDRŽEVANJA	1.997.699	100,00	1.696.849	100,00	117,73

PRIKAZ STRUKTURE STROŠKOV VZDRŽEVANJA V LETIH 2017 IN 2016

Vse načrtovane revizije agregatov, stikališč in zapornic ter pomožnih tehnoloških sistemov so bile izvedene v načrtovanem obsegu. Razen navedenih so bila izvedena oziroma so v teku tudi večja načrtovana dela, kot tudi različna vzdrževalna dela na skupnih napravah in tehnoloških sistemih elektrarn v skladu z načrtom vzdrževalnih del.

Večja načrtovana dela na elektrarnah:

- ◆ Zamenjava turbinskih olj na agregatih 1. faze obnove - A1 HE Dravograd, A2 in A3 HE M. otok;
- ◆ A2 HE Dravograd - zamenjava velike regulacijske črpalke glavnega tlačnega sistema;
- ◆ HE Dravograd - prenova pretočnega polja 2;
- ◆ HE Vuzenica - sanacija poškodovanih vtočnih rešetk na agregatu 2;
- ◆ HE Vuhred - predelava sistema za meritev tlaka in krmiljenje kompresorjev v kompresorski postaji;
- ◆ HE Dravograd, HE Vuzenica, HE Vuhred - zamenjava tesnilnega lesa in popravilo poškodovanih tesnilnih igel za zapiranje iztokov agregatov;
- ◆ HE Dravograd, HE Vuzenica, HE Vuhred - nadgradnja in predelava digitalnih turbinskih regulatorjev;
- ◆ A3 HE Ožbalt - zamenjava tlačnega cevovoda za servomotorje vodilnika;
- ◆ A1 - HE Fala - zamenjava cevovoda tehnološke vode na tesnilko; nastavitev spodnjega vodilnega ležaja zaradi povečanih opletov;
- ◆ A3 HE Fala - predelave odjema olja za varnostni ventil glavne tlačne posode; montaža opreme za meritev parcialnih praznitev na izvodih 10kV gen.3;
- ◆ Gradbena sanacija pretočnih polj 1, 3 in 4;
- ◆ A2 HE M. otok - servis generatorskega odklopnika;
- ◆ Jez Melje - nadgradnja sistema vodenja, izvedba sistema razsmerjene napetosti jezu;
- ◆ HE Zlatoličje - nadgradnja sistema vodenja, zamenjava odklopnikov lastne porabe in preklonpe avtomatike LP;
- ◆ A1 HE Zlatoličje - peskanje vodil vtočnih zapornic;
- ◆ A2 HE Zlatoličje - peskanje vodil vtočnih zapornic;
- ◆ A1 HE Formin - zamenjava vzbujalnega transformatorja;
- ◆ A2 HE Formin - zamenjava blok transformatorja 110/10 kV.

Prestavljena dela so evidentirana kot vlaganja v nepremičnine, naprave in opremo.

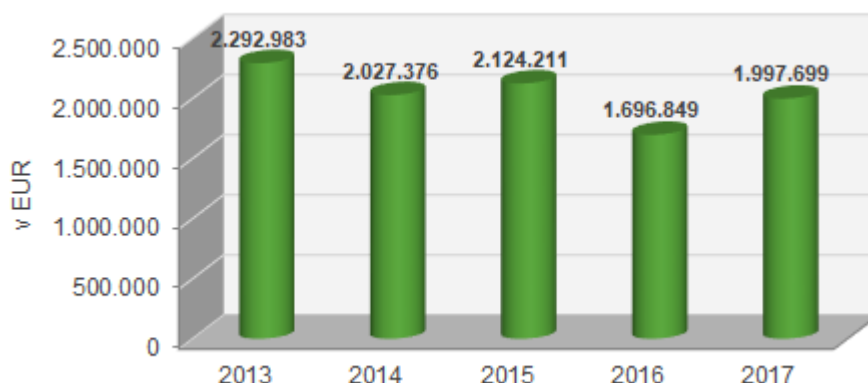
Prav tako v lastni režiji v okviru razpoložljivega kadra in strojne opreme izvajamo na objektih DEM del košnje brežin, zatiranje in odstranjevanje podrastja na brežinah ter odstranitev vegetacije.

Večja nenačrtovana dela, ki so bila izvedena zaradi odprave okvar:

- ◆ HE Dravograd - zapiranje in tesnjenje izstopnega dela pretočnega polja 2 HE Dravograd zaradi obnove polja. Zaradi visokih vod se je interventno zapiranje izvedlo trikrat;
- ◆ Interventno zapiranje pretočnega polja 4 na HE M. otok zaradi poškodbe na zgornji zapornici pretočnega polja;
- ◆ MHE Ceršak A1 - sanacija multiplikatorja;
- ◆ Jez Melje - sanacija PP4 (zamenjava tesnil);
- ◆ MHE 1 Melje - popravilo spodnjega vodilnega ležaja THORDON;
- ◆ MHE 2 Melje - popravilo plavajoče zavese;
- ◆ HE Zlatoličje - odprava pomanjkljivosti ozemljitvenega sistema elektrarne, zamenjava plovcev drenaže elektrarne, zamenjava razsmernika sončne elektrarne, zamenjava el. omare črpališča fekalnih voda;
- ◆ A1 HE Zlatoličje - zamenjava tesnilke gredi;
- ◆ MHE 2 Markovci - sanacija puščanje ohišja sesalne cevi;
- ◆ A1 HE Formin - sanacija loma cevi v regulatorju;
- ◆ A2 HE Formin - sanacija vtočnega zapornega elementa, odprava okvar el. motorjev hladilnih skupin mrežnega transformatorja 2.

Kot dodaten poudarek k naštetim večjim delom, ki smo jih izvedli v lastni režiji je potrebno posebej izpostaviti podatek, da se je v letu 2016 in 2017 iz delovne enote Obratovanje in vzdrževanje elektrarn upokojilo ali odšlo 28 delavcev, v letu 2018 pa bo pogoje za upokojeitev doseglo še 10 delavcev. V omenjenem obdobju smo nadomestili oziroma na novo zaposlili samo 9 novih delavcev, kar nam povzroča že več kot resne težave tako pri zagotavljanju obsega vzdrževanja kot pri izvajanju vseh potrebnih ukrepov, predvsem v času izrednih razmer, za zagotavljanje varnega obratovanja.

GIBANJE STROŠKOV VZDRŽEVANJA OD LETA 2013 DO LETA 2017

Glavnino stroškov vzdrževanja predstavljajo stroški gradbenega vzdrževanja, od katerih največji del predstavljajo stroški, ki izhajajo iz obveznosti po koncesijski pogodbi (monitoring pregrad, kanalov, vzdrževalna dela na objektih vodne infrastrukture), ki se zaradi vedno večjih zahtev okolja povečujejo.

S kvalitetnim vzdrževanjem želimo dolgoročno zagotoviti, da bodo proizvodne naprave in objekti v svoji predvideni življenjski dobi sposobni opravljati svoje projektno predvidene funkcije.

Eden izmed pomembnih vplivnih dejavnikov na kvaliteto vzdrževanja so tudi finančni viri, ki pa se v zadnjih letih trendno znižujejo, kar bo, sicer s časovnim zamikom, imelo neposreden vpliv na obratovalno pripravljenost proizvodnih agregatov. Do neke mere vpliv zmanjševanja finančnih sredstev poskušamo kompenzirati z optimizacijo vzdrževanja in uvajanjem novih vzdrževalnih strategij (vzdrževanje po stanju), kar pa po drugi strani prav tako zahteva vlaganja v potrebno dodatno opremo in sisteme za informacijsko podporo.

Tržni položaj

ZNAČILNOSTI GOSPODARSKEGA OKOLJA V LETU 2017¹

Gospodarska rast se je nadaljevala v vseh naših glavnih trgovinskih partnericah iz evrskega območja, poleg izvoza je k temu prispevalo predvsem večje domače povpraševanje. Napovedi rasti BDP evrskega območja so višje, kar je predvsem posledica višje rasti od pričakovanj in ugodnih gospodarskih obetov. Tveganja za rast so večinoma uravnotežena.

Tudi v Sloveniji se je nadaljevala visoka gospodarska rast, ki ostaja široko osnovana. K rasti BDP je tudi v letošnjem letu največ prispeval izvoz, medletno višje ostajajo tudi vse komponente domače potrošnje. Izboljševanje razmer na trgu dela in razpoloženja med potrošniki prispeva k nadaljevanju rasti zasebne potrošnje in lani začete rasti stanovanjskih investicij. Medletno višje ostajajo tudi investicije v opremo in stroje ter letos ponovno oživljene investicije v inženirske objekte. Gospodarska rast v Sloveniji še naprej presega rast evrskega območja, s čimer je Slovenija zaprla zaostanek glede na predkrizno raven, ki je bil zaradi globljega padca BDP v začetnih letih krize večji kot v evrskem območju.

Število delovno aktivnih še naprej narašča v večini dejavnosti in dosega raven, primerljivo z letom 2007. Podjetja pa se vedno bolj soočajo s pomanjkanjem ustrezne delovne sile. V nekaterih dejavnostih se tako še naprej krepi zaposlovanje tujcev.

¹ Vir: UMAR

Zaposlovanje in manjši priliv v brezposelnost prispevata k zmanjševanju števila brezposelnih. Konec novembra je bilo v evidenci prijavljenih 82.415 oseb, kar je 14,9 % manj kot v enakem mesecu lani. Rast plač ostaja zmerna. V prvih devetih mesecih se je v javnem in zasebnem sektorju povečala za okoli 2,5 %.

Medletna rast cen življenjskih potrebščin ostaja razmeroma nizka. K rasti največ prispevajo cene energentov in storitev, novembra pa se je okrepil prispevek cen hrane. Prispevki drugih skupin ostajajo razmeroma nizki. Gibanje osnovne inflacije pa ne nakazuje večjih pritiskov na rast cen.

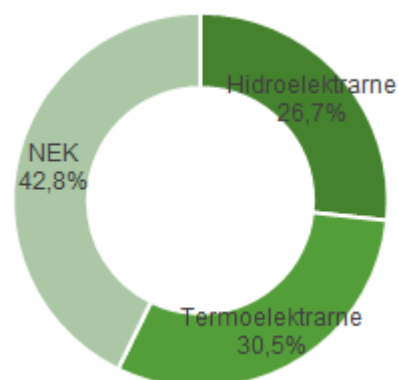
Cenovna konkurenčnost slovenskega gospodarstva kljub poslabšanju v letošnjem letu ostaja razmeroma ugodna. Apresiasi evra v primerjavi z valutami pomembnejših trgovinskih partneric, zlasti tistih zunaj EU, se je v zadnjih mesecih umirila.

Presežek tekočega računa plačilne bilance se nadalje povečuje in je v zadnjih dvanajstih mesecih znašal 2,7 mrd EUR (6,3 % BDP). K višjemu presežku tekočih transakcij v primerjavi s prejšnjim dvanajstmesečnim obdobjem je največ prispeval višji storitveni presežek, povezan z višjimi neto prihodki od potovanj in presežkom v menjavi ostalih, s trgovino povezanih storitev. Blagovni presežek je bil medletno nižji, k čemur so večinoma prispevali poslabšani pogoji menjave.

KOLIČINSKA BILANCA ELEKTRIČNE ENERGIJE²

V letu 2017 je bilo v prenosno omrežje skupaj oddano 13.952,5 GWh električne energije. Termoelektrarne so oddale v omrežje 4.261,8 GWh ali 30,5 %, hidroelektrarne so prispevale 3.724,6 GWh oz. 26,7 %, Nuklearna elektrarna Krško pa je oddala v prenosno omrežje 5.966,1 GWh ali 42,8 %, kar je razvidno tudi iz spodnje tabele in grafikona.

ODDAJA (GWh)	2017	2016
DEM	2.311,9	2.826,0
HESS	450,8	391,8
SEL	294,5	342,3
SENG	667,4	733,1
TEB	9,0	3,3
TEŠ	3.909,0	4.061,2
TET	-0,2	-2,1
TE-TOL	344,0	338,1
NEK (100 %)	5.966,1	5.423,1
OVE in SPTE	0,0	0,0
SKUPAJ	13.952,5	14.116,8

PRODAJA IN KUPCI

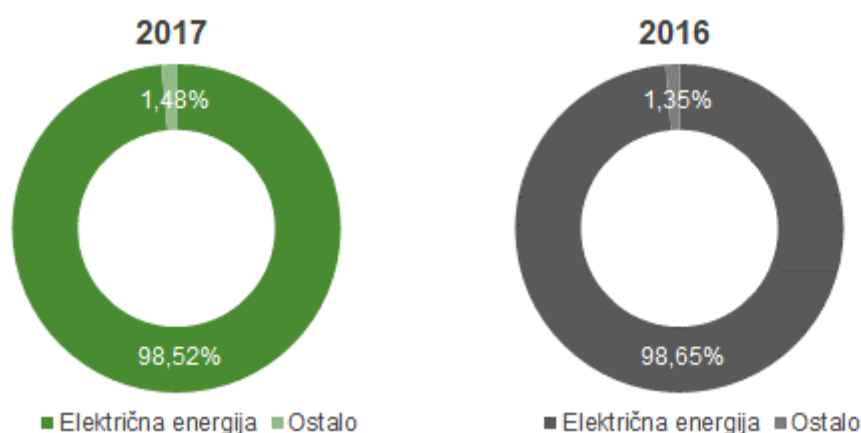
STRUKTURA ČISTIH PRIHODKOV OD PRODAJE

Družba DEM je v letu 2017 ustvarila **55.991.997 EUR** čistih prihodkov od prodaje, kar je za 14,46 % manj kakor v letu 2016, ko so ti znašali 65.460.060 EUR. Na domačem trgu smo ustvarili 99,93 % čistih prihodkov od prodaje, preostalih 0,07 % smo ustvarili na tujem trgu.

V strukturi čistih prihodkov od prodaje je z 98,52 % najpomembnejša prodaja električne energije, prihodki od prodaje ostalih proizvodov in storitev pa znašajo 1,48 % čistih prihodkov od prodaje.

² Vir: ELES – Mesečno poročilo o obratovanju prenosnega EES za mesec XII 2017

STRUKTURA ČISTIH PRIHODKOV OD PRODAJE V LETIH 2017 IN 2016

ELEKTRIČNA ENERGIJA

V družbi večino čistih prihodkov od prodaje ustvarimo s prodajo električne energije. Električno energijo prodamo kupcema **HSE** (ustvarjeni prihodki iz naslova prodane električne energije v letu 2017 znašajo 54.649.951 EUR) ter **Borzen** (ustvarjeni prihodki iz naslova prodane električne energije v letu 2017 znašajo 515.215 EUR).

Ustvarjeni prihodki od prodaje električne energije v letih 2017 in 2016 so razvidni iz spodnje tabele:

POSTAVKA v EUR	2017	2016
PRODAJA EL. ENERGIJE IZ HE NA DRAVI	53.918.023	63.293.151
PRODAJA EL. ENERGIJE IZ MHE	689.060	734.884
MHE Melje	379.187	392.620
MHE Markovci	200.519	223.984
MHE Ceršak	109.355	118.280
PRODAJA EL. ENERGIJE IZ SE	42.868	45.361
SE Dravograd	1.504	1.607
SE OCV3	1.072	988
SE Zlatoličje	38.810	41.082
SE Formin	1.482	1.684
PRIHODKI IZ NASLOVA PREJEMA OBRATOVALNE PODPORE IZ MHE IN SE (BORZEN)	515.215	503.043
SKUPAJ	55.165.166	64.576.439

OSTALA PRODAJA

S prodajo ostalih proizvodov in storitev smo v letu 2017 ustvarili 826.831 EUR čistih prihodkov od prodaje, kar je 56.790 EUR ali 6,43 % manj kot v letu 2016, ko so ti znašali 883.621 EUR. Ostali čisti prihodki od prodaje so sestavljeni iz prihodkov na tujem trgu, prihodkov iz naslova storitev, najemnin ter prihodkov od prodaje ostalega trgovskega blaga in materiala.

USTVARJENI PRIHODKI OD OSTALE PRODAJE V LETIH 2017 IN 2016

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Prihodki od prodaje ostalega trgovskega blaga in materiala	396	206
Prihodki od najemnin	582.320	499.167
Prihodki od prodaje ostalih storitev	202.321	345.146
Prihodki od prodaje storitev na tujem trgu	41.794	39.102
SKUPAJ	826.831	883.621

NABAVA IN IZVAJALCI

Pri uresničevanju razvojnih in strateških ciljev podjetja so ustrezno usposobljeni in kvalitetni izvajalci ključnega pomena. Postopke nabave v DEM ureja Pravilnik o postopkih naročanja. Pri izvajanju naročil upoštevamo Zakon o javnem naročanju ZJN-3, ki je začel veljati 1.4.2016.

Za učinkovito izvedbo naročil po ZJN-3 so pred družbo mnogi izzivi na strateški in izvedbeni ravni. Za poslovanje skladno z zakonom o javnem naročanju in celostno obvladovanje nabavnih postopkov je potrebna dobra organiziranost ter sodelovanje posameznih služb, ki terja dobro poznavanje zakonodaje s področja javnih naročil in poznavanje prakse DKOM.

Pri izvedbi javnih naročil ustrezno ekonomsko, finančno in tehnično usposobljenost ugotavljamo z ustreznimi pogoji, zahtevami in merili, ki so smiselno povezani s posameznim predmetom javnega naročila.

V DEM težimo k čim večji centralizaciji nabavne funkcije, vendar zaradi narave dela tega ni mogoče v celoti izvajati. Z namenom zmanjševanja drobitve naročil in doseganja boljših ekonomskih učinkov ter posledično racionalizacije poslovanja težimo k zmanjševanju števila izvajalcev.

Pri izvajanju naročil upoštevamo Dogovor družb skupine HSE o politiki izvajanja postopkov skupnega naročanja. Izvajanje postopkov skupnega naročanja blaga, storitev in gradenj je eden od instrumentov optimizacije in racionalizacije stroškov ter investicijskih vlaganj, tako na ravni posamezne družbe kot tudi skupine HSE.

Zaradi boljše izkoriščenosti obstoječih virov v skupini HSE, tako kadrov kot opreme, se v skladu s Sporazumom o poslovnem sodelovanju pri izvajanju storitev poslužujemo oddaje naročil povezanim družbam v skupini družb HSE, s ciljem pozitivnega prispevka k poslovnemu izidu skupine HSE.

Med poglavitne naloge nabave uvrščamo ustrezno in zakonito izvedbo nabavnih postopkov s ciljem zagotoviti, glede na zastavljena merila in kriterije, najugodnejšega izvajalca storitev ali dobavitelja opreme.

Kakovost dobave materiala in storitev posameznih izvajalcev neposredno vpliva na brezhibno delovanje naših naprav, kar je pogoj za nemoteno proizvodnjo električne energije. Zaradi pomembnosti zagotavljanja nemotene proizvodnje električne energije ima izbor kakovostnih izvajalcev še toliko večji pomen.

Naložbe

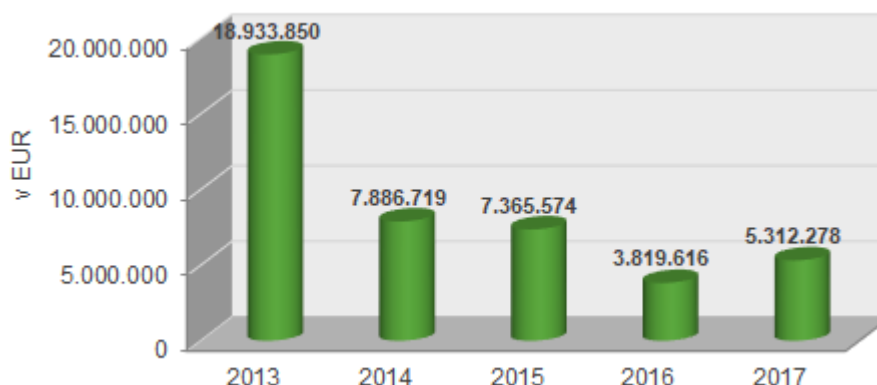
Vrednostna realizacija naložb, ki so bile načrtovane v letu 2017 znaša **5.312.278 EUR** (v letu 2016 3.819.616 EUR) in dosega **99,99 %** načrtovane v rebalansu v letu 2017.

Realizacija naložb v letu 2017 je razvidna iz spodnje tabele:

POSTAVKA v EUR	REALIZACIJA 2017	REBALANS PN 2017	RE 2017/ RPN 2017
NOVOGRADNJE	529.702	430.000	123,19
VLAGANJE V ZANESLJIVOST PROIZVODNJE	2.172.058	1.995.000	108,88
CENTRI VODENJA IN TK OMREŽJA	59.772	35.000	170,78
SEKUNDARNI SISTEMI	18.035	43.500	41,46
REKONSTRUKCIJE	348.579	750.000	46,48
ŠTUDIJE, INV. IN PROJEKTNE DOKUMENTACIJE	279.071	305.000	91,50
MONITORINGI	70.045	195.000	35,92
DROBNE INVESTICIJE	318.728	361.500	88,17
POSLOVNI INFORMACIJSKI SISTEM	457.953	250.000	183,18
OSTALO	1.058.334	948.000	111,64
SKUPAJ	5.312.278	5.313.000	99,99

Vlaganja v **novogradnje** so realizirana v višini 123,19 %, vlaganja v **zanesljivost proizvodnje** v višini 108,88 %, vlaganja v **centre vodenja in TK omrežja** v višini 170,78 %, vlaganja v **sekundarne sisteme** v višini 41,46 %, vlaganja v **rekonstrukcije** v višini 46,48 %, vlaganja v **študije, inv. in projektne dokumentacije** v višini 91,50 %, vlaganja v **monitoringe** v višini 35,92 %, vlaganja v **drobne investicije** v višini 88,17 %, vlaganja v **poslovno informacijski sistem** v višini 183,18 % in vlaganja v **ostalo** v višini 111,64 %.

PRIKAZ REALIZACIJE NALOŽB V OBDOBJU OD LETA 2013 DO LETA 2017

OPIS POSAMEZNIH VEČJIH NALOŽB

NOVOGRADNJE

IZGRADNJA ČHE KOZJAK

Za projekt ČHE na Dravi in DV povezava do RTP Maribor je zaključena faza postopka umestitve objekta v prostor - državnega prostorskega načrta - DPN. Vlada RS je v uradnem listu št.12. dne 25.2.2011 objavila Uredbo o državnem prostorskem načrtu za črpalno hidroelektrarno na Dravi in daljnovodno povezavo ČHE–RTP Maribor. Izdelan je bil IDP z dodatno varianto strojnice ČHE v kaverni. V letu 2014 je bila izvedena strokovna recenzija zaključkov geoloških raziskav, ki je z dopolnitvami potrdila zaključke raziskav možnosti izvedbe za vertikalni tlačni rov. Zaključki bodo izhodišče za dopolnitev IDP v nadaljevanju projekta v fazi presoje vplivov na okolje ter pridobitve Okoljevarstvenega soglasja, ki za ta projekt kot postopek PVO še ni izveden. V letu 2017 ni bilo nobenih večjih aktivnosti. Aktivnosti za projekt so ustavljene sam projekt pa je v mirovanju, saj je sklep o sprejetem DPN za objekt veljaven.

ČHE Kozjak je vključena v eno izmed variant Dolgoročnega razvoja energetike v Sloveniji do leta 2026, ki jo je izdelal ELES in predstavlja nacionalni program.

IZGRADNJA HE NA MURI

Po imenovanju za koncesionarja na reki Muri (december 2005) je bila izvedena preveritev možnosti energetske izrabe reke Mure. Izdelane so bile različne variante tehničnih rešitev, ter obravnavan vpliv HE na trajnost območja iz vseh treh stebrov trajnosti. Zaključek je, da je na celotnem območju koncesije možna omejena energetska raba z dvema HE, ob upoštevanju omejitvenih pogojev, ki bodo izhajali iz okoljevarstvenega programa obravnavanega območja. DEM so že predlagale ministrstvu spremembo koncesije. V letu 2017 ni bilo nobenih večjih aktivnosti razen tistih, ki so bila potrebna za izvedbo in pripravo odgovorov za HE Hrastje Mota v postopku DPN in pripravo na razgovore za mejno Muro.

HE HRASTJE MOTA

Pobuda za DPN je bila usklajena leta 2012. Izdelane so bile Idejne rešitve ter dokument identifikacije investicijskega projekta. Javni regijski posvet je bil v Radencih 2012, scoping – določitev strokovnih podlag za okoljsko poročilo pa do aprila 2013. Maja 2013 je bil na vladi RS sprejet sklep o pričetku postopka DPN. V letu 2014 so bile naročene strokovne podlage in Študija Variant ter podrobne Idejne rešitve - IDR. V letu 2015 so bile strokovne podlage za okoljsko poročilo zaključene. V septembru 2016 so bile izdelane IDR, Okoljsko poročilo in Študija variant. Zaradi zahtevnosti projekta (razsodba EU sodišča o ločitvi omilitvenih in izravnalnih ukrepov ter vzpostavitvi postopka prevlade javnega interesa) in sprejemljivosti z oznako D v Okoljskem poročilu, so bili izdelani še dokumenti o Procesu izvedbe nadomestnih habitatov in izravnalnih ukrepov po zahtevah in pogojih EU.

Dokumentacija (Študija variant z OP in IDR) je bila oddana pobudniku MZL in koordinatorju MOP decembra 2016. V februarju 2017 so nosilci urejanja prostora - NUP podali pripombe na ŠV, OP in IDR. Izdelovalci strokovnih podlag so pripravili dopolnitve ter pojasnila kot odgovor na pripombe in mnenja.

MOP je zaradi tehnične napake nepopolno seznanil NUP z pojasnili in odgovori na njihova mnenja, kar je imelo za posledico nestrinjanje NUP z dopolnitvami. DEM so predlagale rešitev nastale situacije v medsebojnem komuniciranju, vendar iz MOP Sektor okolja ni odgovora.

HE CERŠAK

Za izrabo območja med MHE Ceršak in Sladki vrh, so bile že od leta 2011 predstavljene idejne rešitve za novo HE Ceršak meddržavni komisiji za reko Muro. Tesna je povezava problema porušitve (delne sanacije jezua v Ceršaku) ter predloga DEM o novi lokaciji nadomestne HE. Izdelane so idejne tehnične rešitve, ter izhodišča umeščanja objekta HE v 5 variantah. Za vsako državo posebej je opredeljena preliminarna ocena presoje sprejemljivosti različnih variant v okolju. Zaključki kažejo, da so posamezne variante HE sprejemljive v okolju. Izdelana je bila dokumentacija za pobudo DPN v SLO ter dokumentacija za prijavo priprave projekta v Avstriji po njihovi zakonodaji.

Na Ministrstvo za infrastrukturo je bila spomladi 2016 oddana dokumentacija za pričetek postopka priprave pobude za DPN. V Avstriji je bila dokumentacija leta 2015 po njihovem postopku predana v prvo okoljsko mnenje. Avstrijska stran je v začetku 2016 podala stališče, da želi ohraniti sedanjo malo HE, kar pa iz ekonomsko tehničnega vidika investicijsko ni sprejemljivo. Celoten predlog je bil obravnavan na meddržavni komisiji za Muro 10. in 11. oktobra 2016. Na komisiji je bil sprejet sklep, da DEM predstavijo svoj predlog avstrijski strani na ločenem sestanku ekspertne skupine v Gradcu 31.1.2017. DEM so na zasedanju ekspertov meddržavne komisije za Muro, v Gradcu, predstavile svoje namere za izgradnjo nadomestne HE. V januarju 2017 je bil sestanek med vodstvom DEM in E-Steiermark. Iščejo se možnosti za skupen nastop z avstrijskimi partnerji pri izvedbi HE Ceršak.

VETRNE ELEKTRARNE - PROJEKT VETRNH ELEKTRARN REGIJE ŠTAJERSKE IN KOROŠKE

Za povečanje deleža električne energije pridobljene iz drugih obnovljivih virov v DEM, je nastal projekt Vetrnih elektrarn severne Slovenije – regije Štajerske in Koroške. Izvedene preveritve so bile nad Dravogradom za projekt PVE Ojstrica, ter lokacijah na Radeljskem prelazu, Primožu na Pohorju in Konjiški gori, ki pa so vsi bili ocenjeni kot slabi potencial. Na podlagi vseh dosedanjih meritev je bilo na razpolago dovolj podatkov za izdelavo natančnejšega modela vetrnega potenciala. Rezultat modela sta dve potencialni lokaciji: Paški Kozjak in Rogatec. Izdelane so IDR in INP za obe lokaciji.

VE OJSTRICA

Na podlagi opravljenih meritev energetskega potenciala na izbrani lokaciji na Ojstrici nad Dravogradom je izdelana ocena, ki potrjuje možnost pridobivanja električne energije. Izdelane so bile idejne rešitve in DIIP. Projekt je potrjen s strani Komisije HSE za investicije. Izdelana je bila dopolnitev tehničnih parametrov IDP za 8 enot ter dokumentacija za pričetek umeščanja v prostor za pobudo za DPN. V maju 2016 je bila poslana vloga za pobudo za DPN na Ministrstvo za infrastrukturo. Pobuda je bila na zahtevo MOP in MZL dopolnjena v septembru 2016 ter nato še enkrat medresorsko usklajevana. 20. februarja 2017 je bila na spletni strani MOP objavljena pobuda za VE Ojstrica. Istočasno je bil iz MOP poslan poziv za smernice NUP. NUP so do junija podali svoja mnenja. Analiza smernic je bila izdelana do konca septembra, ter posredovana na MOP v nadaljnji postopek pričetka DPN.

V oktobru 2016 so bili predstavljeni zaključki monitoringa divjega petelina, ki kažejo na možnost izvedbe 3 samo vetrnih agregatov. V nadaljevanju DPN so bili ti argumenti DOPPS upoštevani, tako da je bila vloga za energetske dovoljenje podana za tri VA. Energetsko dovoljenje je bilo izdano v septembru 2017. Predlog za DPN se je tako spremenil na 3 VA.

VE PAŠKI KOZJAK

V septembru so se pričele izvajati meritve vetrnega potenciala na Paškem Kozjaku, za natančno potrditev možnega izkoriščanja iz Modela vetrnega potenciala. NIP je bil obravnavan ter potrjen na Komisiji za vrednotenje investicij.

MHE JOSIPDOLSKI POTOK

Izdelana je idejna zasnova in DIIP za investicijo. DIIP je bil obravnavan in dobil pozitivno mnenje na Strokovni komisiji HSE za vrednotenje in spremljanje investicij. Projekt je bil v mesecu februarju prijavljen na razpis za pridobitev obratovalnih podpor, na katerem smo bili uspešni. V fazi oddaje je naročilo za izdelavo IP in PGD dokumentacije, predvideni izvajalec je HSE Invest.

MHE DOBRIJE

Za MHE Dobrije je bilo že pridobljeno vodno dovoljenje dne, 17.4.2014. V letu 2015 je bila izdelana tudi Idejna zasnova (IDZ) za MHE.

Na osnovi Idejne zasnove bo izdelan Dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP), v katerem bo izdelana natančnejša ekonomska ocena, ki bo tudi osnova za odločanje o nadaljevanju projekta. V fazi oddaje je naročilo za izdelavo DIIP, IP, in PGD dokumentacije, predvideni izvajalec je HSE Invest.

MHE PESNICA

Na osnovi izdelanih Idejnih rešitev je bil izdelan DIIP. DIIP je bil obravnavan in dobil pozitivno mnenje na Strokovni komisiji HSE za vrednotenje in spremljanje investicij. Projekt je bil v mesecu februarju prijavljen na razpisu za pridobitev obratovalnih podpor, na katerem smo bili uspešni. Trenutno je v izdelavi Investicijski program in PGD.

MHE ROGOZNICA

DIIP je bil sprejet na skupščini.

Projekt je bil v mesecu februarju prijavljen na razpisu za pridobitev obratovalnih podpor, na katerem smo bili uspešni.

V teku je pridobitev gradbenega dovoljenja, prav tako je bil izveden razpis za dobavo in montažo opreme MHE. Izbrani izvajalec je HSE Invest. Pridobitev GD je predvidena v januarju 2018, nato sledi gradnja, ki bo zaključena tekom leta.

MHE LOVRENC

Za MHE Lovrenc je bilo pridobljeno vodno dovoljenje dne, 27.2.2015.

V letu 2013 je bila izdelana tudi Idejna zasnova (IDZ) za MHE, ki jo je potrebno novelirati.

V fazi oddaje je naročilo za izdelavo DIIP, IP, in PGD dokumentacije, predvideni izvajalec je HSE Invest.

VLAGANJE V ZANESLJIVOST PROIZVODNJE**PRENOVA PRETOČNIH POLJ – 1. FAZA**

Načrtovanje prenove pretočnih polj sega v leto 2007, ko je podjetje IBE v sodelovanju s strokovnjaki DEM izdelalo idejno študijo za prenovo pretočnih polj na reki Dravi in na osnovi katere se je vodstvo DEM potem odločilo, da v naslednjih letih obnovi pretočna polja na najstarejših elektrarnah Dravograd, Vuzenica in Mariborski Otok.

Dela na obnovi pretočnih polj so se pričela z rekonstrukcijo obratovalne zapornice pretočnega polja 2 na elektrarni Vuzenica v letu 2009 in nato nadaljevala na naslednjih pretočnih poljih, tako da je trenutno stanje na projektu sledeče:

- ◆ Obnova PP2-VZ, zaključena, potekala je v času od septembra 2009 do maja 2011,
- ◆ Obnova PP4-VZ, zaključena, potekala je v času od avgusta 2011 do maja 2013,
- ◆ Obnova PP1-DR, zaključena, potekala je v času od julija 2012 do avgusta 2014,
- ◆ Obnova PP3-VZ, zaključena, potekala je v času od septembra 2013 do marca 2015,
- ◆ Obnova PP1-VZ, zaključena, potekala je v času od marca 2015 do maja 2016,
- ◆ Obnova PP2-DR, v zaključni fazi,
- ◆ Obnova pretočnih polj 3 in 4 HE Dravograd, izdelana investicijska dokumentacija.

OBNOVA PRETOČNEGA POLJA 2 HE DRAVOGRAD

Z deli na obnovi pretočnega polja 2 smo pričeli s sklenitvijo pogodbe v maju 2016 in pogodbenim rokom 6.10.2017.

Do konca leta 2016 je izvajalec SRM Metalna s podizvajalci izvedel večino obnovitvenih del na obeh zapornih tablah, v mesecu januarju in februarju 2017 pa je zaradi neprimernih pogojev za montažo in izvedbo protikorozijske zaščite zmanjšal tempo obnove. V mesecu marcu je izvajalec nadaljeval z obnovitvenimi deli na zapornih tablah in do konca leta 2017 praktično zaključil z obnovo pretočnega polja, s tem da je bil v mesecu septembru izvajalcu pogodbeni rok zaradi zalitja pretočnega polja v mesecu juliju sporazumno podaljšan do 30.11.2017.

Zaradi pomanjkljivosti, ki smo jo odkrili šele v fazi preizkušanja v mesecu novembru 2017 in jo je bilo zaradi funkcionalnosti obratovalne zapornice potrebno odpraviti, izvajalec ni uspel zaključiti del v pogodbenem roku do 30.11.2017, zato je bil sprožen nov zahtevek za podaljšanje roka do 31.1.2018.

Od preostalih del mora izvajalec popraviti še poškodbe protikorozijske zaščite, ki so nastale med montažo opreme pretočnega polja, zmontirati držala med zgornjo in spodnjo zaporno tablo ter skupaj z nami zaključiti preizkušanja.

OBNOVA PRETOČNIH POLJ 3 IN 4 HE DRAVOGRAD

Izdelani ter s strani komisije za vrednotenje in spremljanje investicij so potrjeni vsi investicijski dokumenti INP, DIIP in IP. V strojni službi smo pričeli z izdelavo razpisne dokumentacije in pripravo predloga za pridobitev soglasja skupščine DEM za pričetek investicije.

ZAMENJAVA SISTEMA VODENJA HE FALA (VZBUJALNI SISTEMI IN TURB. REGULATORJI)

Za leto 2017 smo planirali naslednje zadeve:

- ◆ Prenova sekundarnih sistemov v 110kV stikališču,
- ◆ Izdelava preostale projektne dokumentacije (PID),
- ◆ Nabava preostale opreme za vzdrževanje,
- ◆ Zaključek projekta.

V letu 2017 smo zaključili vsa dela na projektu (do 30.6.2017). Najpomembnejša je bila zaključitev del v 110kV stikališču (maj 2017) in izdelava preostale projektne dokumentacije (PID, Navodila za uporabo in vzdrževanje). Z EIMV smo sklenili pogodbe o izdelavi strokovnih ocen za EMC vplivih na HE in za izračun parametrov vpliva stikalnih manipulacij na ozemljilni sistem HE. Prav tako smo nabavili še preostalo opremo zaščite in vodenja VN stikališča.

REKONSTRUKCIJE

REKONSTRUKCIJA HE FORMIN

S strani izvajalca Litostroj Power je zaključena izdelava trdnostne analize vgrajene strojne opreme, katere rezultati dajejo usmeritve za bodoči obseg rekonstrukcije. Izveden je razpis za izdelavo analize hidravličnih razmer dovodnega in odvodnega kanala, katere rezultati bodo podali odgovore na možnost povečanja pretoka in instalirane moči HE ob prenovi. Za izdelavo analize je izbran izvajalec Inštitut za hidravlične raziskave. V izvedbi je naročilo za analizo vibracijskega stanja generatorja 1, izvajalec je Veski d.o.o., prav tako je v fazi oddaje del naročilo za izvedbo meritev, pregledov in izdelavo ekspertize stanja obeh generatorjev. Na osnovi izhodišč navedenih analiz, meritev in pregledov, bodo v letu 2018 izdelane idejne rešitve rekonstrukcije HE.

OBNOVA JEZU MARKOVCI

Pridobljeno je gradbeno dovoljenje za prizidavo nadomestnega cestišča, prav tako je izdelan PZI. Izdelan je investicijski program in potrjen na skupščini. Izveden je razpis za izvedbo rekonstrukcije in prizidave cestišča. Na osnovi Sporazuma o poslovnem sodelovanju med povezanimi družbama je bilo za izvajalca izbrano podjetje RGP d.o.o.. Meseca novembra je bila podpisana pogodba z izvajalcem, ki je konec leta pričel s prvimi deli na izgradnji nadomestnega cestišča.

Prav tako je izdelana razpisna dokumentacija za dobavo in montažo novih hidravličnih pogonov zapornic. Izvedba razpisa je predvidena v letu 2018.

DROBNE INVESTICIJE

Zaradi zagotovitve pogojev za nemoten proces proizvodnje, vzdrževanja in poslovanja je potrebno v podjetju izvajati tudi naložbe na področju drobnih investicij.

V letu 2017 je bil v okviru drobnih investicij izveden nakup vozil ter razne opreme za nemoteno obratovanje in delovanje. Prav tako so bila nabavljena razna orodja in naprave, stroji ter instrumenti.

Informatika

V okviru celovitega informacijskega sistema DEM se zagotavlja delovanje systemske infrastrukture in informacijskih storitev za potrebe poslovnih procesov in tehničnih podsistemov tako družbe DEM kot najemnikov storitev. Najemniki storitev informacijskega sistema so družbe HSE, HSE Invest, in PRI.

Z mesecem aprilom smo pričeli z uporabo novega informacijskega sistema SAP ter uporabo dokumentnega sistema BC. Tako SAP kot tudi dokumentni sistem BC sta poenotena na ravni skupine HSE.

V družbi se zavedamo pomena IT za nemoteno poslovanje in njen razvoj, zato konstantno izvajamo aktivnosti za zagotavljanje nemotene in učinkovitega delovanja storitev celovitega informacijskega sistema DEM.

V letu 2017 smo za investicije informatike namenili skupno **457.953 EUR** od tega:

- ◆ za uporabniško strojno opremo in sistemsko strojno opremo (hardware) **453.686 EUR** ter
- ◆ računalniške programe (software) **4.267 EUR**.

Na področju vzdrževanja programske in strojne opreme smo realizirali stroške storitev vzdrževanja ter stroške materiala za vzdrževanje.

Analiza uspešnosti poslovanja

POSLOVANJE V LETU 2017

Družba DEM je v letu 2017 poslovala v skladu s Poslovnim načrtom za leto 2017, ki je bil sprejet s sklepom edinega družbenika na skupščini dne 20. marca 2017 ter Rebalansom poslovnega načrta za leto 2017, sprejetim s sklepom edinega družbenika na skupščini dne 22. junija 2017.

Proizvodnja v letu 2017 je bila zaradi slabše hidrologije občutno nižja od povečane načrtovane proizvodnje, ki je bila določena s 50 % verjetnostjo srednjih mesečnih pretokov, kakor tudi od proizvodnje, ki ustreza t.i. bilančnim pretokom. Agregati dravskih elektrarn so skupaj proizvedli 2.332.555.414 kWh ali 83 % načrtovane proizvodnje.

V letu 2017 je družba realizirala **celotne prihodke** v višini 59.965.477 EUR, ki so za 15,37 % nižji, kot realizirani v letu 2016. Najpomembnejši med vsemi prihodki so poslovni prihodki, ki imajo v strukturi vseh prihodkov 94,19 % delež, sledijo finančni prihodki s 5,81 % deležem.

PRIHODKI v EUR	2017	%	2016	%	2017/2016
Poslovni prihodki	56.483.393	94,19	66.649.658	94,06	84,75
Finančni prihodki	3.482.084	5,81	4.205.429	5,94	82,80
SKUPAJ	59.965.477	100,00	70.855.087	100,00	84,63

Poslovne prihodke predstavljajo čisti prihodki od prodaje in drugi poslovni prihodki. Družba je v letu 2017 realizirala čiste prihodke od prodaje v znesku 55.991.997 EUR, kar je 14,46 % manj v primerjavi z realiziranimi v enakem obdobju lani, zaradi nižje realiziranih prihodkov od prodaje električne energije, kar je posledica manj ugodne hidrologije.

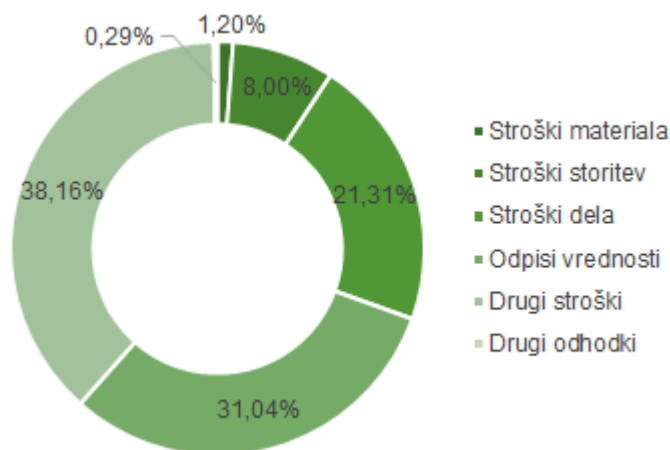
Finančne prihodke predstavljajo finančni prihodki iz danih posojil in depozitov ter drugi finančni prihodki iz naslova poročila.

V letu 2017 je družba realizirala **celotne odhodke** v višini 50.705.987 EUR, ki so za 5,22 % nižji, kot realizirani v predhodnem letu. Najpomembnejši med vsemi odhodki so poslovni odhodki, ki imajo v strukturi vseh odhodkov 99,94 % delež, delež finančnih odhodkov pa znaša 0,06 %.

ODHODKI v EUR	2017	%	2016	%	2017/2016
Poslovni odhodki	50.674.773	99,94	53.444.575	99,90	94,82
Finančni odhodki	31.214	0,06	53.198	0,10	0,00
SKUPAJ	50.705.987	100,00	53.497.773	100,00	94,78

V primerjavi s predhodnim letom so poslovni odhodki v letu 2017 realizirani za 5,18 % nižje, predvsem zaradi nižje realiziranih drugih stroškov in stroškov dela.

V strukturi poslovnih odhodkov največji delež predstavljajo drugi stroški (38,16 %), sledijo odpisi vrednosti (31,04 %) in stroški dela (21,31 %). Skupni delež stroškov materiala in storitev znaša 9,20 %, drugi odhodki pa predstavljajo 0,29 % vseh poslovnih odhodkov.

Dosežen **poslovni izid iz poslovanja** v letu 2017 v znesku 5.808.620 EUR, je za 56,01 % nižji od realiziranega v preteklem letu.

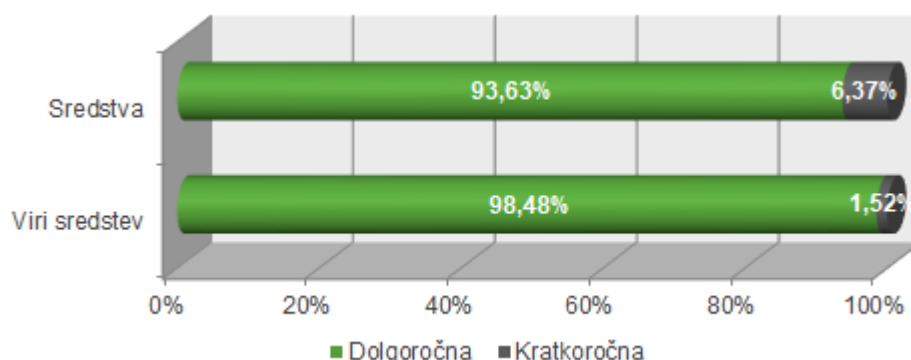
Čisti dobiček v višini 7.716.732 EUR je za 47,16 % nižji v primerjavi z letom 2016. Na nižji poslovni izid so predvsem vplivali nižji prihodki od prodaje električne energije.

Sredstva družbe na dan 31.12.2017 v znesku 478.991.438 EUR so za 3,36 % ali 16.664.143 EUR nižja v primerjavi s stanjem konec leta 2016.

Kapital družbe je na dan 31.12.2017 znašal 466.958.963 EUR, kar je za 2,98 % ali 14.345.184 EUR manj glede na stanje konec leta 2016.

V letu 2017 je družba dosegla pozitiven **denarni tok** iz poslovanja, iz naložbenja in financiranja pa je bil dosežen negativen denarni tok. Denarna sredstva na dan 31.12.2017 so v primerjavi s stanjem konec leta 2016 nižja za 7.289.475 EUR.

STRUKTURA IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA NA DAN 31.12.2017

Iz strukture izkaza finančnega položaja družbe je razvidno, da na presečni dan 31.12.2017 družba z dolgoročnimi viri financira dolgoročna sredstva.

KAPITALSKA USTREZNOST

Kapitalsko ustreznost lahko enačimo z investicijsko sposobnostjo družbe. Družba je kapitalsko ustrezna, saj razpolaga z dovolj visokimi dolgoročnimi viri financiranja glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja ter z ustrezno politiko obvladuje tveganja, ki jim je pri poslovanju izpostavljena.

POSTAVKA v EUR	2017	2016
1. Čisti poslovni izid poslovnega leta	7.716.732	14.598.216
2. Preneseni čisti poslovni izid	270.510	7.670.053
3. Zadržani poslovni izid (1 + 2)	7.987.242	22.268.269
4. Kapitalske rezerve	0	0
5. Rezerve iz dobička	64.213.269	64.213.269
6. Skupaj (3 + 4 + 5)	72.200.511	86.481.538
7. Osnovni kapital	395.011.180	395.011.180
Kapitalska ustreznost = 6/7	0,18	0,22

STANJE ZADOLŽENOSTI

Stanje zadolženosti je pomemben pokazatelj poslovno-finančnega položaja družbe.

Razmerje med kapitalom in dolgovi na dan 31.12.2017 in 31.12.2016 je razvidno iz zgornjih dveh slik. Delež dolgov (upoštevane so postavke dolgoročne in kratkoročne poslovne obveznosti iz izkaza finančnega položaja) v financiranju družbe po stanju na dan 31.12.2017 znaša 1,35 %, po stanju na dan 31.12.2016 pa 1,16 %.

KAZALNIKI DRUŽBE

KAZALNIKI STANJA FINANCIRANJA IN INVESTIRANJA

POSTAVKA	31.12.2017	31.12.2016	2017/2016
Stopnja lastniškosti financiranja	97,49	97,10	100,39
Stopnja dolgoročnosti financiranja	98,48	98,05	100,45
Stopnja osnovnosti investiranja	76,51	76,05	100,61
Stopnja dolgoročnosti investiranja	93,57	92,52	101,13

Konec leta 2017 predstavlja kapital družbe 97,49 % vsega kapitala in obveznosti. Družba se je torej skoraj v celoti financirala s svojimi lastnimi viri, kar pomeni veliko varnost naložb upnikov in stabilnost donosov lastnikov.

Iz tabele je razvidno, da je družba svoja sredstva v višini 98,48 % financirala z dolgoročnimi viri, 1,52 % pa s kratkoročnimi viri.

Prav tako je razvidno, da ima družba v celotnih sredstvih 76,51 % delež nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev, vsa dolgoročna sredstva pa konec leta 2017 predstavljajo 93,57 % celotnih sredstev družbe.

KAZALNIKI VODORAVNEGA FINANČNEGA USTROJA

POSTAVKA	31.12.2017	31.12.2016	2017/2016
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	1,27	1,28	99,78
Koef. neposredne pokritosti kratk. obv. (hitri koef.)	2,56	2,69	95,26
Koeficient pospešene pokritosti kratk. obv. (pospešeni koef.)	3,97	3,74	106,08
Koeficient kratk. pokritosti kratk. obv. (kratk. obv.)	4,20	3,80	110,67

Iz tabele je razvidno, da je družba v letu 2017 z lastnimi viri financirala vsa svoja stalna sredstva po neodpisani vrednosti. Razvidno je tudi, da je družba v opazovanem obdobju z likvidnimi sredstvi pokrivala vse svoje kratkoročne obveznosti.

Koeficient pokritja kratkoročnih obveznosti z likvidnimi sredstvi in kratkoročnimi poslovnimi terjatvami družbe je konec leta 2017 znašal 3,97. Družba je torej v opazovanem obdobju v celoti pokrivala svoje kratkoročne obveznosti z dobroimetjem pri bankah (denarnimi sredstvi) in kratkoročnimi poslovnimi terjatvami.

Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti pa je konec leta 2017 znašal 4,20, kar pomeni, da je družba s svojimi kratkoročnimi sredstvi v celoti pokrivala svoje kratkoročne obveznosti.

KAZALNIKI GOSPODARNOSTI

POSTAVKA	2017	2016	2017/2016
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,11	1,25	89,38

V letu 2017 je družba ustvarila 11 % več poslovnih prihodkov, kot so znašali poslovni odhodki. Vrednost koeficienta je v primerjavi z letom 2016 nižja, zaradi nižjih poslovnih prihodkov.

KAZALNIKI DOBIČKONOSNOSTI

POSTAVKA	2017	2016	2017/2016
Koeficient čist dobičkonosnosti kapitala (ROE)	0,016	0,029	55,28
Koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev (ROA)	0,016	0,029	55,24
Dodana vrednost	32.337.900	40.572.298	79,70
Dodana vrednost/zaposlenega	135.305	161.321	83,87

Družba je v letu 2017 ustvarila 1,6 EUR čistega dobička na 100 EUR vloženega kapitala. Vrednost koeficienta je v primerjavi z letom 2016 precej nižja, zaradi nižjega čistega poslovnega izida.

Donosnost sredstev leta 2017 v višini 1,6 % je bila v primerjavi s preteklim letom precej nižja, zaradi nižjega čistega poslovnega izida.

Dodana vrednost leta 2017 se je v primerjavi s preteklim letom znižala za 20,30 %, zaradi nižjih poslovnih prihodkov.

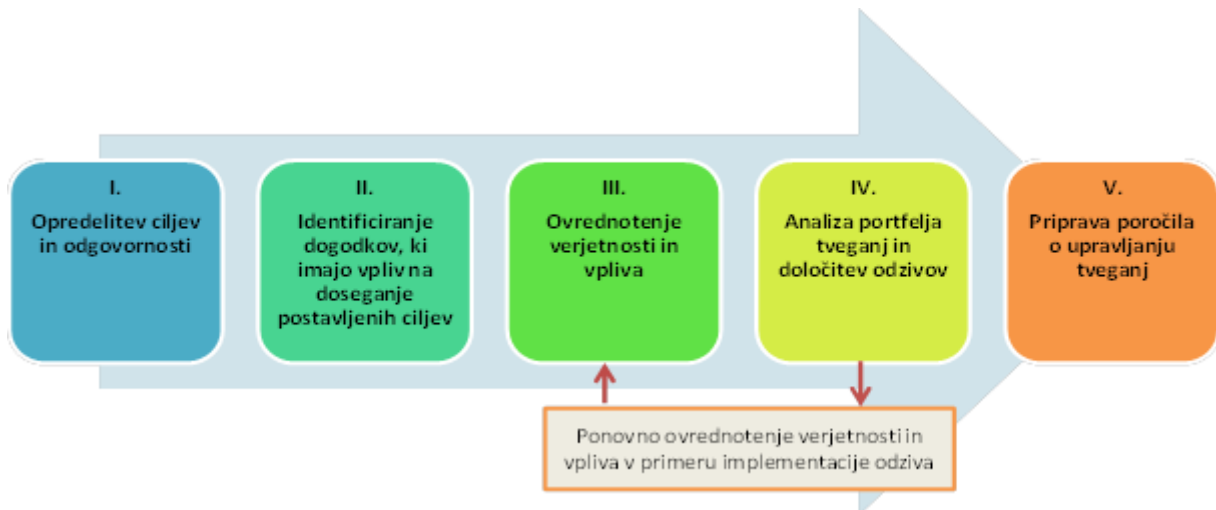
Dodana vrednost na zaposlenega leta 2017 je v primerjavi s preteklim letom nižja za 16,13 %, zaradi nižje dodane vrednosti.

Upravljanje s tveganji

Tveganje je možnost pojavitve negativnega ali negotovost nastanka pozitivnega dogodka, ki bo neugodno vplival na doseganje opredeljenih ciljev.

Osnovni namen delovanja in poslovanja družbe DEM je doseganje strateških in operativnih ciljev na podlagi učinkovitega, uspešnega ter s predpisi usklajenega delovanja. Pri tem družba vedno posluje v tveganih razmerah oz. se pri svojem poslovanju srečuje s tveganji zunanjega in notranjega izvora, ki jih mora prepoznati in oceniti ter jih ustrezno obvladovati, kar imenujemo postopek upravljanja s tveganji.

V družbi DEM se zavedamo izpostavljenosti različnim vrstam tveganj, ki imajo vpliv na poslovanje podjetja, uresničevanje našega poslanstva in doseganje zastavljenih strateških ciljev, zato konstantno preučujemo obstoječa ter morebitna nova nastala tveganja. Proces ocene tveganj izvajamo v skladu s Politiko upravljanja tveganj skupine HSE, po korakih prikazanih na spodnji sliki:

Ker se v družbi zavedamo tudi nujnosti pravočasnega in vnaprejšnjega prepoznavanja vseh vrst tveganj na vseh nivojih, vseh pet zgoraj navedenih korakov izvajamo na nivoju posamezne organizacijske enote (področij, sektorjev in služb), projektov ter na nivoju družbe kot celote. Za izvedbo vseh potrebnih korakov so zadolžene osebe, odgovorne za posamezno aktivnost oziroma organizacijsko enoto, vodja projekta za svoj projekt ter direktor in člani kolegija za družbo kot celoto. Cilj izvedbe vseh korakov postopka upravljanja s tveganji je izdelava registrov tveganj po aktivnostih oz. organizacijskih enotah, projektih in za družbo kot celoto. Izdelani registri se nato redno preverjajo in dopolnjujejo.

Predpogoj za učinkovito upravljanje s tveganji je postavitve ciljev, ki so v družbi definirani tako na ravni družbe, kakor tudi na ravni posameznih aktivnosti, dejavnosti, organizacijskih enot, projektov, oziroma nižjih organizacijskih enot ter na vseh ravneh poslovanja medsebojno povezani. Cilji na nivoju družbe, kot tudi cilji na ravni posameznih aktivnosti, organizacijskih enot, dejavnosti, projektov, investicij, so v osnovi povzeti po strateškem ter letnem poslovnem načrtu družbe in skupine HSE. Vsaka organizacijska enota ima razen tega še t.i. splošne cilje (spoštovanje predpisov, transparentno poslovanje, izboljševanje gospodarnosti in učinkovitosti, spoštovanje etičnih načel,...) ter dodatne specifične cilje.

Kriteriji za merjenje uspešnosti doseganja zastavljenih ciljev so med drugim določeni s pomočjo kazalnikov uspešnosti posamezne organizacijske enote.

Ker tveganja prepoznavamo na nivoju družbe, ter na nivoju posameznih aktivnosti, organizacijskih enot, projektov in investicij je nabor tveganj precej obsežen.

V osnovi smo tveganja, ki jih prepoznavamo v družbi razdelili v pet skupin:

♦ **VARNOSTNA TVEGANJA:** tveganja, ki izhajajo iz nepredvidljivih dogodkov v okolju poslovanja

- ♦ TVEGANJE NARAVNIH NESREČ, KATASTROF IN IZREDNIH DOGODKOV
- ♦ TVEGANJE VAROVANJA STVARNEGA PREMOŽENJA
- ♦ TVEGANJE INFORMACIJSKE VARNOSTI
- ♦ TVEGANJE VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

♦ **STRATEŠKA IN POSLOVNA TVEGANJA:** tveganja, ki vplivajo na nesposobnost doseganja strateških ciljev

- ♦ REGULATORNA TVEGANJA
- ♦ INVESTICIJSKO TVEGANJE

- ◆ **PROIZVODNA/KOLIČINSKA TVEGANJA:** tveganja, ki nastanejo kot posledica okvar na tehnoloških sistemih in nepredvidljivih vremenskih razmer
 - ◆ TVEGANJE IZPADA NAČRTOVANE HIDROLOGIJE
 - ◆ TVEGANJE IZPADA PROIZVODNIH NAPRAV
- ◆ **OPERATIVNA TVEGANJA:** tveganja izgube zaradi neustreznih ali neuspešnih notranjih procesov, oseb in sistemov ali zaradi zunanjih dogodkov
 - ◆ KADROVSKO TVEGANJE
 - ◆ OKOLJSKA TVEGANJA
 - ◆ IT TVEGANJE
 - ◆ TVEGANJE PREVAR
 - ◆ TVEGANJE SKLADNOSTI POSLOVANJA
- ◆ **FINANČNA TVEGANJA:** tveganja, ki izvirajo iz finančnih transakcij
 - ◆ KREDITNO TVEGANJE

Vsa tveganja zajeta v registru tveganj družbe, se periodično spremlja in posodablja ter o njih mesečno poroča. V ta namen je družba v letu 2017 pričela z uporabo informacijskega sistema, ki podpira celoten proces upravljanja s tveganji - od popisa ključnih tveganj in njihovih finančnih učinkov, do aktivnega upravljanja tveganj s sprejemanjem ukrepov za zmanjšanje ali odpravo vplivov tveganj na vseh področjih poslovanja. Nov informacijski sistem predstavlja celovito programsko rešitev s strukturiranim pristopom k upravljanju s tveganji v kombinaciji z kvantitativnim ovrednotenjem, kar prinaša družbi boljši pregled nad poslovanjem ter izboljšuje proces sprejemanja odločitev.

Prav tako, je z namenom boljšega in bolj transparentnega spremljanja ter aktivnega delovanja na področju upravljanja s tveganji v družbi imenovan Odbor za upravljanje s tveganji, katerega temeljna naloga je zagotavljanje vzpostavitve celovitega sistema za obvladovanje in upravljanje s tveganji v družbi.

PROFIL TVEGANJA V DRUŽBI DEM

TVEGANJE	DOPRINOS K PROFILU TVEGANJ
Tveganje naravnih nesreč, katastrof in izrednih dogodkov	76,73%
Regulatorna tveganja	16,54%
Tveganje izpada načrtovane hidrologije	2,98%
Tveganje varovanja stvarnega premoženja	1,62%
Tveganje izpada proizvodnih naprav	0,62%
Kadrovsko tveganje	0,47%
Okoljska tveganja	0,39%
Tveganje informacijske varnosti	0,14%
Investicijsko tveganje	0,14%
Ostalo	0,37%
SKUPAJ	100,00%

VARNOSTNA TVEGANJA

Tveganja, ki jim je družba pri svojem delovanju in poslovanju najbolj izpostavljena so varnostna tveganja. Najpomembnejša tveganja v okviru varnostnih tveganj so **tveganja naravnih nesreč**, ki lahko povzročijo poškodbe ali uničenje naprav in opreme ter posledično nerazpoložljivost ali zmanjšano razpoložljivost naprav in opreme in **tveganja izrednih dogodkov**, predvsem tveganje visokih vod in razlitja vode ter poplave. Varnostna tveganja obvladujemo z ukrepi za zmanjšanje verjetnosti nastopa tveganj ter z ukrepi prerazporeditve posledic nastopa tveganja oziroma z zavarovanjem premoženja in opreme.

STRATEŠKA IN POSLOVNA TVEGANJA

Strateška in poslovna tveganja, ki po izpostavljenosti sledijo varnostnim tveganjem so tveganja, ki jim je družba izpostavljena v svoji viziji, poslanstvu, vrednotah, strateških ciljih in načrtih. Najpomembnejša tveganja v okviru te skupine tveganj so tveganja, za katera imamo zelo omejene možnosti obvladovanja:

- ♦ **makroekonomska tveganja**, ki se kažejo v padanju cen električne energije na svetovnih in evropskih borzah ter posledično na nižjih prodajnih cenah oziroma prihodkih,
- ♦ **regulatorna tveganja** - tveganja dviga stopnje nadomestil za uporabo stavbnih zemljišč, koncesnin in vodnih prispevkov, ki močno vplivajo na stroške ter s tem na poslovne rezultate družbe.

Veliko tveganje v tej skupini predstavlja tudi dejstvo, da imamo samo enega odjemalca, ki je hkrati naš lastnik in se tako porazdeli tudi tveganje celotne skupine HSE na nas.

V okviru strateških in poslovnih tveganj smo v minimalnem obsegu izpostavljeni tudi **investicijskemu tveganju**, ki izhaja iz nedoseganja načrtovanega donosa na investirana sredstva zaradi nepravočasne, neekonomične ali tehnično neustrezne izvedbe investicijskih projektov, kar obvladujemo z učinkovitim nadzorom nad investicijami družbe.

PROIZVODNA/KOLIČINSKA TVEGANJA

Med količinskimi/proizvodnimi tveganji smo najbolj izpostavljeni **izpadu načrtovane hidrologije** in **izpadu proizvodnih naprav**. Suša in slaba hidrologija reke Drave lahko, glede na dolgoletno povprečje, povzroči nihanje proizvodnje v višini + ali – 10 %. Posledica je nedoseganje načrtovane proizvodnje in s tem zmanjšanje dobička.

Tveganje izpada proizvodnih naprav izhaja iz nedelovanja ali nerazpoložljivosti ključne opreme in proizvodnih zmogljivosti in s tem povezanimi izpadi in remonty. Med pomembnejše ukrepe za obvladovanje tveganja prištevamo izvajanje rednega vzdrževanja ter remontov in revizij naprav in opreme. Do sedaj nam je uspelo zagotavljati zadostna sredstva za takšen nivo vzdrževanja, ki zagotavlja varno in nemoteno obratovanje. Hkrati dolgoročno načrtujemo potrebne aktivnosti na področju vzdrževanja s ciljem pravočasnega odpravljanja največjih tveganj.

OPERATIVNA TVEGANJA

Operativna tveganja nastopajo v samem procesu izvajanja poslovne dejavnosti. Med operativnimi tveganji smo najbolj izpostavljeni **kadrovskemu tveganju**, **okoljskim tveganjem** in **IT tveganju**. Operativna tveganja na nivoju družbe učinkovito obvladujemo zato jih ocenjujemo z nizko stopnjo tveganja.

FINANČNA TVEGANJA

Finančna tveganja se pojavijo kot posledica neugodnih gibanj različnih kategorij finančnega trga in se nanašajo na sposobnost ustvarjanja finančnih prihodkov in obvladovanja finančnih odhodkov, zmožnost poravnave finančnih obveznosti ter zagotavljanje plačilne sposobnosti.

Najpomembnejša finančna tveganja v družbi so:

- ♦ **kreditno tveganje**, ki predstavlja tveganje nastanka izgube zaradi neizpolnitve obveznosti dolžnika do družbe. Kreditno tveganje v DEM minimiziramo tako, da več kot 90 odstotkov prihodkov ustvarimo z enim zanesljivim kupcem, za zavarovanje terjatev pa je sklenjena letna pogodba o prodaji električne energije, ki vsebuje elemente zavarovanja terjatev.
- ♦ **tveganje plačilne sposobnosti oz. likvidnostno tveganje**, ki ni tveganje kot tako ampak je predvsem posledica realizacije vseh ostalih tveganj družbe. Povezano je s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in s tem nesposobnostjo družbe, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti. Plačila največjega kupca so predvidljiva in stabilna. Obveznosti do dobaviteljev in iz financiranja so znane vnaprej. Likvidnostna tveganja dobro obvladujemo, ker dnevno, tedensko in mesečno spremljamo denarne tokove, viške likvidnih sredstev deponiramo pri priznanih bankah po načelu razpršitve tveganja in največjega donosa ter oblikujemo potrebno likvidnostno rezervo.

V družbi ne zaznavamo večjih dolgoročnih negotovosti glede uspešnosti poslovanja, razvoja in stanja premoženja, kajti:

- ♦ naš proizvod je cenovno konkurenčen in visoko kakovosten, potrebe po električni energiji so iz leta v leto večje;
- ♦ s strokovno usposobljenimi kadri in dobro organizacijo poslovanja zagotavljamo učinkovitost poslovanja;
- ♦ 99 odstotkov prihodkov od prodaje ustvarimo s prodajo električne energije kupcu HSE, s katerim imamo sklenjeno letno pogodbo o prodaji celotne proizvedene električne energije ter;
- ♦ certificirano in standardizirano poslovanje nas zavezuje k uvajanju stalnih izboljšav in celoviti kakovosti poslovanja;
- ♦ sodobna tehnološka oprema ter skrb za redna vzdrževanja, vlaganja v povečanja zmogljivosti obstoječih naprav in objektov ter številne nove možnosti proizvodnje povečujejo našo konkurenčno prednost;

- ♦ redno spremljamo in nadziramo stroške poslovanja.

Komuniciranje in odnosi z javnostmi

Komuniciranje družbe DEM z deležniki in javnostmi v letu 2017 je potekalo v skladu s komunikacijsko strategijo družbe, katere glavni cilji so:

- ♦ **Ohraniti ugled družbe** med splošno in poslovno javnostjo.
- ♦ **Povečati prepoznavnost družbe** in projektov med splošno javnostjo.
- ♦ **Doseči razumevanje poslovnih odločitev družbe in potrebnih projektov** za dosego energetske neodvisnosti države med splošno in poslovno javnostjo.

Ključne aktivnosti družbe so bile vezane na trajnostni razvoj, ki predstavlja osnovo za komunikacijsko podporo vzdrževanju in prenovi obstoječih energetskih objektov ter načrtovanju in izgradnji novih – male hidroelektrarne na pritokih reke Drave, energetska izraba vetra na vetrovno ugodnih predelih Slovenije, trajnostna in energetska izraba reke Mure, energetska izraba sonca na brežinah dovodnih kanalov hidroelektrarne Zlatoličje in Formin,...).

Za potrebe proaktivnega in reaktivnega komuniciranja z interno javnostjo ter eksternimi javnostmi smo oblikovali splet komunikacijskih orodij, med katerimi velja posebej omeniti:

- ♦ Interna glasila;
- ♦ Sprotno posodabljanje vsebin na interni in eksterni strani družbe;
- ♦ Komunikacijska orodja za komuniciranje z mediji in posledično ostalimi eksternimi javnostmi (sporočila za medije, odgovori na novinarska poročanja in vprašanja);
- ♦ Priložnostni dogodki namenjeni ohranjanju in vzpodbujanju zavzetosti zaposlenih (dogodki za interno javnost) ter dogodki namenjeni graditvi prepoznavnosti družbe v ožjem in širšem družbenem okolju (novinarske konference, srečanja z javnostmi,...).

Posebej velja omeniti prizadevanja družbe v letu 2017 pri komuniciranju dveh pomembnih projektov družbe, in sicer **trajnostna izraba reke Mure** – v okviru katerega smo pripravili več srečanj z različnimi javnostmi ter pisnih pojasnil s ciljem ozavestiti javnosti o trenutnem stanju reke Mure, ki, v kolikor se tok reke Mure ne umiri, vodi v nepopravljivo poslabšanje stanja – in **energetska izraba vetra na vetrovno ugodnih lokacijah** – v okviru katerega smo na srečanju z lokalno skupnostjo in v pisnih pojasnilih predstavili prednosti postavitve vetrnih agregatov na Ojstrici nad Dravogradom tako za neposredno okolje in prebivalce, kot širše. Pri komuniciranju obeh omenjenih projektov in ostalih smo neprestano sledili zavezam okolja, saj se zavedamo, da so lahko naši objekti v prostor in okolje vključeni le na način, da imajo na okolje čim manjše vplive ter večje na izboljšanje kakovosti lokalnega prebivalstva.

S ciljem informiranja interne javnosti tako znotraj družbe DEM, kot na nivoju celotne skupine HSE smo izdali dve številki internega glasila **Dravski val** ter prispevali aktualne novice in predstavitve projektov v teku za interni časopis skupine HSE – **Energija** in časopis slovenskega elektrogospodarstva – **Naš stik**. Interno javnost smo o vseh, za družbo in zaposlene, pomembnih dogodkih in projektih seznanjali tudi preko internega portala družbe ter na druge uveljavljene načine (srečanja zaposlenih z direktorjem, sestanki sektorjev in služb, družabna srečanja zaposlenih,...).

Na osnovi zavedanja pomena družbene odgovornosti smo v obliki sponzorstev podprli nekatere ključne športne, kulturne in strokovne dogodke, ki so organizirani v občinah ob reki Dravi in Muri. Z donacijami različnim organizacijam smo priskočili na pomoč tistim posameznikom, ki so pomoči najbolj potrebni ter različnim društvom, ki delujejo v javno dobro omogočili nadaljnje delovanje, predvsem v situacijah, ko nam, družbi kot celoti, priskočijo na pomoč. S ciljem podpore razvoju športne dejavnosti študentov in v okviru projekta revitalizacije reke Drave in njenega obrežja smo Univerzi v Mariboru v nadaljnje upravljanje predali Brodarsko društvo Maribor.

Raziskave in razvoj

DEM so nosilec pomembnih razvojnih projektov

Povečanje deleža proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije je osnovna usmeritev energetske politike v Evropski uniji in tudi v Sloveniji. DEM smo kot največji in najpomembnejši proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji še posebej zavezani k izvajanju in uresničevanju teh politik.

Naše osnovno vodilo je: najti ustrezen kompromis med energetiko in okoljem. Ravno zato se trudimo ob snovanju in uresničevanju naših razvojnih projektov slediti tej osnovni smernici.

Eden od temeljev za zagotovitev obstoja in razvoja sodobne družbe je zanesljiva oskrba z energijo, tudi električno, in sicer s čim manjšimi negativnimi vplivi na okolje.

Kako to zagotoviti na področju oskrbe z električno energijo? Slovenija nima bogatih energetskih virov. Premoga je vedno manj, nahajališč plina in nafte nimamo, možnosti za alternativne energetske vire (sončna in vetrna energija) so skromne. **Največjo domačo rezervo energetskih virov tako predstavlja hidroenergija.** V Sloveniji je delež hidroenergije v celotni proizvodnji električne energije približno 1/3. Hkrati ugotavljamo, da je hidropotencial v Sloveniji izkoriščen manj kot 50-odstotno.

In prav v večji izrabi hidroenergetskega potenciala vidimo v DEM največjo razvojno možnost, zato smo se razvojno angažirali predvsem na naslednjih področjih:

- ◆ pri **obnovi** starejših proizvodnih agregatov, katerim smo povečali moč in proizvodnjo;
- ◆ pri pripravi za gradnjo **hidroelektrarn na reki Muri**;
- ◆ s finančnim in kadrovskim angažiranjem pri gradnji **hidroelektrarn na reki Savi**;
- ◆ pri pripravah na gradnjo **črpalne hidroelektrarne Kozjak**;
- ◆ pri gradnji **malih hidroelektrarn** na reki Dravi in njenih pritokih.

Z realizacijo tega ambicioznega razvojnega načrta bi Sloveniji zagotovili pomembne količine zanesljive, varne in cenovno konkurenčne električne energije iz obnovljivih in ekološko najbolj čistih virov.

Da bi ohranili mesto vodilnega proizvajalca električne energije iz obnovljivih virov v Sloveniji, svojo dejavnost pridobivanja električne energije iz energije vode širimo še na druga področja obnovljivih virov energije, kot so energija sonca, geotermalna in vetrna energija ter sočasna proizvodnja električne energije in toplote.

Načrti za prihodnost

V DEM se zavedamo, da je ključen pogoj za uspešen tržni nastop družbe konkurenčna cena električne energije ter varna, kvalitetna in zanesljiva dobava električne energije.

V letu 2018 kakor tudi v prihodnjih letih bomo nadaljevali z izvajanjem nalog v skladu z zastavljenimi strateškimi cilji.

V letu 2018 in tudi vnaprej bomo razvijali poslovanje na treh strateško pomembnih področjih in sicer:

področje zagotavljanja nemotene proizvodnje električne energije, ki vključuje strateške dejavnosti:

- ◆ proizvodnje električne energije - glavni cilj družbe v obravnavanem dolgoročnem obdobju je varna, kvalitetna in zanesljiva proizvodnja električne energije. Poleg ohranitve in povečanja obstoječih proizvodnih kapacitet želimo svoje proizvodne zmogljivosti še povečati in razširiti na druga področja OVE;
- ◆ vzdrževanja naprav in objektov - s kvalitetnim vzdrževanjem želimo dolgoročno zagotoviti, da bodo proizvodne naprave in objekti v svoji predvideni življenjski dobi sposobni opravljati svoje projektno predvidene funkcije.

področje za zagotavljanje ekonomske učinkovitosti družbe, ki zajema razvojna področja človeških resursov in usposabljanj, organiziranosti družbe, obvladovanja sistemov kakovosti in ugleda družbe, organizacijo prodaje proizvodov in storitev, sodelovanja DEM v sistemu HSE ter ohranjanja tehnične kulturne dediščine.

področje za zagotavljanje varnosti obratovanja in poslovanja, ki zajema razvojna področja varnosti obratovanja, obvladovanje zahtev okolja, varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom.

V letu 2018 pa v skladu s Poslovnim načrtom družbe za leto 2018 načrtujemo:

- ◆ čiste prihodke od prodaje v višini 59,37 mio EUR;
- ◆ čisti dobiček v višini 7,53 mio EUR;
- ◆ proizvodnjo električne energije v višini 2.793,40 GWh;
- ◆ investicije v višini 8,41 mio EUR;
- ◆ 236 zaposlenih konec obdobja.

Pomembni dogodki po koncu poslovnega leta 2017

V začetku leta 2018 ni bilo pomembnejših poslovnih dogodkov, ki bi imeli vpliv na računovodske izkaze poslovnega leta 2017.

Trajnostno poročilo

ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH

*Središče delovanja družbe DEM so zaposleni, ki pomembno prispevajo k uresničevanju ključnih strateških ciljev družbe. Skladno s strateškimi cilji družbe je v okviru upravljanja s človeškimi viri naš ključni cilj **skrbeti za izobražene, kompetentne, zadovoljne in motivirane zaposlene**.*

Zastavljen cilj uresničujemo tako, da sami skrbimo za usposabljanje in strokovni razvoj potrebnega strokovnega kadra, saj se zavedamo dejstva, da je eden izmed ključnih dejavnikov za doseg zastavljenih ciljev znanje zaposlenih. Z nudenjem različnih oblik izobraževanj in usposabljanj gojimo skrben odnos do zaposlenih ter skrbimo, da so zaposleni zadovoljni v svojem delovnem okolju.

KADROVSKA POLITIKA

Na dan 31.12.2017 je bilo v družbi **241 zaposlenih** od tega:

- ◆ 239 delavcev za nedoločen čas in
- ◆ 2 delavca za določen čas.

ŠTEVILO ZAPOSLENIH	31.12.2017	31.12.2016
določen čas	2	0
nedoločen čas	239	237
SKUPAJ	241	237

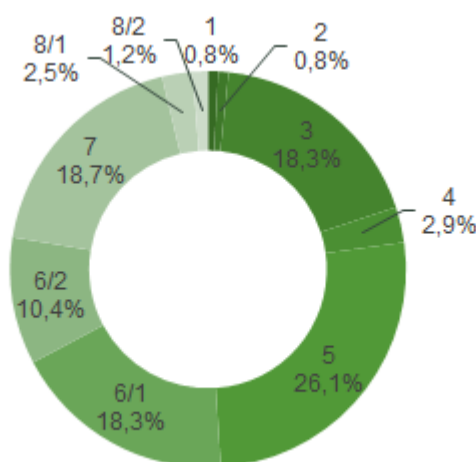
ŠTEVILO ZAPOSLENIH	31.12.2017	31.12.2016
KP	237	233
IP	4	4
SKUPAJ	241	237

V primerjavi s stanjem na dan 31.12.2016 se je število zaposlenih povečalo za 4 delavce oziroma za 1,69 %. Med letom 2017 smo zaposlili 11 novih sodelavcev, 7 sodelavcem pa je delovno razmerje prenehalo.

V letu 2017 je bilo 235 zaposlenih za polni delovni čas, 1 zaposlen za krajši delovni čas (6 ur) in 5 zaposlenih za polovični delovni čas.

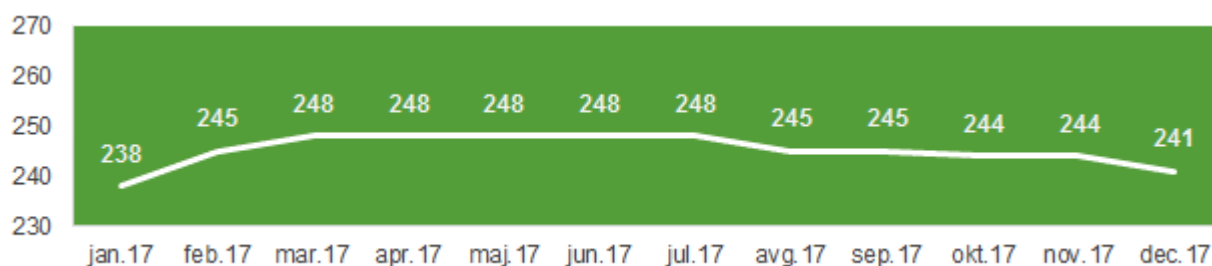
Konec leta je bilo v družbi zaposlenih 82,57 % moških in 17,43 % žensk, kar je primerljivo s preteklimi leti. Povprečna starost zaposlenih je bila na dan 31.12.2017 48 let in 11 mesecev.

IZOBRAZBENA STRUKTURA ZAPOSLENIH NA DAN 31.12.2017

V primerjavi s preteklim letom so se stopnje izobrazbe nekoliko spremenile. Zmanjšalo se je število zaposlenih s 3, 6/1 in 6/2 stopnjo izobrazbe, povečalo se je število zaposlenih s 4, 5 in 7 stopnjo izobrazbe, število zaposlenih s 1, 2, 8/1 in 8/2 stopnjo izobrazbe pa je ostalo na enaki ravni kot predhodno leto.

GIBANJE ŠTEVILA ZAPOSLENIH PO MESECIH OD JANUARJA 2017 DO DECEMBRA 2017

IZOBRAŽEVANJE

V družbi DEM se zavedamo, da so zaposleni strateška prednost družbe in, da je uspešnost odvisna od zaposlenih, zato nenehno vlagamo v razvoj zaposlenih. Velika pozornost je tako bila tudi v letu 2017 namenjena izobraževanju in usposabljanju zaposlenih. Prioriteto so imela strokovna usposabljanja iz področja elektroenergetskih naprav in izobraževanja iz varstva pri delu, ki so zakonsko obvezna izobraževanja.

ŠTUDIJ OB DELU

Ob koncu leta 2017 imamo v družbi 3 študente ob delu. V tem obdobju nimamo nobenega novega študenta ob delu.

Od obstoječih študentov ob delu sta v tem obdobju dva zaključila šolanje na magistrskem študiju in s tem pridobila 2. bolonjsko stopnjo izobrazbe.

ŠTIPENDIRANJE

V začetku leta 2017 smo imeli 9 štipendijskih pogodb. V celotnem letu nismo na novo sklenili nobene štipendijske pogodbe. Na dan 31.12.2017 pa nismo imeli nobene štipendijske pogodbe.

CERTIFIKAT DRUŽINI PRIJAZNO PODJETJE

V družbi DEM se zavedamo, da uspešno poslovanje naše družbe ni le plod strokovnosti in dobrega dela, temveč v veliki meri tudi plod dobrih medsebojnih odnosov in zadovoljstva slehernega zaposlenega v družbi. Pomemben ključ do zadovoljstva zaposlenih je zagotovo uspešno usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, zato smo tudi v naši družbi pristopili k pridobivanju certifikata **Družini prijazno podjetje**.

V novembru leta 2011 smo pridobili osnovni certifikat Družini prijazno podjetje. V obdobju treh let smo izvajali sprejete ukrepe: nekatere uspešno, nekatere malo manj uspešno. Ob koncu tri letnega obdobja smo izvedli anketo o zadovoljstvu zaposlenih z izvajanimi ukrepi. Na podlagi prejetih predlogov in izboljšav smo s privolitvijo vodstva družbe sprejeli nove ukrepe, s katerimi smo 5. marca 2015 pridobili polni certifikat Družini prijazno podjetje.

V letu 2017 smo nadaljevali z načrtanimi smernicami iz leta 2014 in uspešno izpeljali dogodek Dan odprtih vrat, katerega so se udeležili zraven zaposlenih tudi njihovi družinski člani, izdali novo knjižico z zbranimi ukrepi in tako pripomogli k boljši notranji komunikaciji, prav tako pa smo izboljšali zunanjo komunikacijo in na dopisne liste natisnili logotip Družini prijazno podjetje. Tim za usklajevanje družinskega in poklicnega življenja se je redno sestel na dveh sestankih na katerih smo reševali tekočo problematiko, prav tako pa je Sindikatu DEM oziroma pogajalski skupini Sindikata DEM podal smernice oziroma ukrepe, ki se tičejo Kolektivne pogodbe. Konec leta je zaznamoval otroški direndaj ob pričakovanju dobrega moža in rojstvo dveh malih nadobudnežev.

ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA

Perpetuum mobile življenja reke

Hrumenje in navidezno mirovanje, naraščanje in upadanje vode je kot življenjski perpetuum mobile – nenehno gibljiv princip obnavljanja energije.

Tam, kjer voda hrumi, in tam, kjer se ustavlja, so viri življenja. Sožitje naravnega ritma in novih izzivov omogoča oboje.

Zajezone vode na Dravi dopuščajo izrabo ujetih moči energetskega najpomembnejše in najbolj vodnate reke v Sloveniji, na novo ustvarjeni gnezditveni otoki za vodne ptice in urejene brežine reke in njenih jezer celotnemu območju vračajo naravno življenjsko pestrost. Pridobivanje električne energije, ki je nekoč vplivalo na spremembe življenja reke, danes vzpostavlja vodotok naravnega sožitja. Obnovljivi viri energije bodo s premišljenim ravnanjem ostali na voljo mnogim rodovom zanamcev.

Odgovorno do okolja: za kakovost življenja narave in ljudi

Vse, kar deluje, deluje z vplivom na okolje. In okolje ima vpliv na delovanje.

Tam, kjer človek v naravi išče energijo, se dogajajo posegi v krajino. Stebrne elektrarne, postavljene v rečno strugo, imajo manjši vpliv na okolje kot kanalske elektrarne. Pri kanalskih elektrarnah so posegi obsežnejši, a lahko s premišljenimi rešitvami krajino tudi varujejo in bogatijo. Industrijski razvoj in izkoriščanje reke Drave sta v preteklosti vplivala na onesnaženost vodotoka, v zadnjem desetletju pa se kakovost vode izboljšuje.

Obratovanje hidroelektrarn z ustreznimi tehnološkimi rešitvami ne obremenjuje okolja, izgradnja pa lahko vpliva na podobo krajine, na spremembe vodnega režima reke in s tem na rečna življenjska okolja. Nekaterih vplivov ni mogoče povsem preprečiti, zato je še toliko pomembnejša skrb za odpravo njihovih posledic. Odgovorno ravnanje z okoljem se zato začne že pri načrtovanju tehnoloških rešitev, s preprečevanjem morebitnih neželenih vplivov in z nenehnim nadziranjem možnih posledic delovanja hidroelektrarn za okolje.

Z namenom, da vplive delovanja elektroenergetske izrabe vodnega potenciala reke Drave sistematično spremljamo in zmanjšujemo njihove posledice, v družbi že več kot desetletje izvajamo aktivnosti varstva okolja v skladu z zahtevami standarda ISO 14001. V skladu z zahtevami standarda redno prepoznavamo okoljske vidike in sprejemamo ukrepe in programe za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje.

ODGOVORNOST DO ŠIRŠE DRUŽBENE SKUPNOSTI

OKOLJSKI PROJEKTI

Nenehno kroženje snovi deluje s stalnimi urejanji, preusmerjanji, vrnitvami k prvotnosti. DEM za ohranjen značaj voda skrbijo s sanacijami jezer in brežin, z zagotavljanjem življenjskega prostora za rastlinstvo, živalstvo in ljudi, s premišljenimi okoljskimi projekti. Pri teh ni pomembna le njihova izvedba, temveč tudi način izvajanja načrtovanih del, ki morajo biti zasnovana tako, da ne povzročijo novih ekoloških obremenitev.

DEPONIJA PLAVJA – SANACIJA ODVODNJAVANJA

Deponija plavja služi za odstranjevanje plavja iz dovodnega kanala HE Zlatoličje, katerega je potrebno skladno z zakonodajo (zakon o vodah, zakon o varstvu okolja, itd) odstranjevati na zato določeno mesto. Zaradi ne posrečene izvedbe odtokov s same deponije, prihaja ob velikih nalivih in v zimskem času do zastajanja vode na jaških. S tem je oteženo delo na samem čiščenju, pozimi pa prihaja do zmrzovanja vode in poledice. V letu 2017 je bila pripravljena dokumentacija za pripravo popisa. Prav tako je bila izvedena v letu 2017 spremljava »zapolnjenosti/obremenjenosti« deponije s plavjem, saj mora biti deponija vedno na razpolago za material, ki plava po Dravi in zamašuje zapornice. Zaradi tega bo potrebno sanacijo narediti v dveh delih. Na podlagi popisov se bo v letu 2018 pristopilo k izbiri izvajalca za sanacijo deponije plavja.

SANACIJA MOSTU PREKO DOVODNEGA KANALA HE FORMIN: MURETINCI – ZAGOJČI

V letu 2017 je bila izvedena sanacija mostu preko odvodnega kanala HE Formin: Muretinci – Zagojči.

MOST PRED IN PO KONČANI OBNOV

PZI ČIŠČENJA SEDIMENTOV NA IZLIVNEM ODSEKU LEDERGASOVEGA GRABNA IN MED P201 IN P202

HE Ožbalt je bila zgrajena leta 1961. Z zaježitvijo nastalo akumulacijsko jezero je poleg energetskega pomena v letih obratovanja pridobilo tudi turistično – rekreativni ter naravovarstveni pomen. Podobno kot v ostalih akumulacijskih bazenih na reki Dravi tudi v bazenu HE Ožbalt prihaja do zamuljevanja, ki ovira obratovanje hidroelektrarne, zmanjšuje koristen energijski volumen akumulacije in s tem predstavlja velik problem.

Koncept čiščenja mulja v bazenu HE Ožbalt je bil izdelan v okviru študije št. 3451/13 (VGB Maribor d.o.o.), kjer so bile variantne rešitve usklajene z deležniki v prostoru, pridobljena so bila tudi strokovna mnenja Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave in Zavoda za ribištvo Slovenije. Na podlagi študije so izdana pozitivna mnenja za lokacijo 3, varianta B, ki se je v letu 2017 projektno obdelala. Izvedba del je predvidena v letu 2018.

SEDIMENTI V ZALIVU NEPOSREDNO POD GOSTILNO ŠARMAN

ČIŠČENJE SEDIMENTOV V BAZENU HE OŽBALT

V letu 2017 smo pričeli s čiščenjem mulja v bazenu HE Ožbalt. Območje obsega dolvodni konec bazena HE Ožbalt med objektom HE in profilom P210. Predvideni sta dve lokaciji ureditev, na levem in desnem bregu:

- ◆ Lokacija 1: območje na desnem bregu med objektom HE in profilom P 212,
- ◆ Lokacija 2: območje na levem bregu med profiloma P212 in P210.

Stopnja gotovost je cca 70 %, dela bodo končana do februarja 2018.

ČIŠČENJE ZALIVA VAS 1 DRUGA FAZA

V letu 2017 smo pričeli z drugo fazo čiščenja mulja iz zaliva VAS 1. Iz zaliva smo na brežine in na umetni otok, katerega smo zgradili na ustju zaliva prečrpali 4.500,00 m³ mulja. Dela v zalivu so bila končana v letu 2017.

ZALIV VAS 1 PRED IN PO IZVEDBI DEL

ČIŠČENJE SEDIMENTOV V ZALIVU VAS 2 PRVA FAZA

V letu 2017 smo pričeli s čiščenjem sedimentov mulja in proda v zalivu Vas 2 prva faza. Očiščenih je bilo 6.300,00 m³ mulja in proda katerega smo del transportirali in uredili na brežine ostali del mulja in proda pa transportirali na trajno deponijo; uredili smo brežino na desnem bregu podslapja HE Vuhred. Dela so bila zaključena v letu 2017.

ZALIV VAS 2

ČIŠČENJE SEDIMENTOV V BAZENU HE DRAVOGRAD PRED JEZOVNO ZGRADBO

V letu 2017 smo pričeli čistiti mulj in prod neposredno pred jezovno pregrado HE Dravograd desni breg. Očistili smo 4.500,00 m³ mulja in proda, katerega smo v celoti odpeljali na trajno deponijo. Dela so bila zaključena v letu 2017.

ČIŠČENJE MULJA PRED HE DRAVOGRAD

ČIŠČENJE SEDIMENTOV V PTUJSKEM JEZERU

V letu 2017 se je izvedla sanacija obrežja na Ranci in pričelo z deli na odstranjevanju mulja in revitalizaciji brežine na desni strani ptujskega jezera med P58 in P78. Zaradi zamude pri dobavi opreme za odstranjevanje mulja in ne dokončanja del, se bo z deli nadaljevalo v letu 2018.

IZVEDBA ZAŠČITE BREŽINE NA LEVEM BREGU PTUJSKEGA JEZERA – PRI RANCI IN PREČRPVANJE MULJA NA DESNEM BREGU

SKRB ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

Skrb za trajnostni razvoj je skrb za kakovost življenja sedanjih in prihodnjih generacij. Prav je, da smo blizu naravi, ki nam omogoča obstoj, in blizu ljudem, s katerimi sobivamo.

Družbeno okolje, v katerem delujemo, želimo odgovorno in tvorno sooblikovati, zato je naša pozornost namenjena številnim projektom na celotnem območju delovanja družbe DEM.

V skladu z ekonomskimi možnostmi podpiramo številne humanitarne, športne, kulturne, izobraževalne in druge projekte ter družbeno koristne aktivnosti lokalnega, regionalnega in nacionalnega značaja.

SPONZORSTVA IN DONACIJE DRUŽBE DEM V LETU 2017 IN 2016

POSTAVKA v EUR	2017	2016	2017/2016
Sponzorstva	131.700	107.900	122,06
Donacije	146.839	71.100	206,52

V letu 2017 smo v družbi DEM namenili 131.700 EUR sredstev za sponzorstva in 146.839 EUR za donacije. Tako kot pretekla leta smo tudi v letu 2017 največji delež sponzorskih kot tudi donatorskih sredstev namenili športnim dejavnostim.

3 RAČUNOVODSKO POROČILO

REVIZORJEVO POROČILO

IZJAVA DIREKTORJA

UVODNA POJASNILA

RAČUNOVODSKI IZKAZI IN RAZKRITJA K IZKAZOM

Revizorjevo poročilo

KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o.
Železna cesta 8a
SI-1000 Ljubljana

Telefon: +386 (0) 1 420 11 60
Internet: <http://www.kpmg.si>

Poročilo neodvisnega revizorja

Lastnikom družbe Dravske elektrarne Maribor, d.o.o., Maribor

Mnenje

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Dravske elektrarne Maribor, d.o.o., Maribor (»družbe«), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2017, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz sprememb lastniškega kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi računovodski izkazi resničen in pošten prikaz finančnega položaja družbe na dan 31. decembra 2017 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska Unija (»MSRP kot jih je sprejela EU«).

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost. Potrjujemo tudi, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo Uvod in poslovno poročilo, ki sta sestavni del letnega poročila družbe. Druge informacije ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij, in, razen v obsegu, ki je drugače izrecno naveden v našem poročilu, o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne.

Vezano na poslovno poročilo smo presodili ali poslovno poročilo vključuje razkritja, kot jih zahteva Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju »zakonska določila«).

Na osnovi postopkov, ki smo jih opravili pri reviziji računovodskih izkazov in na osnovi zgoraj opisanih postopkov menimo:

- da so informacije v poslovnem poročilu za poslovno leto, za katero so pripravljeni računovodski izkazi, v vseh pomembnih pogledih skladne z informacijami v računovodskih izkazih ter
- da je bilo poslovno poročilo pripravljeno v skladu z zakonskimi določili.

KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o., slovenska družba z omejeno odgovornostjo in članica KPMG mreže neodvisnih družb članic, ki so povezane s švicarskim združenjem KPMG International Cooperative ("KPMG International").

TRR: SI 56 2900 0000 1851 102
vpiše v sodni register: Okrajno sodišče v Ljubljani
šl. reg. št.: 06112062100
osnovni kapital: 54.892,00 EUR
ID za DDV: SI00437145
matična št.: 5848556

Poleg tega smo v luči poznavanja in razumevanja družbe in okolja, v katerem ta posluje, ki smo ga pridobili pri opravljanju revizije, dolžni poročati, če bi zaznali pomembno napako v poslovnem poročilu. V zvezi s tem nimamo o čem poročati.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Posloводство je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot osnovo za računovodenje, razen če namerava posloводство podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se štejejo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam;
- se seznanimo z notranjimi kontrolami, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in razumnost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o primernosti poslovoidske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sklenemo, da obstaja pomembna negotovost, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Naši sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo in vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji ter ovrednotimo ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Poslovodstvo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno z morebitnimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki jih zaznamo med našo revizijo.

V imenu revizijske družbe

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Boštjan Mertelj
pooblaščen revizor

Barbara Kunc
pooblaščen revizorka
partner

Ljubljana, 30. marec 2018

KPMG Slovenija, d.o.o.

Izjava o odgovornosti direktorja

Direktor je odgovoren, da za vsako posamezno poslovno leto pripravi računovodske izkaze v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela EU in veljavno zakonodajo, in to tako, da ti predstavljajo resnično in pošteno sliko poslovanja družbe DEM.

Direktor upravičeno pričakuje, da bo družba v dogledni prihodnosti razpolagala z ustreznimi viri za nadaljevanje poslovanja, zato so računovodski izkazi pripravljeni na osnovi predpostavke o časovni neomejenosti delovanja družbe.

Odgovornost direktorja pri izdelavi računovodskih izkazov zajema naslednje:

- ◆ računovodske politike so ustrezno izbrane in dosledno uporabljene,
- ◆ presoje in ocene so razumne in preudarne.

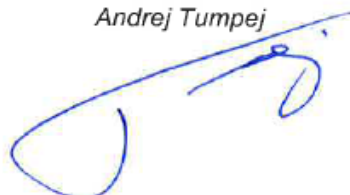
Direktor je odgovoren za vodenje ustreznih evidenc, ki v vsakem trenutku z razumljivo natančnostjo prikazujejo finančni položaj družbe ter za to, da so računovodski izkazi družbe v skladu z MSRP. Direktor je prav tako odgovoren za varovanje premoženja družbe ter za preprečevanje in odkrivanje zlorab in drugih nepravilnosti.

Direktor potrjuje, da so računovodski izkazi pripravljeni skladno z določili MSRP brez pridržkov pri njihovi uporabi.

Direktor je računovodske izkaze družbe DEM za poslovno leto, ki se je končalo na dan 31.12.2017, sprejel dne 30.3.2018.

Maribor, 30.3.2018

Direktor:
Andrej Tumpej

Uvodna pojasnila k pripravi računovodskih izkazov

Na podlagi sklepa 2. skupščine lastnika družbe DEM z dne 22.4.2011 družba od 1.1.2011 pripravlja računovodske izkaze in pojasnila v skladu z MSRP, kot jih je sprejela EU.

Revizijska družba KPMG Slovenija, d.o.o. je revidirala računovodske izkaze s pojasnili in pripravila poročilo neodvisnega revizorja, ki je vključeno na začetku poglavja.

Računovodski izkazi

IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA

POSTAVKA v EUR	POJASNILO	31.12.2017	31.12.2016
SREDSTVA		478.991.438	495.655.581
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		448.488.471	458.882.684
I. Neopredmetena sredstva	1	128.333	426.645
II. Nepremičnine, naprave in oprema	2	366.368.803	376.509.841
IV. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe	3	488.241	488.241
V. Ostale dolgoročne finančne naložbe in posojila	4	81.033.077	81.033.077
VII. Druga dolgoročna sredstva	5	161.811	124.660
VIII. Odložene terjatve za davek	6	308.206	300.220
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		30.502.967	36.772.897
I. Sredstva, vključena v skupino za odtujitev	7	291.208	291.208
II. Zaloge	8	88.767	86.912
III. Kratkoročne finančne naložbe in posojila	9	0	164.624
IV. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	10	8.691.172	9.768.172
V. Terjatve za odmerjeni davek	28	1.289.062	0
VI. Druga kratkoročna sredstva	11	1.534.274	564.022
VII. Denar in denarni ustrezniki	12	18.608.484	25.897.959
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		478.991.438	495.655.581
A. KAPITAL	13	466.958.963	481.304.147
I. Vpoklicani kapital		395.011.180	395.011.180
III. Rezerve iz dobička		64.213.269	64.213.269
V. Rezerva za pošteno vrednost		(252.728)	(188.571)
VI. Zadržani poslovni izid		7.987.242	22.268.269
B. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		4.774.159	4.667.625
I. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	14	2.933.463	2.787.488
II. Druge rezervacije	15	1.828.997	1.846.835
V. Dolgoročne poslovne obveznosti	16	11.699	33.302
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		7.258.316	9.683.809
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	17	3.256.435	2.281.252
IV. Obveznosti za odmerjeni davek		0	1.495.183
V. Druge kratkoročne obveznosti	18	4.001.881	5.907.374

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

POSTAVKA v EUR	POJASNILO	2017	2016
POSLOVNI PRIHODKI		56.483.393	66.649.658
1. Čisti prihodki od prodaje	20	55.991.997	65.460.060
3. Usredstveni lastni proizvodi in storitve		0	237.346
4. Drugi poslovni prihodki	21	491.396	952.252
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		56.483.393	66.649.658
POSLOVNI ODHODKI		50.674.773	53.444.575
5. Stroški blaga, materiala in storitev	22	4.660.854	4.276.460
6. Stroški dela	23	10.799.942	11.517.461
7. Odpisi vrednosti	24	15.729.338	15.849.754
a) amortizacija		15.235.141	15.272.232
b) oslabitve/odpisi/prodaje pri neopredmetenih sredstvih in nepremičninah, napravah in opremi		494.197	577.522
8. Drugi poslovni odhodki	25	19.484.639	21.800.900
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		5.808.620	13.205.083
9. Finančni prihodki	26	3.482.084	4.205.429
10. Finančni odhodki	27	31.214	53.198
FINANČNI IZID		3.450.870	4.152.231
POSLOVNI IZID PRED DAVKI		9.259.490	17.357.314
DAVEK	28	1.542.758	2.753.367
12. Odmerjeni davek		1.550.744	2.771.868
13. Odloženi davek		(7.986)	(18.501)
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	29	7.716.732	14.603.947
Lastnik matične družbe		7.716.732	14.603.947

*Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

POSTAVKA v EUR	POJASNILO	2017	2016
Čisti poslovni izid poslovnega leta		7.716.732	14.603.947
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev		(61.916)	(69.094)
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid		(61.916)	(69.094)
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid		0	0
Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	30	7.654.816	14.534.853
Lastnik matične družbe		7.654.816	14.534.853

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ DENARNIH TOKOV

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti poslovni izid	7.716.732	14.603.947
Prilagoditve za:		
Amortizacija NS	406.300	411.458
Amortizacija NNO	14.828.841	14.860.774
Prihodki od odprave rezervacij in vračunanih stroškov (ter drugi nedenarni odhodki)	25.116	-74.576
Odpisi NNO	509.722	597.368
Odpisi NS	69	0
Izguba pri prodaji NNO	0	1.722
Finančni prihodki	(3.482.084)	(4.205.429)
Finančni odhodki	31.214	53.198
Dobiček pri prodaji NNO	(223.486)	(257.006)
Davke	1.542.758	2.753.367
Dobički iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev in davkov	21.355.182	28.744.823
Spremembe čistih kratkoročnih sredstev in rezervacij		
Sprememba v:		
Zalogah	(1.855)	(86.912)
Poslovnih terjatvah in drugih sredstvih	69.597	1.038.033
Sredstvih namenjenih za prodajo	0	(287.918)
Poslovnih obveznostih in drugih obveznostih	-951.913	430.331
Rezervacijah	35.008	(152.942)
Plačanjem davku iz dobička	(4.334.989)	(1.192.185)
Denarna sredstva iz poslovanja	16.171.030	28.493.230
FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejete obresti	136.725	1.024.604
Prejemki iz drugega financiranja	3.455.833	3.928.270
Prejemki od prodaje NNO	266.913	855.623
Prejemki od prodaje pridruženih družb	0	97.712
Prejemki od zmanjšanja danih kratkoročnih posojil	22.054.452	43.358.200
Izdatki za nakup NNO	-5.266.371	(5.283.470)
Izdatki za nakup NS	(108.057)	(158.543)
Izdatki za povečanje danih kratkoročnih posojil	-22.000.000	(9.574.200)
Denarna sredstva iz naložbenja	-1.460.505	34.248.196
FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Izplačani deleži v dobičku (Izplačane dividende)	(22.000.000)	(44.000.000)
Denarna sredstva iz financiranja	(22.000.000)	(44.000.000)
ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	25.897.959	7.156.533
Tečajne razlike na denarnih sredstvih	0	0
Finančni izid v obdobju	-7.289.475	18.741.426
KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	18.608.484	25.897.959

* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA

POSTAVKA v EUR	VPOKLICANI KAPITAL	REZERVE IZ DOBIČKA		REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST	ZADRŽANI POSLOVNI IZID		SKUPAJ
	Osnovni kapital	Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička		Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	
Stanje na dan 1.1.2016	395.011.180	39.501.118	67.712.151	(125.208)	0	8.670.053	510.769.294
B.1. Transakcije z lastniki	0	0	0	0	(44.000.000)	0	(44.000.000)
Izplačilo dividend					(44.000.000)		(44.000.000)
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	0	0	0	(63.363)	(5.731)	14.603.947	14.534.853
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja						14.603.947	14.603.947
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	(63.363)	(5.731)	0	(69.094)
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev				(63.363)	(5.731)		(69.094)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	(43.000.000)	0	51.675.784	(8.675.784)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala					8.670.053	(8.670.053)	0
Poravnava izgube kot odbitne sestavine kapitala					5.731	(5.731)	0
Druge spremembe v kapitalu			(43.000.000)		43.000.000		0
Stanje na dan 31.12.2016	395.011.180	39.501.118	24.712.151	(188.571)	7.670.053	14.598.216	481.304.147
Stanje na dan 1.1.2017	395.011.180	39.501.118	24.712.151	(188.571)	7.670.053	14.598.216	481.304.147
B.1. Transakcije z lastniki	0	0	0	0	(22.000.000)	0	(22.000.000)
Izplačilo dividend					(22.000.000)		(22.000.000)
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	0	0	0	(64.157)	2.241	7.716.732	7.654.816
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja						7.716.732	7.716.732
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	(64.157)	2.241	0	(61.916)
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev				(64.157)	2.241		(61.916)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	14.598.216	(14.598.216)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala					14.598.216	(14.598.216)	0
Stanje na dan 31.12.2017	395.011.180	39.501.118	24.712.151	(252.728)	270.510	7.716.732	466.958.963
Bilančni dobiček/bilančna izguba					270.510	7.716.732	7.987.242

*Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi

Pojasnila k računovodskim izkazom

POROČAJOČA DRUŽBA

DEM je družba registrirana s sedežem v Sloveniji. Naslov registriranega sedeža je Obrežna ulica 170, Maribor.

Poslovno leto družbe je enako koledarskemu letu.

V nadaljevanju so predstavljeni računovodski izkazi družbe za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2017.

Skupinske računovodske izkaze za skupino HSE sestavlja družba HSE. Skupinsko letno poročilo za skupino HSE je moč dobiti na sedežu družbe HSE.

Glavna aktivnost družbe DEM je proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah.

PODLAGA ZA SESTAVO

Pri pripravi računovodskih izkazov na dan 31.12.2017 je družba upoštevala:

- ◆ MSRP, ki vključujejo Mednarodne računovodske standarde (MRS), Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje (SOP), Mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP) in Pojasnila Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), kot jih je sprejela EU;
- ◆ Zakon o gospodarskih družbah;
- ◆ Energetski zakon;
- ◆ Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb in njegove podzakonske akte;
- ◆ Pravilnik o računovodstvu družbe DEM ter
- ◆ Ostalo veljavno zakonodajo.

Računovodski izkazi družbe so izdelani ob upoštevanju temeljnih računovodskih predpostavk:

- ◆ upoštevanje nastanka poslovnega dogodka in
- ◆ upoštevanje časovne neomejenosti delovanja.

Učinki poslov in drugih poslovnih dogodkov se pripoznajo takrat, ko nastanejo in ne takrat, ko so plačani, ter se evidentirajo in se o njih poroča za obdobja, na katera se nanašajo. Tako vsebujejo računovodski izkazi tudi informacije o obveznostih glede denarnih plačil v prihodnosti ter o sredstvih, ki bodo prinašala denarna sredstva v prihodnosti.

Računovodski izkazi so pripravljeni tudi ob upoštevanju predpostavke, da družba ne bo bistveno skrčila obsega svojega poslovanja ali ga celo ukinila, torej da bo delovala še v dogledni prihodnosti.

Upoštrevane so tudi sledeče kakovostne značilnosti računovodskih izkazov:

- ◆ Pošteno predstavljanje in skladnost z MSRP: računovodski izkazi pošteno prikazujejo finančno stanje, finančno uspešnost in denarne tokove družbe.
- ◆ Doslednost predstavljanja: predstavljanje in razvrščanje postavk v računovodskih izkazih je enako iz obdobja v obdobje.
- ◆ Bistvenost in združevanje: vsaka bistvena skupina, sestavljena iz podobnih postavk, je v računovodskih izkazih predstavljena posebej. Postavke različne narave ali vloge so predstavljene posebej, razen če so nebistvene.
- ◆ Pobotanje: niti sredstva in obveznosti do virov sredstev, niti prihodki in odhodki niso pobotani, razen če standard ali pojasnilo pobotanje zahteva oziroma dovoljuje.

- ◆ Primerjalne informacije: razen če standard ali pojasnilo dovoljuje ali zahteva drugače, je pri vseh prikazanih zneskih v računovodskih izkazih razkrita primerjalna informacija iz preteklega obdobja. Primerjalne informacije so vključene v besedne in opisne informacije, če je to potrebno za razumevanje računovodskih izkazov obravnavanega obdobja.

Seznam (na dan 8. februarja 2018) novih mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP) in pojasnil ter sprememb obstoječih standardov, ki še niso veljavni, za potrebe razkritja v okviru računovodskih izkazov, pripravljenih v skladu z MSRP, kot jih je sprejela Evropska unija (EU).

Naslednji novi standardi in pojasnila *ter spremembe obstoječih standardov*, katerih uporaba še ni obvezna za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje, niso bili uporabljeni pri pripravi teh računovodskih izkazov. Podjetje namerava ta določila privzeti, ko bodo veljavna.

Novi standardi in pojasnila ter spremembe obstoječih standardov, sprejetih s strani EU, vendar še neveljavnih za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017

- ◆ **MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci in Pojasnila k MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci**
(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

Novi standard zagotavlja okvir, ki nadomešča obstoječe napotke glede pripoznanja prihodkov v MSRP. Podjetja bodo sprejela petstopenjski model za določanje, kdaj in v kakšnem znesku se pripoznajo prihodki. Novi model določa, da se prihodki pripoznajo, ko podjetje prenese (ali prenaša) pravico obvladovanja sredstev ali storitev na stranko, in sicer v znesku, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno. Odvisno od tega, ali so določena merila izpolnjena, se prihodki pripoznajo:

- ◆ postopoma, na način, ki prikazuje, kako podjetje izvaja obveze; ali
- ◆ v trenutku, ko se pravica obvladovanja prenese na stranko.

MSRP 15 določa tudi načela, ki jih mora podjetje uporabljati za razkrivanje koristnih kvalitativnih in kvantitativnih informacij uporabnikom računovodskih izkazov o naravi, znesku, časovnem okviru in negotovosti prihodkov in denarnih tokov, ki izhajajo iz pogodbe s kupcem.

Pojasnila k MSRP 15 pojasnjujejo nekatere zahteve iz standarda in zagotavljajo dodatno pomoč pri prehodu podjetjem, ki izvajajo ta novi standard.

Pojasnila pojasnjujejo, kako:

- ◆ določiti izvršitveno obveznost – obljubo podjetja za prenos blaga ali storitve kupcu v pogodbi;
- ◆ določiti, ali je podjetje principal (ker zagotavlja blago ali storitev) ali agent (ker je odgovorno za zagotovitev blaga ali storitve); ter
- ◆ določiti, ali se prihodki iz naslova podelitve licence pripoznajo v določenem trenutku ali postopoma.

Spremembe podjetjem zagotavljajo tudi dve dodatni praktični rešitvi:

- ◆ za pogodbe, ki so bile zaključene na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja, podjetju ni treba preračunati pogodbe (velja samo za podjetja s popolno uporabo za nazaj);
- ◆ za pogodbe, ki so bile spremenjene pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja, podjetju ni treba preračunati pogodbe za nazaj. Podjetje namesto tega izrazi skupni učinek vseh sprememb, do katerih je prišlo pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja (velja tudi za podjetja, ki pripoznava kumulativni učinek začetka uporabe standarda na datum prve uporabe).

Vodstvo sicer še ni v celoti opravilo začetne ocene možnega vpliva MSRP 15 na računovodske izkaze podjetja, vendar predvideva, da novi standard na datum prve uporabe ne bo pomembno vplival nanje. Glede na naravo poslovanja in vrsto prihodkov podjetja se čas pripoznanja in merjenje njegovih prihodkov predvidoma ne bosta spremenila z uporabo MSRP 15.

- ◆ **MSRP 9 Finančni instrumenti (2014)**

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje; uporablja se za nazaj z nekaterimi izjemami. Spremembe preteklih obdobj se ne zahtevajo in so dovoljene samo, če so informacije na voljo brez upoštevanja poznejših spoznanj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

Ta standard nadomešča MRS 39 Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje, pri čemer izjema po MRS 39 glede obračunavanja varovanja poštene vrednosti portfelja finančnih sredstev ali finančnih obveznosti pred obrestnim tveganjem še naprej ostaja v veljavi, tako da podjetja v tem primeru lahko izberejo računovodsko usmeritev in bodisi uporabijo MSRP 9 bodisi še naprej uporabljajo MRS 39 za obračunavanje vseh varovanj pred tveganjem, vse dokler ne začne veljati standard na podlagi projekta IASB na področju makro obračunavanja varovanja pred tveganjem.

Podlage za merjenje finančnih sredstev – odplačna vrednost, poštena vrednost prek drugega vseobsegajočega donosa (PVIVD), poštena vrednost prek poslovnega izida (PVIPI) – so sicer podobne kot v MRS 39, vendar so merila razvrščanja v ustrezno kategorijo merjenja bistveno drugačna.

Finančno sredstvo se meri po odplačni vrednosti, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- ◆ finančno sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejetja pogodbenih denarnih tokov; in
- ◆ v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnano glavnico.

Sicer pa se finančno sredstvo, npr. v primeru kapitalskih instrumentov drugih podjetij, meri po pošteni vrednosti.

Dobički in izgube iz ponovnega merjenja finančnih sredstev po pošteni vrednosti se pripoznajo v poslovnem izidu, z izjemo finančnih sredstev, ki se posedujejo v okviru poslovnega modela, katerega cilj je tako pridobitev pogodbeno dogovorjenih denarnih tokov kot prodaja teh sredstev – dobički in izgube iz njihovega ponovnega merjenja se pripoznajo v IVD.

Poleg tega se lahko podjetje v zvezi z netrgovalnimi lastniškimi instrumenti nepreklicno odloči, da poznejše spremembe poštene vrednosti (vključno z dobički in izgubami iz tečajnih razlik) predstavi v drugem vseobsegajočem donosu. Teh pozneje v nobenih okoliščinah ne sme prerazvrstiti v poslovni izid.

Za dolžniške instrumente, merjene po PVIVD, se prihodki od obresti, pričakovane kreditne izgube in dobički ali izgube iz tečajnih razlik pripoznajo v poslovnem izidu na enak način kot za sredstva, merjena po odplačni vrednosti. Drugi dobički ali izgube se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in se ob odpravi pripoznanja prerazvrstijo v poslovni izid.

Ta model oslabitve po MSRP 9 nadomešča model »nastalih izgub« po MRS 39 z v prihodnost usmerjenim modelom »pričakovanih kreditnih izgub« (PKI), kar pomeni, da se bodo popravki vrednosti zaradi oslabitev lahko pripoznali brez čakanja na škodni dogodek. Novi model oslabitve se bo uporabljal za finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti ali PVIVD, razen naložb v lastniške instrumente, pa tudi za sredstva iz pogodb.

V skladu z MSRP 9 se bo popravek vrednosti za izgubo meril na eni od naslednjih podlag:

- ◆ 12-mesečnih pričakovanih kreditnih izgubah. To so pričakovane kreditne izgube, ki izhajajo iz možnih dogodkov neplačila v 12 mesecih po datumu poročanja; ter
- ◆ pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja. To so pričakovane kreditne izgube, ki izhajajo iz vseh možnih dogodkov neplačila v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta.

MSRP 9 vključuje nov splošen model obračunavanja varovanja pred tveganjem, ki obračunavanje varovanja pred tveganjem bolj približa upravljanju tveganj. Vrste razmerij varovanja – poštena vrednost, denarni tok in čista finančna naložba v posel v tujini – ostajajo nespremenjene, vendar bo potrebna dodatna presoja.

Standard vsebuje nove zahteve glede doseganja, nadaljevanja in prenehanja obračunavanja varovanja pred tveganjem ter dovoljuje, da se kot varovane postavke pripoznajo dodatne izpostavljenosti.

Zahteva obsežna dodatna razkritja glede upravljanja tveganj in dejavnosti varovanja v podjetju.

Podjetje predvideva, da novi standard na datum prve uporabe ne bo pomembno vplival na njegove računovodske izkaze.

◆ **Spremembe MSRP 4: Uporaba MSRP 9 Finančni instrumenti z MSRP 4 Zavarovalne pogodbe**
(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje; uporablja se za naprej.)

Spremembe naslavlja vprašanja glede uporabe MSRP 9 pred uporabo standarda, ki bo nadomestil MSRP 4 in ga IASB še pripravlja. Spremembe uvajajo dve možni rešitvi. Ena rešitev je začasno izvzetje uporabe MSRP 9, kar v praksi pomeni odložitev njegove uporabe za nekatere zavarovalnice. Druga rešitev je izravnalni pristop k predstavitvi, kar omili volatilnost, ki bi jo lahko povzročila uporaba MSRP 9 pred prihajajočim standardom o zavarovalnih pogodbah.

Podjetje namerava uporabiti izvzetje uporabe MSRP 9, zato ne pričakuje pomembnega vpliva na svoje računovodske izkaze.

◆ MSRP 16 Najemi

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, če podjetje uporabi tudi MSRP 15.)

MSRP 16 nadomešča MRS 17 Najemi in povezana pojasnila. Standard odpravlja dozdašnji dvojni model obračunavanja najemov ter namesto tega od podjetij zahteva, da večino najemov prikažejo bilančno, z uporabo enega samega modela, ter tako odpravijo razlikovanje med poslovnim in finančnim najemom.

V skladu z MSRP 16 je pogodba najemna pogodba oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe določenega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Za takšne pogodbe novi model od najemnika zahteva, da pripozna sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema. Sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, se amortizira, na obveznost iz najema pa tečejo obresti. Zaradi tega bodo za večino najemov stroški nastali na začetku, pa čeprav bo najemnik plačeval enake letne najemnine.

Novi standard za najemnike uvaja številne omejene izjeme, ki vključujejo:

- ◆ najeme, ki imajo trajanje najema največ 12 mesecev in nimajo možnosti nakupa; ter
- ◆ najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, sredstvo majhne vrednosti (»potrošna dobrina«).

Ne glede na povedano obračunavanje pri najemodajalcu ostane v glavnem nespremenjeno, ker se razlikovanje med poslovnim in finančnim najemom ohrani.

Podjetje predvideva, da novi standard na datum prve uporabe ne bo pomembno vplival na njegove računovodske izkaze, saj ne nastopa kot stranka po pogodbi, ki bi spadala v področje uporabe MSRP 16.

◆ Cikel letnih izboljšav MSRP 2014–2016

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje, z izjemo sprememb MSRP 12, ki veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje.)

Izboljšave MSRP (2014–2016) vsebujejo 3 spremembe standardov. Glavne spremembe se nanašajo na naslednje:

- ◆ ukinjajo kratkoročna izvzetja za začetne uporabnike (MSRP 1 Prva uporaba Mednarodnih standardov računovodskega poročanja) v zvezi, med drugim, s prehodnimi določbami MSRP 7 Finančni instrumenti – razkritja, ki se nanašajo na primerjalna razkritja in prenose finančnih sredstev, in MRS 19 Zasluzki zaposlenecv; izvzetja so bila ukinjena zato, ker so bila dovoljena subjektom samo za poročevalska obdobja, ki so že minila;
- ◆ pojasnjujejo, da se zahteve MSRP 12 Razkritje deležev v drugih podjetjih (razen razkritja povzetka finančnih informacij v skladu z odstavki B10–B16 standarda) nanašajo na podjetja, ki imajo delež v odvisnih podjetjih ali skupnih podvigih ali pridruženih podjetjih ali nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, razvrščenih med sredstva za prodajo ali ustavljeno poslovanje v skladu z MSRP 5 Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje; ter
- ◆ pojasnjujejo, da se mora odločitev za izvzetje od uporabe kapitalske metode v skladu z MRS 28 Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige sprejeti posebej za vsako pridruženo podjetje ali skupni podvig ob začetnem pripoznanju takšnega pridruženega podjetja ali skupnega podviga.

Podjetje predvideva, da nobena od omenjenih sprememb ne bo pomembno vplivala na njegove računovodske izkaze, ker podjetje nima deležev v odvisnih podjetjih, skupnih aranžmajih, pridruženih podjetjih ali nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, razvrščenih med sredstva za prodajo ali ustavljeno poslovanje, ter ker podjetje ne uporablja izvzetja od uporabe kapitalske metode pri obračunavanju deležev v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih.

Standardi in pojasnila, ki na dan 8. februarja 2018 še niso bili potrjeni s strani EU

- ◆ **Spremembe MSRP 10 in MRS 28 Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom**
(Evropska komisija se je odločila, da sprejetje odloži za nedoločen čas.)

Spremembe pojasnjujejo, da je obseg pripoznavanja dobička ali izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom odvisen o tega, ali prodana ali prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt:

- ◆ dobiček ali izguba se pripoznata v celoti, če se posel med vlagateljem in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom nanaša na prenos sredstva ali sredstev, ki predstavljajo poslovni subjekt (bodisi v lasti odvisnega podjetja ali ne), medtem ko
- ◆ dobiček ali izguba se pripoznata delno, če se posel med vlagateljem in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom nanaša na sredstva, ki ne predstavljajo poslovnega subjekta, tudi če so v lasti odvisnega podjetja.

Podjetje predvideva, da spremembe na dan prve uporabe ne bodo pomembno vplivale na njegove računovodske izkaze, saj podjetje nima odvisnih ali pridruženih podjetij ali skupnih podvigov.

◆ MSRP 17 Zavarovalne pogodbe

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje; uporablja se za naprej. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

To določilo še ni sprejeto s strani EU.

MSRP 17 nadomešča MSRP 4, ki je bil leta 2004 sprejet kot vmesni standard. MSRP 4 je podjetjem izjemoma omogočil, da zavarovalne pogodbe še naprej obračunavajo v skladu z nacionalnimi računovodskimi standardi, kar je imelo za posledico številne različne pristope.

MSRP 17 rešuje problem primerljivosti, ki ga je povzročil MSRP 4, saj zahteva, da se vse zavarovalne pogodbe obračunavajo na dosleden način, od česar imajo korist tako vlagatelji kot zavarovalnice. Zavarovalne obveznosti se obračunavajo z uporabo trenutne namesto izvirne vrednosti.

Podjetje predvideva, da spremembe na dan prve uporabe ne bodo pomembno vplivale na njegove računovodske izkaze, saj podjetje ne deluje v zavarovalni panogi.

◆ OPMSRP 22 Transakcije v tujih valutah in predujmi

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

To pojasnilo še ni sprejeto s strani EU.

OPMSRP 22 vsebuje zahteve glede menjalnega tečaja, ki se uporabi pri poročanju o transakcijah v tujih valutah (npr. tistih v zvezi s prihodki), za katere se plačilo opravi ali prejme vnaprej, ter pojasnjuje, da je datum transakcije datum, na katerega podjetje prvič pripozna predplačilo ali odloženi prihodek iz naslova predujma. Za transakcije, ki vključujejo večkratna plačila ali prejeme, velja, da za vsako plačilo ali prejemek velja poseben datum transakcije.

Podjetje predvideva, da pojasnilo na dan prve uporabe ne bo pomembno vplivalo na njegove računovodske izkaze, saj podjetje ob začetnem pripoznanju nedenarnih sredstev ali nedenarnih obveznosti v zvezi z danimi ali prejetimi predujmi uporablja menjalni tečaj, ki je v veljavi na dan transakcije.

◆ OPMSRP 23 Negotovosti glede obravnavanja davka iz dohodka

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

To pojasnilo še ni sprejeto s strani EU.

OPMSRP 23 pojasnjuje obračunavanje davka iz dohodka, ki ga morajo davčni organi šele potrditi, pri čemer skuša tudi okrepiti preglednost. OPMSRP 23 pravi, da je ključni preskus ta, ali je verjetno, da bo davčni organ potrdil obračunavanje, ki ga je izbralo podjetje. Če je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo obračunavanje, potem so zneski davka, prikazani v računovodskih izkazih, skladni z davčno napovedjo, z merjenjem odmerjenega in odloženega davka pa ni povezana nobena negotovost. Sicer pa se obdavčljivi dobiček (ali davčna izguba), davčna osnova in neizrabljene davčne izgube določijo na način, ki bolje kaže na izid v zvezi z negotovostjo, in sicer z uporabo enega samega najverjetnejšega zneska ali pričakovane vrednosti (vsote z verjetnostjo tehtanih zneskov). Podjetje mora domnevati, da bo davčni organ proučil stanje in v celoti poznal vse pomembne informacije.

Podjetje predvideva, da pojasnilo na datum prve uporabe ne bo pomembno vplivalo na njegove računovodske izkaze, saj ne deluje v kompleksnem večnacionalnem davčnem okolju.

◆ Spremembe MSRP 2 Razvrstitev in merjenje plačil z delnicami

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje; uporablja se za naprej. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

Te spremembe še niso sprejete s strani EU.

Spremembe pojasnjujejo obračunavanje plačil z delnicami v zvezi z naslednjim:

- ◆ vplivi zahtevanih ali nezahtevanih pogojev na merjenje z denarnimi sredstvi poravnanih plačil z delnicami;
- ◆ plačilnimi transakcijami z delnicami, za katere se uporablja neto poravnava, in sicer v zvezi z obveznostmi za odtegnjeni davek; ter
- ◆ spremembo pogojev plačila z delnicami, ki spreminja razvrstitev transakcije iz poravnanih z denarjem v poravnane z lastniškim kapitalom.

Podjetje predvideva, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo pomembno vplivale na njegove računovodske izkaze, saj podjetje ne opravlja plačil z delnicami.

◆ Spremembe MRS 40 Prenosi naložbenih nepremičnin

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

Te spremembe še niso sprejete s strani EU.

Spremembe pojasnjujejo prenose v naložbene nepremičnine ali iz njih:

- ◆ prenos v naložbene nepremičnine ali iz njih se opravi samo, ko se spremeni uporaba nepremičnine; ter
- ◆ ob takšni spremembi uporabe je potrebna presoja, ali se nepremičnina šteje kot naložbena nepremičnina.

Podjetje predvideva, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo pomembno vplivale na njegove računovodske izkaze, saj podjetje nima naložbenih nepremičnin.

◆ Spremembe MSRP 9: Elementi predčasnega plačila z negativnim nadomestilom

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te spremembe še niso sprejete s strani EU.

Te spremembe naslavlja vprašanja glede obračunavanja finančnih sredstev, ki vključujejo posebne pogodbene možnosti predplačila. Vprašanja so se zlasti nanašala na to, kako naj podjetje razvrsti in meri dolžniški instrument, če je bilo dolžniku dovoljeno, da ga odplača predčasno v znesku, manjšem od neplačane glavnice in nabranih obresti. Takšno predčasno plačilo se pogosto opiše, kot da vključuje »negativno nadomestilo«. Podjetje, ki uporablja MSRP 9, meri takšno finančno sredstvo s t. i. negativnim nadomestilom po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Te spremembe podjetjem omogočajo, da nekatera finančna sredstva z možnostjo predčasnega plačila z negativnim nadomestilom merijo po odplačni vrednosti.

Podjetje predvideva, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo pomembno vplivale na njegove računovodske izkaze, saj podjetje nima finančnih sredstev z možnostjo predčasnega plačila z negativnim nadomestilom.

◆ Spremembe MRS 28 Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te spremembe še niso sprejete s strani EU.

Spremembe pojasnjujejo, da podjetja obračunajo finančne naložbe v pridružena podjetja ali skupne podvige, za katere se ne uporablja kapitalska metoda, v skladu z določbami MSRP 9 Finančni instrumenti.

Podjetje pričakuje, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na njegove računovodske izkaze.

◆ Cikel letnih izboljšav MSRP 2015–2017

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te letne izboljšave še niso sprejete s strani EU.

Izboljšave MSRP (2015–2017) vsebujejo štiri spremembe standardov. Glavne spremembe se nanašajo na naslednje:

- ◆ pojasnjujejo, da podjetje ponovno izmeri svoje prejšnje deleže v skupnih dejavnostih, ko prevzame obvladovanje podjetja v skladu z MSRP 3 Poslovne združitve;
- ◆ pojasnjujejo, da podjetje ne izmeri ponovno svojih prejšnjih deležev v skupnih dejavnostih, ko prevzame skupno obvladovanje podjetja v skladu z MSRP 11 Skupni aranžmaji;
- ◆ pojasnjuje, da mora podjetje vedno obračunati davčne posledice plačila dividend na dobiček ali izgubo, drugi vseobsegajoči donos ali kapital, odvisno od tega, kje je najprej pripoznalo pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili dobiček za razdelitev; ter
- ◆ pojasnjuje, da mora podjetje izključiti iz skupnih posojil tista, ki jih pridobi posebej za namen pridobitve sredstev v pripravi, in sicer dokler praktično vse dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo, niso zaključene, saj se posojila, pridobljena posebej za namen pridobitve sredstev v pripravi, ne bi smela uporabljati za posojila, prvotno pridobljena posebej za namen pridobitve sredstev v pripravi, ki so že pripravljena za nameravano uporabo ali prodajo.

Podjetje predvideva, da nobena od omenjenih sprememb ne bo pomembno vplivala na njegove računovodske izkaze.

◆ Spremembe MRS 19: Zasluzki zaposlencev

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te spremembe še niso sprejete s strani EU.

Spremembe zahtevajo, da podjetje uporablja trenutne in posodobljene predpostavke ko pride do spremembe programa in spremembe, omejitve ali skrčenja z namenom določitve stroškov sprotnega službovanja in čistih obresti v poročevalskem obdobju po spremembi programa.

Podjetje pričakuje, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na njegove računovodske izkaze.

PODLAGA ZA MERJENJE

Računovodski izkazi družbe so pripravljeni na osnovi izvirnih vrednosti bilančnih postavk.

VALUTNA POROČANJA

FUNKCIJSKA IN PREDSTAVITVENA VALUTA

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, ki je hkrati funkcijska in predstavitvena valuta družbe. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

PREVEDBA TUJIH VALUT

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti ob koncu poročevalskega obdobja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju.

Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem kot tudi odplačno vrednost v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, in sicer po neto načelu (razlika med pozitivnimi in negativnimi tečajnimi razlikami med prihodki oziroma razlika med negativnimi in pozitivnimi tečajnimi razlikami med odhodki).

UPORABA OCEN IN PRESOJ

Priprava računovodskih izkazov zahteva, da direktor oblikuje določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na izkazane zneske sredstev in obveznosti, prihodkov in odhodkov ter razkritja pogojnih sredstev in obveznosti v poročevalnem obdobju.

Ocene in predpostavke temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah štejejo za utemeljene, na podlagi katerih so izražene presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti.

Ker so ocene in predpostavke podvržene subjektivni presoji in določeni stopnji negotovosti, se poznejši dejanski rezultati lahko razlikujejo od ocen. Ocene se redno preverjajo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali v obdobju spremembe in v prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva na prihodnja obdobja.

Ocene in predpostavke so prisotne pri najmanj naslednjih presojah:

- ◆ oceni dobe koristnosti amortizirljivih sredstev (poglavje pojasnila k računovodskim izkazom - neopredmetena sredstva ter nepremičnine, naprave in oprema);
- ◆ preizkusu oslabitve nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju (poglavje razkritja k računovodskim izkazom - razkritje 2);
- ◆ oceni udenarjljive vrednosti terjatev (razkritje finančni instrumenti in tveganja – kreditno tveganje stran 107);
- ◆ oceni rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi (poglavje razkritja k računovodskim izkazom - razkritje 14);
- ◆ oceni drugih rezervacij (poglavje razkritja k računovodskim izkazom - razkritje 15).

PODRUŽNICE IN PREDSTAVNIŠTVA

Družba nima podružnic.

POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

Računovodski izkazi družbe so izdelani na osnovi računovodskih usmeritev, prikazanih v nadaljevanju. Navedene računovodske usmeritve so uporabljene za obe predstavljeni leti, razen če ni drugače navedeno.

Kadar je bilo potrebno, smo primerjalne informacije prilagodili, tako da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

NEOPREDMETENA SREDSTVA

Neopredmetena sredstva sodijo med dolgoročna sredstva in omogočajo izvajanje dejavnosti družbe, pri tem pa fizično ne obstajajo. Med neopredmetenimi sredstvi družba izkazuje dolgoročne premoženjske pravice.

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se štejejo tudi uvozne ali nevračljive nakupne terjatve, po odštetju trgovskih in drugih popustov, ter vsi stroški, neposredno pripisljivi pripravljanju sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja, ki se pripišejo neposredno nakupu neopredmetenega sredstva v pripravi (to je do aktivacije sredstva), se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva.

Za poznejše merjene neopredmetenih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela neopredmetenega sredstva. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Preostala vrednost neopredmetenega sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga družba v sedanosti dobila pri odtujitvi sredstva po zmanjšanju za ocenjene stroške odtujitve, če bi bilo sredstvo že toliko staro in v takšnem stanju, kot se pričakuje ob koncu njegove dobe koristnosti. Družba nima neopredmetenih sredstev, za katere bi ob nabavi evidentirala preostalo vrednost.

Neopredmetena sredstva z nedoločenimi dobami koristnosti se ne amortizirajo, temveč se slabijo.

Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti skupin neopredmetenih sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo. V primeru podaljšane dobe koristnosti se stroški obračunane amortizacije v poslovnem letu zmanjšajo, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa povečajo. Prilagoditev dobe koristnosti je potrebno preračunati tako, da se bo neopredmeteno sredstvo dokončno amortiziralo v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene ter vpliva le na obdobje, v katerem je bila računovodska ocena spremenjena, in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti.

Ocenjene dobe koristnosti za posamezna neopredmetena sredstva so:

	v letih od - do
Računalniški programi	3 leta
Licence	3 leta
Druge dolgoročne premoženjske pravice	5 let

Poznejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se stroški nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj, ko pride do njih.

NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA

Nepremičnine, naprave in oprema so del dolgoročnih sredstev v lasti družbe, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti družbe. Nepremičnine, naprave in oprema vključujejo zemljišča, zgradbe, proizvodjalno opremo, drugo opremo ter nepremičnine, naprave in opremo v pridobivanju.

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitev, razen zemljišč in drugih sredstev, ki se ne amortizirajo in ki se prikažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za vse oslavitve. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega sredstva. Deli naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Stroški izposojanja, ki se pripišejo neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi (to je do aktivacije sredstva), se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva.

Za poznejše merjenje nepremičnin, naprav in opreme se uporablja model nabavne vrednosti.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela sredstva in preostale vrednosti. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Sredstva v gradnji oziroma izdelavi se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za posamezne nepremičnine, naprave in opremo so:

	v letih od - do
Zgradbe	20 - 77 let
Deli zgradb	14 - 33 let
Proizvajalna oprema	10 - 65 let
Računalniška oprema	4 - 20 let
Pohištvo	8 - 33 let
Drobni inventar	5 let
Osebna vozila	7 let
Druga vozila	7 - 15 let
Druge naprave in oprema	5 - 33 let

Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti skupin sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo.

V primeru podaljšanja dobe koristnosti družba zmanjša, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa poveča že obračunane stroške amortizacije v obravnavanem poslovnem letu. Prilagoditev dobe koristnosti je potrebno preračunati tako, da se bo sredstvo dokončno amortiziralo v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene ter vpliva le na obdobje v katerem je bila računovodska ocena spremenjena in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti.

Stroški zamenjave nekega dela sredstva se pripišejo knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški (npr. tekoče vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki, takoj ko pride do njih.

Preostala vrednost sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga družba v tistem trenutku prejela za odtujitev sredstva, po zmanjšanju za pričakovane stroške odtujitve, če bi starost in stanje sredstva že nakazovala na konec njegove dobe koristnosti. Družba nima nepremičnin, naprav in opreme, za katere bi ob nabavi opredelila preostalo vrednost.

Dobički in izgube, nastali pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme, se ugotavljajo kot razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva in se izkažejo med drugimi poslovnimi prihodki oziroma odpisi vrednosti.

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE V ODVISNE DRUŽBE

Naložbe v odvisne družbe so tiste, v katerih ima družba prevladujoč vpliv in za to skupino družb matična družba skupine praviloma sestavlja tudi skupinske računovodske izkaze.

V računovodskih izkazih so naložbe v odvisne družbe izkazane po nabavni vrednosti.

Družba pripozna prihodke iz finančne naložbe v obdobju, ko je sprejet sklep o izplačilu deležev v dobičku.

Dodatni vložki v odvisne družbe povečujejo nabavno vrednost naložb.

Morebitni znaki slabitve naložb v odvisne družbe se ugotavljajo na letni ravni. V primeru, da obstajajo nepristranski dokazi, da je nastala izguba zaradi oslabitve, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri za podobne naložbe in pripozna kot poslovni odhodek.

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE V PRIDRUŽENE IN SKUPAJ OBVLADOVANE DRUŽBE

Naložbe v pridružene družbe so tiste, v katerih ima družba oz. skupina podjetij, v katero družba spada, pomemben vpliv, praviloma se njen delež v takih družbi giblje med 20-50 %.

Naložbe v skupaj obvladovane družbe so tiste, v katerih družba skupaj z drugimi lastniki skupno obvladuje delovanje take družbe in sicer na podlagi pogodbeno dogovorjene delitve obvladovanja.

Tako naložbe v pridružene kot v skupaj obvladovane družbe so v računovodskih izkazih družbe izkazane po nabavni vrednosti.

Morebitni znaki slabitve naložb v pridružene družbe se ugotavljajo na letni ravni. V primeru, da obstajajo nepristranski dokazi, da je nastala izguba zaradi oslabitve, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri za podobne naložbe in pripozna kot poslovni odhodek.

FINANČNI INSTRUMENTI

Finančni instrumenti vključujejo naslednje postavke:

- ◆ neizpeljana finančna sredstva;
- ◆ neizpeljane finančne obveznosti;

NEIZPELJANA FINANČNA SREDSTVA

Neizpeljana finančna sredstva vključujejo naložbe v za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, terjatve in posojila ter denarna sredstva in denarne ustrezniške.

Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva ali, ko se prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

Posojila in terjatve

Posojila in terjatve so neizpeljana finančna sredstva z nespremenljivimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Vključena so med kratkoročna sredstva, razen za zapadlosti večje od 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja. V tem primeru so razvrščena med dolgoročna sredstva.

Posojila in terjatve so v izkazu finančnega poslovanja izkazana med poslovnimi, finančnimi in drugimi terjatvami po odplačni vrednosti z upoštevanjem veljavne obrestne mere.

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe z originalno dospelostjo treh mesecev ali manj. Izkazani so po nabavni vrednosti. Prekoračitve stanj na bančnih računih so vključene med kratkoročne finančne obveznosti.

NEIZPELJANE FINANČNE OBVEZNOSTI

Neizpeljane finančne obveznosti zajemajo poslovne in finančne obveznosti. Neizpeljane finančne obveznosti se na začetku izkazujejo po pošteni vrednosti, povečani za stroške, ki se neposredno pripisujejo poslu. Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavnih obresti.

Del dolgoročnih finančnih obveznosti, ki zapade v plačilo prej kot v letu dni po datumu izkaza finančnega položaja, je izkazan med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi.

SREDSTVA NAMENJENA ZA PRODAJO

Sredstvo ali skupina sredstev, namenjenih za prodajo, so tista, za katera se utemeljeno predvideva, da bo njihova vrednost poravnana s prodajo v naslednjih 12 mesecih, ne pa z nadaljnjo uporabo.

Sredstvo ali skupina sredstev, namenjenih za prodajo, se izmeri po knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po tisti, ki je manjša.

ZALOG

Zaloge so vrednotene po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Izvirna vrednost zajema nabavno vrednost, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna cena je zmanjšana za dobljene popuste. Neposredni stroški nabave so prevozni stroški, stroški nakladanja, prekladanja in razkladanja, stroški spremljanja blaga in drugi stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno pridobljenemu trgovskemu blagu in materialu. Popusti pri nakupni ceni obsegajo tako tiste, ki so navedeni na računu, kot tiste, ki so dobljeni kasneje in se nanašajo na posamezno nabavo.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena na podlagi prodajne cene v običajnem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje.

Če se cene v obračunskem obdobju novo nabavljenih količinskih enot razlikujejo od cen količinskih enot iste vrste v zalogi, se med letom za zmanjšanje teh količin uporablja metoda zaporednih cen (fifo).

Odpisi poškodovanih, pretečenih, neuporabnih zalog se opravijo redno med letom po posameznih postavkah.

Najmanj enkrat na leto in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov se oceni dokaze o oslabitvi zalog. Oslabljenost zalog se oceni za vsako posamezno vrsto zalog. Posamezne vrste zalog se razporedi v skupine zalog s podobnimi lastnostmi, na podlagi časovne komponente gibanja zalog. Pri oceni oslabitve za posamezno skupino se uporabljajo kriteriji strokovne presoje, nadaljnje uporabe ali prodaje.

OSLABITEV SREDSTEV

FINANČNA SREDSTVA

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabiljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; poslabšanje plačilne sposobnosti posojilojemalcev; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj; izginotje delujočega trga za tovrstni instrument.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Družba oceni dokaze o oslabitvi terjatev posamično. Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatev slabi.

Kot sporne terjatve se štejejo tiste, ki izpolnjujejo enega izmed naslednjih pogojev:

- ◆ na sodišču se je pričel sodni postopek izterjave;
- ◆ objavljen je sklep o začetku postopka prisilne poravnave, likvidacije ali stečaja.

Za dokončne odpise terjatev so potrebne ustrezne dokazne listine: pravnomočni sklepi prisilne poravnave, stečajnega postopka, sodne odločbe ali druge ustrezne listine.

V primeru, da so bila opravljena vsa dejanja s skrbnostjo dobrega gospodarja, za dosego poplačila določene neporavnane terjatve in v primeru, da bi bilo zaradi višine zneska terjatve za družbo negospodarno, da se gre v postopek izterjave preko sodišča, se terjatev v celoti dokončno odpiše na podlagi sklepa direktorja.

Družba oceni dokaze o oslabitvi za vsako posojilo posamično.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanem po odplačni vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi prihodnjimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izgube se pripoznajo v poslovnem izidu.

NEFINANČNA SREDSTVA

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve se sredstva, ki jih ni mogoče preizkusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in, ki so pretežno neodvisna od prejemkov drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota).

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova/njena knjigovodska vrednost presega njegovo/njeno nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

Družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

KAPITAL

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja.

Opremljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, ter z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšuje ga izguba pri poslovanju in izplačila lastnikom, povečuje pa dobiček ustvarjen v obdobju.

Osnovni kapital predstavlja denarni vložek lastnika.

Splošni prevrednotovalni popravki kapitala so dne 31. decembra 2002 v skladu s tedaj veljavnimi Slovenskimi računovodskimi standardi vključevali revalorizacijo osnovnega kapitala pred letom 2002. Popravek zaradi prehoda na nove Slovenske računovodske standarde je bil prenesen v kapitalne rezerve.

Zakonske in druge rezerve iz dobička so zneski, ki so namensko zadržani iz dobička predhodnih let, predvsem za poravnavo potencialnih prihodnjih izgub. Oblikovane so na podlagi sklepa ustreznega organa vodenja in nadzora.

Med rezervo za pošteno vrednost so izkazani aktuarski dobički oz. izgube iz naslova rezervacij za zaposlene za odpravnine ob upokojitvi.

V zadržanem poslovnem izidu je izkazan še nerazporejen dobiček tekočega leta.

REZERVACIJE ZA JUBILEJNE NAGRADE IN ODPRAVNINE OB UPOKOJITVI

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poslovnega leta. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi aktuar, ki se izbere na nivoju skupine. Plačila za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

ZASLUŽKI ZAPOSLENIH

Obveze kratkoročnih zaslužkov zaposlenih so merjene brez diskontiranja in so izkazane med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno. Obveznosti so izkazane v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki kratkoročnih prejemkov, če ima družba sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljenega dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

DRUGE REZERVACIJE

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Vrednost rezervacije mora biti enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki bodo po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze. Ker so rezervacije namenjene pokrivanju verjetnih, ne pa gotovih obveznosti, je znesek, pripoznan kot rezervacija, najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze, obstoječe na dan izkaza finančnega položaja. Pri doseganju najboljšše ocene rezervacije se upoštevajo tveganja in negotovosti, ki neizogibno spremljajo dogodke in okoliščine.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane. To pomeni, da se v poslovnem letu takšni stroški oziroma odhodki ne pojavijo več v poslovnem izidu.

V primeru, da se predvidene obveznosti ne pojavijo, se znesek oblikovanih rezervacij odpravi in izkaže med drugimi poslovnimi prihodki.

DRUGA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

Med drugimi sredstvi so izkazane dolgoročne in kratkoročne aktivne časovne razmejitve (odloženi stroški in nezaračunani prihodki).

Odloženi stroški oziroma odhodki so zneski, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo poslovnega izida. Nezaračunani prihodki so prihodki, ki se upoštevajo v poslovnem izidu, čeprav še niso bili zaračunani.

Med drugimi obveznostmi so izkazane kratkoročne pasivne časovne razmejitve (vnaprej vračunani stroški).

Vnaprej vračunani stroški so zneski, ki se še niso pojavili, ampak se bodo v prihodnje in že trenutno vplivajo na poslovni izid.

POGOJNE OBVEZNOSTI IN POGOJNA SREDSTVA

Pogojna obveznost je:

- ◆ možna obveznost, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj potrdi samo pojavitev ali nepojavitev enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih družba ne obvladuje v celoti ali
- ◆ sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi, ali zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

Pogojno sredstvo je možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj potrdi le pojavitev ali nepojavitev enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih družba ne obvladuje v celoti.

Družba pogojnih obveznosti in sredstev še ne pripozna v izkazu finančnega položaja.

Med pogojnimi obveznostmi družba izkazuje dana poroštva.

PRIHODKI

Prihodki iz prodaje se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova, in sicer zmanjšani za vračila in popuste, rabate za nadaljnjo prodajo in količinske popuste. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede poplačljivosti nadomestila in z njim povezanih stroškov ali možnosti vračila proizvodov in ko družba preneha odločati o prodanih proizvodih.

Prodaja blaga se pripozna, ko družba stranki dostavi blago; stranka je blago sprejela, izterljivost povezanih terjatev pa je razumno zagotovljena. V primeru, da ima družba več pozitivnih, kot negativnih tečajnih razlik iz poslovanja, te izkaže med čistimi prihodki od prodaje blaga.

Prodaja storitev se pripozna v obračunskem obdobju, v katerem se opravijo storitve, glede na zaključek posla, ocenjenega na podlagi dejansko opravljene storitve kot sorazmernega dela celotnih storitev.

Prihodki iz naslova obračunanih **zamudnih obresti** in z njimi povezane terjatve se ob nastanku pripoznajo, če je verjetno, da bodo gospodarske koristi povezane s poslom, pritekale v družbo. V nasprotnem primeru se obračuni zamudnih obresti evidentirajo kot pogojna sredstva in v poslovnih knjigah družbe pripoznajo ob plačilu. Evidentiranje zamudnih obresti se obravnava individualno.

Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so prihodki od črpanja odloženih prihodkov, dobički pri prodaji stalnih sredstev, odprave slabitev terjatev, prejete odškodnine in pogodbene kazni ter podobni prihodki.

Finančni prihodki obsegajo prihodke iz deležev v naložbah, obresti danih posojil in depozitov ter prihodke od prodaje finančnih naložb.

ODHODKI

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog, proizvodov in nedokončane proizvodnje, oziroma ko je trgovsko blago prodano. Stroški, ki se ne morejo zadrževati v zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje so ob svojem nastanku že pripoznani kot poslovni odhodki.

Stroški materiala so izvirni stroški kupljenega materiala, ki se neposredno porablja pri ustvarjanju poslovnih učinkov (neposredni stroški materiala), pa tudi stroški materiala, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih poslovnih stroškov. V prvo podskupino spadajo stroški surovin, drugih materialov in kupljenih delov ter polproizvodov, katerih porabo je mogoče povezovati z ustvarjanjem poslovnih učinkov. V drugo skupino spadajo stroški pomožnega materiala za vzdrževanje nepremičnin, naprav in opreme, drobnega inventarja, katerega doba koristnosti ne presega leta dni, pisarniškega materiala, strokovne literature in drugega.

Stroški storitev so izvirni stroški kupljenih storitev, ki so neposredno potrebne pri nastajanju poslovnih učinkov (stroški neposrednih storitev), pa tudi stroški storitev, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih poslovnih stroškov.

V prvo skupino spadajo stroški predvsem storitev pri izdelovanju proizvodov, v drugo pa predvsem prevoznih storitev, storitev za vzdrževanje, reklamnih storitev, reprezentance, zavarovalnih premij, plačilnega prometa in drugih bančnih storitev (razen obresti), najemnin, svetovalnih storitev, službenih potovanj in podobnih storitev.

Med **odpisi vrednosti** so izkazani stroški amortizacije, ki so povezani z doslednim prenašanjem vrednosti amortizirljivih neopredmetenih sredstev ter nepremičnin, naprav in opreme v poslovni izid.

Prav tako so med odpisi vrednosti izkazani odpisi in izgube pri prodaji neopredmetenih sredstev in nepremičnin, naprav in opreme ter izgube iz naslova oslabitve terjatev do kupcev in zalog.

Stroški dela so izvirni stroški, ki se nanašajo na obračunane plače in ostala izplačila zaposlenim v bruto zneskih pa tudi na dajatve, ki se obračunavajo od te osnove in niso sestavni del bruto zneskov.

Drugi poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi oblikovanjem rezervacij, dajatvami za varstvo okolja, koncesninami, donacijami in drugimi dajatvami.

Finančni odhodki obsegajo druge finančne odhodke (stroški obresti).

OBDAVČITEV

Davki vključujejo obveznosti za odmerjeni davek in odloženi davek. Odmerjeni davek je izkazan v izkazu poslovnega izida. Odloženi davek je izkazan v izkazu poslovnega izida in izkazu finančnega položaja.

Obveznosti za odmerjeni davek temeljijo na obdavčljivem dobičku za poslovno leto. Obdavčljivi dobiček se razlikuje od čistega dobička, poročanega v poslovnem izidu, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in tudi postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne. Obveznost družbe za odmerjeni davek se izračuna z uporabo davčnih stopenj, ki so veljavne na dan poročanja.

Odloženi davek je v celoti izkazan z uporabo metode obveznosti po izkazu finančnega položaja začasne razlike, ki nastajajo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Odloženi davek se določi z uporabo davčnih stopenj (in zakonov), ki so bili veljavni na dan izkaza finančnega položaja in za katere se pričakuje, da bodo uporabljeni, ko se odložena terjatev za davek realizira ali pa se odložena obveznost za davek poravnava.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če obstaja verjetnost, da bo v prihodnosti na razpolago obdavčljiv dobiček, iz katerega bo mogoče koristiti začasne razlike. Predstavlja višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od odbitnih začasnih razlik.

V letu 2016 je bila veljavna davčna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb 17 %. V letu 2017 je po trenutno veljavni davčni zakonodaji veljavna davčna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb 19 %.

IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

Izkaz vseobsegajočega donosa zajema vse spremembe v kapitalu v tekočem obdobju, ki so nastale iz vseh transakcij in dogodkov, razen tistih, ki so posledica transakcij z lastnikom.

IZKAZ DENARNIH TOKOV

V izkazu denarnih tokov prikazujemo spremembe stanja denarnih sredstev in denarnih ustreznikov za poslovno leto, za katero se sestavlja.

Denarna sredstva družbe so denar na transakcijskih računih, depoziti na odpoklic in depoziti, vezani do treh mesecev.

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja in izkaza poslovnega izida, v skladu z MSRP.

POROČANJE PO ODSEKIH

Družba v letnem poročilu ne razkriva poslovanja po odsekih. Poročanje po odsekih morajo v letnih poročilih razkriti družbe, s katerih lastniškimi ali dolžniškimi vrednostnicami se javno trguje in družbe, ki šele izdajajo lastniške ali dolžniške vrednostnice na javnih trgih vrednostnic.

DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI

V zvezi z izkazovanjem in razkrivanjem finančnih instrumentov je potrebna predstavitev njihove poštene vrednosti. Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v preišljenem poslu.

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov se upošteva naslednjo hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti:

- ◆ prva raven zajema kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti;
- ◆ druga raven zajema vhodne podatke poleg kotiranih cen, vključenih v prvo raven, ki so neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. kot izpeljani iz cen) zaznavni za sredstvo ali obveznosti;
- ◆ tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Kotirane cene se uporabljajo kot osnova za določanje poštene vrednosti finančnih instrumentov. V kolikor finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oziroma se trg ocenjuje kot nedelujoč, se uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta.

OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ

Finančna tveganja, ki jim je izpostavljena družba so kreditno tveganje, likvidnostno tveganje ter obrestno in valutno tveganje. Vse vrste tveganj so podrobneje opredeljene v poslovnem delu letnega poročila (poglavje 2.10 – upravljanje s tveganji), pri pojasnilih k računovodskim izkazom pa so tveganja predstavljena v povezavi s postavkami v računovodskih izkazih (poglavje Finančni instrumenti in tveganja).

Razkritja k računovodskim izkazom

RAZKRITJA K IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA

NEOPREDMETENA SREDSTVA (1)

Med neopredmetenimi osnovnimi sredstvi so izkazana naslednja sredstva:

- ◆ služnostne pravice;
- ◆ programska računalniška oprema in
- ◆ licence.

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Druge dolgoročne premoženjske pravice	128.333	426.645
SKUPAJ	128.333	426.645

Povečanje neopredmetenih sredstev v letu 2017 v višini 108.057 EUR se nanaša na povečanje dolgoročnih premoženjskih pravic:

- ◆ programska oprema 110 kV stikališča HE Fala v višini 29.072 EUR;
- ◆ programska oprema 110 kV DV HE Fala v višini 33.935 EUR;
- ◆ programska oprema Proficy Historian/Analysis ZVAPS v višini 40.784 EUR;
- ◆ licenca za PIF operaterje v višini 4.266 EUR.

Zmanjšanje vrednosti neopredmetenih sredstev v letu 2017 se nanaša na izločitev dotrajane in neuporabne programske opreme ter licenc v višini nabavne vrednosti 3.837 EUR.

GIBANJE V LETU 2017

POSTAVKA v EUR	Druge dolgoročne premoženjske pravice	SKUPAJ
Nabavna vrednost 1.1.2017	3.123.754	3.123.754
Pridobitve	108.057	108.057
Odpisi	(3.837)	(3.837)
Nabavna vrednost 31.12.2017	3.227.974	3.227.974
Odpisana vrednost 1.1.2017	2.697.109	2.697.109
Amortizacija	406.300	406.300
Odpisi	(3.768)	(3.768)
Odpisana vrednost 31.12.2017	3.099.641	3.099.641
Knjigovodska vrednost 1.1.2017	426.645	426.645
Knjigovodska vrednost 31.12.2017	128.333	128.333

GIBANJE V LETU 2016

POSTAVKA v EUR	Druge dolgoročne premoženjske pravice	SKUPAJ
Nabavna vrednost 1.1.2016	3.350.316	3.350.316
Pridobitve	158.543	158.543
Odpisi	(385.105)	(385.105)
Nabavna vrednost 31.12.2016	3.123.754	3.123.754
Odpisana vrednost 1.1.2016	2.670.756	2.670.756
Amortizacija	411.458	411.458
Odpisi	(385.105)	(385.105)
Odpisana vrednost 31.12.2016	2.697.109	2.697.109
Knjigovodska vrednost 1.1.2016	679.560	679.560
Knjigovodska vrednost 31.12.2016	426.645	426.645

Družba v svojih knjigovodskih evidencah nima:

- ◆ neopredmetenih sredstev, pridobljenih z državno podporo,
- ◆ neopredmetenih sredstev, danih kot poroštvo za obveznosti,
- ◆ pogodbenih obvez za pridobitev neopredmetenih sredstev.

NEPREMIČNINE, NAPRAVE IN OPREMA (2)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Zemljišča	13.162.547	13.201.075
Zgradbe	199.318.940	205.882.055
Proizvajalna oprema	130.672.307	136.413.064
Druga oprema	227.517	248.350
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	22.987.492	20.765.297
SKUPAJ	366.368.803	376.509.841

ZEMLJIŠČA

Zmanjšanje vrednosti zemljišč v letu 2017 se nanaša na prodajo zemljišč, prenos zemljišča na SKZG Republike Slovenije in vknjižb lastninskih pravic zemljišč v višini 38.395 EUR.

Ostali prenosi zemljišč v višini 133 EUR se nanašajo na donacijo zemljišča Univerzi Maribor.

ZGRADBE IN OBJEKTI

Družba razpolaga s sledečimi vrstami zgradb in objektov:

- ◆ zaježitve;
- ◆ kanali, nasipi in obrežna zavarovanja;
- ◆ proizvodni objekti HE;
- ◆ kablovodi;
- ◆ ostali gradbeni objekti;
- ◆ poslovne zgradbe;
- ◆ stanovanjski objekti;
- ◆ rekreacijski objekti;
- ◆ ostali gradbeni objekti.

Povečanje vrednosti zgradb in objektov, kot del povečanja nepremičnin v pridobivanju v letu 2017 v višini 2.283.740 EUR se nanaša na:

- ◆ sanacijo fekalnih voda HE Ožbalt v višini 43.523 EUR;
- ◆ sanacijo levo obrežne brežine po poplavih HE Fala v višini 40.825 EUR;
- ◆ sanacijo betonskih konstrukcij žerjavnega in jezovnega mostu HE Fala v višini 133.634 EUR;
- ◆ vzpostavitev tehničnega opazovanja odvodnega kanala HE Formin v višini 36.538 EUR;
- ◆ sanacijo mostov na dovodnem kanalu HE Formin v višini 367.429 EUR;
- ◆ izvedbo oljne jame za rezervni transformator HE Formin v višini 21.017 EUR;
- ◆ obnovo jezov Markovci v višini 132.385 EUR;
- ◆ sanacijo Ptujkega jezera v višini 43.998 EUR;
- ◆ izgradnjo ribje steze HE Fala, HE Mariborski otok in jez Melje v višini 95.936 EUR;
- ◆ obnovo obrežnih zavarovanj na območjih objektov v višini 107.016 EUR;
- ◆ ohranitev energetskega potenciala in ekološko sanacijo akumulacij DEM v višini 618.702 EUR;
- ◆ obnovo sistemov vodostajev na reki Dravi v višini 38.500 EUR;
- ◆ izgradnjo intervencijskih spustov za čolne v višini 29.855 EUR;
- ◆ izgradnjo vetrne elektrarne Ojstrica, Rogatec in Paški Kozjak v višini 99.906 EUR;
- ◆ začetna vlaganja v okviru izgradnje ČHE Kozjak in HE na Muri v višini 345.505 EUR;
- ◆ menjavo notranjega sanitarno požarnega cevovoda v OCV2 v višini 41.144 EUR;
- ◆ druga gradbena dela.

Zmanjšanje vrednosti zgradb in objektov v višini 124.740 EUR se nanaša predvsem na:

- ◆ prodajo brunarice Partizanka I. na Kopah v višini 28.243 EUR;
- ◆ prodajo stanovanj v Mariboru in v Vuzenici v višini 95.707 EUR.

Ostali prenosi zgradb in objektov v višini 37.974 EUR se nanašajo na donacijo skladiščnega objekta Univerzi Maribor.

NAPRAVE IN OPREMA

Povečanje vrednosti naprav in opreme, kot del povečanja OS v pridobivanju v letu 2017 v višini 3.028.538 EUR se nanaša na:

- ◆ nadgradnjo sistema vodenja HE Zlatoličje in jez Melje v višini 257.231 EUR;
- ◆ prenovu sistema vodenja in zaščite 110 kV DV HE Fala v višini 75.616 EUR;
- ◆ obnovo pretočnih polj na objektih DEM v višini 1.001.708 EUR;
- ◆ rekonstrukcijo žerjavnih prog HE Vuzenica v višini 19.900 EUR;
- ◆ prenovu HE Fala v višini 90.312 EUR;
- ◆ prenovu sekundarnih sistemov HE Dravograd, HE Vuzenica in HE Mariborski otok v višini 78.420 EUR;
- ◆ obnovo opreme tehničnega opazovanja na objektih DEM v višini 145.281 EUR;
- ◆ prenovu protivlomnega sistema na objektih DEM v višini 174.447 EUR;
- ◆ rekonstrukcijo HE Formin v višini 114.745 EUR;
- ◆ prenovu centralnega diskovnega sistema v višini 247.442 EUR;
- ◆ prenova telekomunikacijskega omrežja DEM v višini 19.900 EUR;
- ◆ nabavo informacijske tehnologije – strojna oprema v višini 206.244 EUR;
- ◆ nabavo merilnih instrumentov v višini 67.543 EUR;
- ◆ nabavo vozil v višini 107.406 EUR;
- ◆ nabavo orodja in naprav v višini 166.632 EUR;
- ◆ nabavo opreme prostorov v višini 35.726 EUR;
- ◆ nabavo opreme za investicijsko vzdrževanje naprav v višini 64.611 EUR;
- ◆ posodobitev centralno nadzornega sistema VVSP v višini 18.988 EUR;
- ◆ druge naprave in opremo.

Zmanjšanje vrednosti proizvodne in druge opreme v višini 3.011.882 EUR se nanaša predvsem na: izločitev:

- ◆ usmernika in razvod enosmerne napetosti 48 V HE Fala in HE Zlatoličje v višini 78.439 EUR;
- ◆ telekomunikacijske opreme na objektih v višini 1.525.019 EUR;
- ◆ računalniške opreme za vodenje in ostale računalniške opreme v višini 1.074.196 EUR;
- ◆ opreme za vzdrževanje v višini 48.458 EUR;
- ◆ prodajo delovnega stroja v višini 86.989 EUR;
- ◆ prodajo plovila Lehmar 1000/CC v višini 160.381 EUR;
- ◆ izločitev ostalih dotrajanih osnovnih sredstev v višini 38.400 EUR.

OSNOVNA SREDSTVA, KI SE PRIDOBIVAJO

V okviru opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji ali izdelavi, družba v poslovnem letu 2017 izkazuje končno stanje nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju:

- ◆ nepremičnine v gradnji ali izdelavi v višini 20.484.152 EUR;
- ◆ naprave in oprema v pridobivanju v višini 2.503.340 EUR.

Knjigovodske vrednosti nepremičnin v gradnji ali izdelavi v višini 20.484.152 EUR se nanašajo na:

- ◆ rekonstrukcijo žerjavne proge HE Vuhred v višini 64.406 EUR;
- ◆ sanacijo levo obrežne brežine HE Fala v višini 80.677 EUR;
- ◆ zagotavljanje poplavne varnosti in vzpostavitev tehničnega opazovanja odvodnega kanala HE Formin v višini 101.663 EUR;
- ◆ obnovo jez Markovci v višini 241.368 EUR;
- ◆ sanacijo mostov preko dovodnega kanala HE Zlatoličje, HE Formin in jez Markovci v višini 173.593 EUR;
- ◆ sanacijo fekalnih voda na objektih v višini 48.723 EUR;
- ◆ ohranitev energetskega potenciala in ekološko sanacijo akumulacij DEM v višini 713.939 EUR;
- ◆ izdelavo idejnih rešitev in DIIP za povečanje izkoristljivega energetskega padca med HE Fala in HE Mariborski otok v višini 26.520 EUR;
- ◆ izgradnjo ribje steze HE Dravograd, HE Vuzenica, HE Vuhred, HE Fala, jez Melje in HE Formin-Ptujsko jezero v višini 248.929 EUR;
- ◆ sanacijo Ptujskega jezera v višini 43.998 EUR;
- ◆ obnovo sistemov vodostajev na reki Dravi v višini 38.500 EUR;
- ◆ izgradnjo ČHE Kozjak v višini 10.339.735 EUR;
- ◆ izgradnjo HE na Muri-mejna Mura v višini 2.712.587 EUR;
- ◆ izgradnjo HE Hrastje Mota v višini 4.729.720 EUR;
- ◆ izgradnjo HE mejni odsek Ceršak v višini 231.588 EUR;
- ◆ izgradnjo malih hidroelektrarn v višini 342.167 EUR;

- ♦ izgradnjo vetrne elektrarne Ojstrica v višini 251.418 EUR;
- ♦ izgradnjo vetrne elektrarne Konjiška gora, Rogatec in Paški Kozjak v višini 32.333 EUR;
- ♦ ostale nepremičnine v gradnji.

Ob pripravi računovodskih izkazov je družba presodila, da navkljub upočasnitvi investicij zaradi trenutnih neugodnih okoliščin z vidika pričakovane donosnosti investicijskih projektov (izgradnja ČHE Kozjak in HE na reki Muri) le-ti precej verjetno niso ogroženi (tudi zaradi zavez Slovenije glede povečanja proizvodnje energije iz obnovljivih virov), razlogov za slabitev investicijskih projektov v teku na dan 31.12.2017 tako še ni. Zaključki, ki nakazujejo, da oslabitve na dan 31.12.2017 niso potrebne, so predstavljeni v nadaljevanju.

Investicija v izgradnjo ČHE Kozjak je še vedno aktualna. Objekt in daljnovod sta z DPN umeščena v prostor za kar je sprejeta Uredba in objavljena v Ur. listu. V nadaljevanju bo potrebno izdelati še PVO ter strokovne podlage za PVO iz področja EMS, hrupa in vibracij, arheologije. Najpomembnejše soglasje predstavlja OVS, kot zaključek postopka CPVO oziroma nadaljevanja tega projekta. Naloge so prestavljene v prihodnja leta. Navkljub upočasnitvi investicije zaradi trenutnih neugodnih okoliščin z vidika pričakovane donosnosti investicijskega projekta, se v obdobju 3-5 let pričakuje, da bodo ekonomske okoliščine takšne, da bo izgradnja ponovno postala ekonomsko upravičena.

Investicijski projekt izgradnje HE na reki Muri predvideva izgradnjo dveh ali treh HE.

Glede na program »Preveritev možnosti energetske izrabe reke Mure« so bile izdelane različne variante tehničnih rešitev ter obravnavan vpliv HE na trajnost območja iz vseh treh stebrov trajnosti. Zaključek je, da je na celotnem območju koncesije, koncepte HE kot večnamenskih objektov, potrebno podrediti občutljivosti okolja, varovanje okolja pa se pri načrtovanju in obratovanju upošteva v največji meri. Tako je priprava investicij v teku, in sicer smo se osredotočili na dve potencialni lokaciji Hrastje Mota in Ceršak.

Za HE Hrastje Mota so bile v letu 2016 zaključene vse strokovne podlage ter izdelane: Idejne rešitve, Okoljsko poročilo in Študija variant za DPN. DEM so decembra 2016 na MOP oddale dokumentacijo na podlagi katere naj bi nadaljevali postopek umeščanja objekta v okolje z Izravnalnimi ukrepi in nadomestnimi habitati za izvedbo HE Hrastje Mota. V letu 2017 so bile izvajane aktivnosti izdelave odgovorov na pripombe soglasodajalcev v postopkih potrjevanja Okoljskega poročila in Študije variant.

Za lokacijo Ceršak so že izdelane tehnične rešitve, ki zajemajo izhodišča umeščanja objekta HE v 5 variantah ter preliminarne ocene presoje sprejemljivosti različnih variant v okolju za vsako državo posebej. Zaključki ocene kažejo, da so posamezne variante HE sprejemljive v okolju. Pričeli smo s postopkom priprave pobude na obeh straneh meje (Avstrija in Slovenija).

Knjigovodske vrednosti naprav in opreme v pridobivanju v višini 2.503.340 EUR se nanašajo na:

- ♦ obnovo pretočnih polj na objektih DEM v višini 1.562.778 EUR;
- ♦ rekonstrukcijo žerjavnih prog HE Dravograd, HE Vuzenica in HE Zlatoličje v višini 64.070 EUR;
- ♦ prenovo sekundarnih sistemov HE Dravograd, HE Vuzenica in HE Mariborski otok v višini 84.323 EUR;
- ♦ zamenjavo in dograditev hladilnih sistemov HE Vuzenica in HE Mariborski otok v višini 57.690 EUR;
- ♦ obnovo opreme tehničnega opazovanja na objektih DEM v višini 145.281 EUR;
- ♦ prenovo protivlomnega sistema na objektih DEM v višini 174.447 EUR;
- ♦ rekonstrukcijo HE Formin v višini 114.745 EUR;
- ♦ prenovo centralnega diskovnega sistema v višini 247.442 EUR;
- ♦ ostale naprave in opremo v pridobivanju.

Ostali prenosni nepremičnin, naprav in opreme v pridobivanju v letu 2017 v višini 45.907 EUR se nanašajo na prenos na stroške.

V okviru odpisov investicij v teku v višini 458.514 EUR se je izvedel delni odpis investicij v teku, za katere se je v družbi sprejela odločitev, da določeni deli investicij v teku niso več potrebni za nadaljnje faze izvajanja investicijskih projektov.

Slabitev ni bilo.

Na nepremičninah, napravah in opremi družba nima vpisanih hipotek, v finančnem najemu nima opreme. Na dan 31.12.2017 ima družba za 5.301.568,34 EUR pogodbenih obvez za pridobitev sredstev. Do leta 2025 mora družba zgraditi ribje steze v skladu z evropsko zakonodajo, takšna investicija bi naj glede na plane terjala vlaganja v višini 14 mio EUR.

GIBANJE V LETU 2017

POSTAVKA v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	SKUPAJ
Nabavna vrednost 1.1.2017	13.201.075	399.602.405	358.319.658	14.466.002	20.765.297	806.354.437
Pridobitve	0	0	0	0	5.312.278	5.312.278
Odtujitve	(16.237)	(123.951)	(343.630)	(8.143)	0	(491.961)
Prenosi iz investicij	0	732.284	1.849.333	4.045	(2.585.662)	0
Prenosi - preknjižbe	(133)	(37.974)	(905)	905	(45.907)	(84.014)
Odpisi	(22.158)	(789)	(2.654.293)	(5.816)	(458.514)	(3.141.570)
Nabavna vrednost 31.12.2017	13.162.547	400.171.975	357.170.163	14.456.993	22.987.492	807.949.170
Odpisana vrednost 1.1.2017	0	193.720.350	221.906.594	14.217.652	0	429.844.596
Odtujitve	0	(98.323)	(343.230)	(6.981)	0	(448.534)
Prenosi - preknjižbe	0	(12.688)	(48)	48	0	(12.688)
Amortizacija	0	7.244.485	7.559.831	24.525	0	14.828.841
Odpisi	0	(789)	(2.625.291)	(5.768)	0	(2.631.848)
Odpisana vrednost 31.12.2017	0	200.853.035	226.497.856	14.229.476	0	441.580.367
Knjigovodska vrednost 1.1.2017	13.201.075	205.882.055	136.413.064	248.350	20.765.297	376.509.841
Knjigovodska vrednost 31.12.2017	13.162.547	199.318.940	130.672.307	227.517	22.987.492	366.368.803

GIBANJE V LETU 2016

POSTAVKA v EUR	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	SKUPAJ
Nabavna vrednost 1.1.2016	13.307.807	398.296.287	355.224.885	13.983.407	22.439.140	803.251.526
Pridobitve	1	0	0	0	5.655.965	5.655.966
Odtujitve	(70.476)	(1.040.811)	(110.112)	(52.973)	0	(1.274.372)
Prenosi iz investicij	0	2.346.929	4.157.638	0	(6.504.567)	0
Prenosi - preknjižbe	3.189	0	(542.687)	538.187	(290.757)	(292.068)
Odpisi	(39.446)	0	(410.066)	(2.619)	(534.484)	(986.615)
Nabavna vrednost 31.12.2016	13.201.075	399.602.405	358.319.658	14.466.002	20.765.297	806.354.437
Odpisana vrednost 1.1.2016	0	187.040.775	215.207.863	13.799.739	0	416.048.377
Odtujitve	0	(519.712)	(108.033)	(46.288)	0	(674.033)
Prenosi - preknjižbe	0	0	(436.139)	434.864	0	(1.275)
Amortizacija	0	7.199.287	7.629.586	31.901	0	14.860.774
Odpisi	0	0	(386.683)	(2.564)	0	(389.247)
Odpisana vrednost 31.12.2016	0	193.720.350	221.906.594	14.217.652	0	429.844.596
Knjigovodska vrednost 1.1.2016	13.307.807	211.255.512	140.017.022	183.668	22.439.140	387.203.149
Knjigovodska vrednost 31.12.2016	13.201.075	205.882.055	136.413.064	248.350	20.765.297	376.509.841

V letu 2017 so se povečale nepremičnine, naprave in oprema v višini 5.312.278 EUR.

DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE V ODVISNE DRUŽBE (3)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
MHE LOBNICA d.o.o.	407.241	407.241
POMURSKI RAZVOJNI INŠTITUT	1.000	1.000
HSE INVEST d.o.o.	80.000	80.000
SKUPAJ	488.241	488.241

PODATKI O ODVISNIH DRUŽBAH

Družba	Naslov	Dejavnost	% lastništva	% glasovalnih pravic
MHE LOBNICA d.o.o.	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	65,0%	65,0%
POMURSKI RAZVOJNI INŠTITUT	Slovenska ulica 43, 9000 Murska Sobota	Raziskovalna in razvojna dejavnost	100,0%	100,0%
HSE INVEST d.o.o.	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor	Drugo tehnično projektiranje in svetovanje	25,0%	25,0%

POMEMBNEJŠI ZNESKI IZ IZKAZOV ODVISNIH DRUŽB ZA LETO 2017

POSTAVKA v EUR	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
MHE LOBNICA d.o.o.	621.035	1.208	15.594	-14.944	619.827
POMURSKI RAZVOJNI INŠTITUT	54.493	7.036	57.127	(16)	47.457
HSE INVEST d.o.o.	2.510.084	910.608	3.921.529	(199.702)	1.599.476
SKUPAJ	3.185.612	918.852	3.994.250	-214.662	2.266.760

Naložbe v odvisne družbe v skupni višini 488.241 EUR predstavljajo:

- 100 % delež v Pomurskem razvojnem inštitutu Murska Sobota v višini 1.000 EUR; v skladu s 56. členom ZGD-1 se konsolidirano letno poročilo izdelava za nadrejeno družbo in podrejene družbe, ki so organizirane kot kapitalske družbe.
Pomurski razvojni inštitut Murska Sobota je ustanovljen kot zasebni zavod na podlagi Zakona o zavodih. Pomurski razvojni inštitut Murska Sobota se v konsolidacijo ne vključuje ker rezultati zavoda niso pomembni za pošten prikaz.
- 65 % delež v družbi MHE Lobnica d.o.o. v višini 407.241 EUR;
- 25 % delež v družbi HSE Invest d.o.o. v višini 80.000 EUR. Družba je opredeljena kot odvisna družba zato, ker obvladujoča družba HSE, d.o.o., in njena odvisna družba SENG, d.o.o., razpolagata z dodatnim 50 % deležem v družbi HSE Invest, d.o.o..

GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB V ODVISNE DRUŽBE

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Nabavna vrednost 1.1.	488.241	488.241
Nabavna vrednost 31.12.	488.241	488.241
Odpisana vrednost 1.1.	0	0
Odpisana vrednost 31.12.	0	0
Knjigovodska vrednost 1.1.	488.241	488.241
Knjigovodska vrednost 31.12.	488.241	488.241

OSTALE DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE IN POSOJILA (4)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe	81.027.886	81.027.886
Druge dolgoročne finančne naložbe	5.191	5.191
SKUPAJ	81.033.077	81.033.077

NALOŽBE V PRIDRUŽENE DRUŽBE

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI d.o.o.	81.027.886	81.027.886
SKUPAJ	81.027.886	81.027.886

Med naložbami v pridružene družbe družba izkazuje samo 30,8 % delež v družbi HESS d.o.o. v višini 81.027.886 EUR.

PODATKI O PRIDRUŽENIH DRUŽBAH

Družba	Naslov	Dejavnost	% lastništva	% glasovalnih pravic
HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI d.o.o.	Cesta bratov Cerjakov 33a, 8250 Brežice	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	30,8%	30,8%

POMEMBNEJŠI ZNESKI IZ IZKAZOV PRIDRUŽENIH DRUŽB ZA LETO 2017

POSTAVKA v EUR	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI d.o.o.	343.830.975	64.825.163	15.256.015	1.807.948	279.005.812
SKUPAJ	343.830.975	64.825.163	15.256.015	1.807.948	279.005.812

GIBANJE DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB V PRIDRUŽENE DRUŽBE

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Nabavna vrednost 1.1.	81.027.886	81.134.598
Odtujitve	0	(106.712)
Nabavna vrednost 31.12.	81.027.886	81.027.886
Odpisana vrednost 1.1.	0	0
Odpisana vrednost 31.12.	0	0
Knjigovodska vrednost 1.1.	81.027.886	81.134.598
Knjigovodska vrednost 31.12.	81.027.886	81.027.886

DRUGE DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

Druge dolgoročne finančne naložbe v višini 5.191 EUR so vložena sredstva v počitniški dom Krvavec (menjava strešne kritine).

Družba ima dolgoročne finančne naložbe v počitniški dom Portorož, Krvavec in Rab po nabavni vrednosti 154.890 EUR, ki pa so v preteklosti bile oslabiljene v višini 149.699 EUR.

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Druge dolgoročne finančne naložbe	5.191	5.191
SKUPAJ	5.191	5.191

GIBANJE DRUGIH DOLGOROČNIH FINANČNIH NALOŽB

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Stanje 1.1.	5.191	5.191
Stanje 31.12.	5.191	5.191

DRUGA DOLGOROČNA SREDSTVA (5)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
SZ SMREKA	2.643	2.337
Stanovanjsko podjetje Ravne	0	1.033
Staninvest	1.358	885
Drugi dolgoročno odloženi stroški	157.810	120.405
SKUPAJ	161.811	124.660

Med drugimi dolgoročnimi sredstvi je izkazan rezervni sklad SZ Smreka v višini 2.643 EUR, rezervni sklad podjetja Staninvest v višini 1.358 EUR ter drugi dolgoročno odloženi stroški v višini 157.810 EUR, med katerimi največji del predstavljajo dolgoročne časovne razmejitve turbinskega olja.

ODLOŽENE TERJATVE ZA DAVEK (6)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Rezervacije	254.158	246.172
Oslabitev	54.048	54.048
SKUPAJ	308.206	300.220

Med odloženimi terjatvami za davek družba izkazuje odložene terjatve za rezervacije za jubilejne nagrade v višini 73.185 EUR, za rezervacije za odpravnine ob upokojitvi v višini 180.973 EUR, odložene terjatve za slabitev finančnih naložb v višini 25.449 EUR in odložene terjatve za slabitev terjatev v višini 28.599 EUR.

GIBANJE ODLOŽENIH TERJATEV ZA DAVEK

POSTAVKA v EUR	Rezervacije	Oslabitev	SKUPAJ
Stanje na dan 1.1.2017	246.172	54.048	300.220
V breme/dobro poslovnega izida	7.986	0	7.986
Stanje na dan 31.12.2017	254.158	54.048	308.206
Stanje na dan 1.1.2016	227.671	54.048	281.719
V breme/dobro poslovnega izida	18.501	0	18.501
Stanje na dan 31.12.2016	246.172	54.048	300.220

Sprememba odloženih terjatev za davek v letu 2017 znaša 7.986 EUR in je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

SREDSTVA NAMENJENA ZA PRODAJO (7)

Sredstva namenjena za prodajo, ki jih predstavljajo nepremičnine za prodajo, znašajo konec leta 2017 291.208 EUR.

ZALOGE (8)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Material	71.552	71.552
Proizvodi in trgovsko blago	17.215	15.360
SKUPAJ	88.767	86.912

Zaloge predstavljajo zaloge materiala v višini 71.552 EUR ter zaloge proizvodov in trgovskega blaga v višini 17.215 EUR.

Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti. Knjigovodska vrednost zalog ne presega njihove čiste iztržljive vrednosti.

KRATKOROČNE FINANČNE TERJATVE IN POSOJILA (9)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročne finančne terjatve in posojila družbam v skupini brez obresti	0	164.452
Kratkoročne finančne terjatve in posojila družbam v skupini za obresti	0	172
SKUPAJ	0	164.624

Družba je v letu 2017 dala posojilo obvladujoči družbi v skupni višini 22.000.000 EUR. Dne 30.6.2017 se je skladno s sklepom HSE kot ustanovitelja in edinega družbenika DEM izvršil enostranski pobot obveznosti iz naslova izplačila bilančnega dobička v skupnem znesku 22.000.000 EUR in terjatve iz naslova kreditne pogodbe o okvirnem kreditu št. 1/DEM/HSE/17 in pripadajočega aneksa št. 1 v znesku 22.000.000 EUR zato družba konec leta 2017 ne izkazuje kratkoročnih finančnih terjatev in posojil.

GIBANJE KRATKOROČNIH FINANČNIH TERJATEV IN POSOJIL

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Stanje 1.1.	164.624	34.698.094
Pridobitve	22.135.243	13.775.880
Odplačila	(22.299.867)	(48.309.350)
Stanje 31.12.	0	164.624

KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO KUPCEV (10)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	8.592.219	9.581.484
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	0	10.878
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	98.953	175.810
SKUPAJ	8.691.172	9.768.172

KRATKOROČNE POSLOVNE TERJATVE DO DRUŽB V SKUPINI

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.	8.540.110	9.521.782
MHE LOBNICA d.o.o.	415	3.034
HSE INVEST d.o.o.	51.694	56.668
SKUPAJ	8.592.219	9.581.484

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini predstavljajo v glavnini terjatve do družbe HSE za prodano električno energijo ter terjatve za storitve izvajanja določenih funkcij za družbe HSE, HSE Invest in MHE Lobnica.

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev predstavljajo terjatve do domačih kupcev v višini 98.953 EUR.

Družba je imela ob koncu leta 2017 med odprtimi kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do kupcev 8.688.796 EUR nezapadlih terjatev ter 2.096 EUR zapadlih terjatev do 3 mesece.

Družba na dan 31.12.2017 nima zastavljenih terjatev do kupcev. Terjatve do kupca HSE so zavarovane z menicami, vse ostale terjatve do kupcev na dan 31.12.2017 so nezavarovane.

DRUGA KRATKOROČNA SREDSTVA (11)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročno dani predujmi	412.155	500
Kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih inštitucij	1.006.495	352.626
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	68.868	21.759
Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	46.756	189.137
SKUPAJ	1.534.274	564.022

Med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami do državnih in drugih inštitucij so izkazane terjatve za vstopni DDV, terjatve za koncesijske dajatve ter ostale terjatve v skupni višini 1.006.495 EUR.

Družba med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami izkazuje tudi **kratkoročno dane predujme** v višini 412.155 EUR, od katerih se 400.000 EUR nanaša na dani predujem družbi RGP ter terjatve **do drugih** v višini 68.868 EUR.

V okviru drugih kratkoročnih sredstev izkazuje družba tudi vnaprej plačane obveznosti iz naslova zavarovalnih premij ter vnaprej plačane članarine in druge obveznosti v skupni višini 46.756 EUR.

Družba konec leta 2017 nima terjatev do posloводства.

DENAR IN DENARNI USTREZNIKI (12)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	20	20
Denarna sredstva v banki	1.008.464	147.939
Depoziti na odpoklic	17.600.000	25.750.000
SKUPAJ	18.608.484	25.897.959

Denar in denarne ustreznike predstavljajo:

- ◆ 20 EUR blagajniški maksimum pri poslovanju muzej Fala;
- ◆ denarna sredstva na računu pri NKBM v višini 115.474 EUR;
- ◆ denarna sredstva na računu pri NLB v višini 892.990 EUR;
- ◆ depoziti na odpoklic v višini 17.600.000 EUR.

KAPITAL (13)

Celotni kapital družbe sestavljajo vpoklicani kapital, rezerve iz dobička, rezerva za pošteno vrednost in zadržani poslovni izid.

Vrednost kapitala se je v primerjavi z letom 2016 zmanjšala za 2,98 %.

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Vpoklicani kapital	395.011.180	395.011.180
Rezerve iz dobička	64.213.269	64.213.269
Rezerva za pošteno vrednost	(252.728)	(188.571)
Zadržani poslovni izid	7.987.242	22.268.269
SKUPAJ	466.958.963	481.304.147

Osnovni kapital družbe znaša 395.011.180 EUR in se v primerjavi z letom 2016 ni spremenil.

Rezerve iz dobička znašajo 64.213.269 EUR od tega:

- ◆ zakonske rezerve 39.501.118 EUR in
- ◆ druge rezerve iz dobička 24.712.151 EUR.

Družba med **rezervo za pošteno vrednost** v skupni vrednosti -252.728 EUR konec leta 2017 izkazuje aktuarsko izgubo pri rezervacijah za odpravnine ob upokojitvi. Aktuarska izguba se je v letu 2017 povečala za 80.822 EUR ter zmanjšala za 16.665 EUR, kar ustreza sorazmernemu delu črpanja rezervacij za odpravnine ob upokojitvi.

GIBANJE REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST

POSTAVKA v EUR	Aktuarski dobički/izgube pri odpravninah ob upokojitvi	SKUPAJ
Stanje na dan 1.1.2017	(188.571)	(188.571)
Oblikovanje, povečanje	16.664	16.664
Zmanjšanje	(78.580)	(78.580)
Prenos na preneseni poslovni izid	(2.241)	(2.241)
Stanje na dan 31.12.2017	(252.728)	(252.728)
Stanje na dan 1.1.2016	(125.208)	(125.208)
Oblikovanje, povečanje	(69.094)	(69.094)
Prenos na preneseni poslovni izid	5.731	5.731
Stanje na dan 31.12.2016	(188.571)	(188.571)

Zadržani poslovni izid v skupni višini 7.987.242 EUR sestavljata čisti poslovni izid poslovnega leta v višini 7.716.732 EUR in preneseni čisti poslovni izid v višini 270.510 EUR.

Dne 30. junija se je skladno s sklepom HSE kot ustanovitelja in edinega družbenika DEM izvršil enostranski pobot obveznosti iz naslova izplačila bilančnega dobička v skupnem znesku 22.000.000 EUR in terjatve iz naslova kreditne pogodbe o okvirnem kreditu št. 1/DEM/HSE/17 in pripadajočega aneksa št. 1 v znesku 22.000.000 EUR.

Pomembni podatki v zvezi s stanjem in gibanjem sestavin kapitala so razvidni tudi iz Izkaza sprememb lastniškega kapitala.

BILANČNI DOBIČEK

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Čisti poslovni izid poslovnega leta	7.716.732	14.598.216
Preneseni dobiček/ prenesena izguba	270.510	7.670.053
Bilančni dobiček	7.987.242	22.268.269

Družba je na dan 31.12.2017 ugotovila bilančni dobiček v višini 7.987.242 EUR.

REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE OB UPOKOJITVI IN JUBILEJNE NAGRADE (14)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	2.163.093	2.073.902
Rezervacije za jubilejne nagrade	770.370	713.586
SKUPAJ	2.933.463	2.787.488

Konec leta 2017 družba med rezervacijami izkazuje:

- ♦ rezervacije za jubilejne nagrade v višini 770.370 EUR in
- ♦ rezervacije za odpravnine ob upokojitvi v višini 2.163.093 EUR.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna na dan 31.12.2017.

Merjenje sedanjih vrednosti obvez za dolgoročne zasluge zaposlenih (izračunavanje rezervacij) je izvedeno skladno z MRS 19 in sicer se uporablja aktuarska metoda - metoda predvidene pomembnosti enot (metoda obračunavanja zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom ali kot metoda zaslužkov na leta službovanja v družbi), ki omogoča izdelavo zanesljive ocene končnih stroškov zaslužkov, ki so jih zaposleni dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih.

V izračunu so se upoštevale aktuarske predpostavke, predstavljene v nadaljevanju.

◆ Demografske predpostavke:

◆ Tablice smrtnosti:

Tablice smrtnosti prebivalstva Slovenije iz leta 2007, ločene za moške in ženske, znižane za 10 % (aktivna populacija).

Skupno za zaposlene na dan 31.12.2017 to pomeni 0,5 % smrtnost za naslednje poslovno leto (glede na število zaposlenih).

Povprečna starost zaposlenih na dan 31.12.2017 znaša 47,7 let.

◆ Fluktuacija zaposlenih:

Fluktuacija zaposlenih zaradi odpovedi delovnega razmerja s strani delojemalca:

Upošteva se deleže fluktuacije, ki so bile upoštevane v izračunu v preteklih letih, in sicer:

- ◆ do 35 let 3,5 %,
- ◆ nad 35 do 45 let 2,5 %,
- ◆ nad 45 let 1,0 %.

Skupno za zaposlene na dan 31.12.2017 to pomeni fluktuacijo 1,7 % za naslednje poslovno leto (glede na število zaposlenih).

Fluktuacija zaposlenih zaradi večjega obsega odpovedi delovnega razmerja s strani delodajalca ni upoštevana.

◆ Upokojevanje:

Upošteva se predvideni datum upokojitve za posameznega zaposlenega, ki ga je posredovala družba.

Zgodnejše ali poznejše upokojevanje glede na predvideni datum upokojitve ni upoštevano. V primeru, da zaposlenemu pripada jubilejna nagrada v roku sedmih mesecev po predvidenem datumu upokojitve, se oblikujejo rezervacije tudi za to jubilejno nagrado.

◆ Finančne predpostavke:

Vse finančne predpostavke so določene nominalno.

◆ Stopnje povečanja povprečnih plač in zneskov iz Uredbe v RS:

Za leti 2018 in 2019 so upoštevane stopnje povečanja povprečnih plač v RS iz Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2017 (UMAR). Od leta 2020 naprej je predvideno, da se bodo povprečne plače v RS letno višale za 2,0 % inflacijo in za realno rast v višini 0,7 %. Predpostavlja se, da se zneski iz Uredbe ne bodo povišali v letih 2018 in 2019, kasneje se predvideva rast teh zneskov skladno z inflacijo.

◆ Stopnje povečanja plač v družbi:

Predpostavljeno je povečanje plač zaposlenih v družbi v višini 85 % letne inflacije.

Upošteva se rast plač zaradi napredovanja v višini 0,2 % letno od plače.

Upošteva se dodatek na skupno delovno dobo v višini 0,5 % od osnovne plače za vsako izpolnjeno leto skupne delovne dobe za zaposlene po kolektivni pogodbi. Delavkam z več kot 25 let delovne dobe se dodatek za delovno dobo poveča za 0,25 % plače.

Za zaposlene po individualni pogodbi se dodatek na delovno dobo eksplicitno ne upošteva, saj je vključen v osnovno plačo.

◆ Diskontne stopnje:

Diskontna stopnja za izračun na dan 31.12.2017 je določena v višini 1,0 % (preteklo leto 1,2 %), na osnovi objavljenih donosnosti slovenskih državnih obveznic na dan 29.12.2017 (vir: <https://www.mtsdata.com>), z interpolacijo glede na povprečno uteženo trajanje obvez Skupine HSE (približno 10 let).

GIBANJE REZERVACIJ ZA ODPRAVNINE OB UPOKOJITVI IN JUBILEJNE NAGRADE

POSTAVKA v EUR	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Rezervacije za jubilejne nagrade	SKUPAJ
Stanje na dan 1.1.2017	2.073.902	713.586	2.787.488
Oblikovanje - povečanje	217.825	121.146	338.971
Zmanjšanje - črpanje	(100.560)	(51.395)	(151.955)
Zmanjšanje - odprava	(28.074)	(12.967)	(41.041)
Stanje na dan 31.12.2017	2.163.093	770.370	2.933.463
Stanje na dan 1.1.2016	2.237.791	555.677	2.793.468
Oblikovanje - povečanje	220.269	237.345	457.614
Zmanjšanje - črpanje	(284.358)	(66.538)	(350.896)
Zmanjšanje - odprava	(99.800)	(12.898)	(112.698)
Stanje na dan 31.12.2016	2.073.902	713.586	2.787.488

POSTAVKA v EUR	Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	Rezervacije za jubilejne nagrade	SKUPAJ
Znesek sedanje vrednosti obvez na dan 31.12.2016	2.073.902	713.586	2.787.488
Stroški obresti	23.381	7.833	31.214
Stroški sprotnega službovanja	115.864	55.153	171.017
Stroški preteklega službovanja	(11.409)	(3.462)	(14.871)
Aktuarski dobički (-) in izgube (+) – sprememba akt. predpostavk	75.392	51.834	127.226
Aktuarski dobički – odprava	(16.665)	(9.505)	(26.170)
Aktuarski izgube – oblikovanje in poraba	3.188	6.326	9.514
Izplačila zaslužkov v letu 2017	(100.560)	(51.395)	(151.954)
Dobički in izgube ob poravnavi	0	0	0
Znesek sedanje vrednosti obvez na dan 31.12.2017	2.163.093	770.370	2.933.463

ANALIZA OBČUTLJIVOSTI ZA REZERVACIJE ZA ODPRAVNINE OB UPOKOJITVI IN JUBILEJNE NAGRADE

POSTAVKA v EUR	2017			
	Diskontna stopnja		Rast plač	
	Povečanje za 0,5	Zmanjšanje za 0,5	Povečanje za 0,5	Zmanjšanje za 0,5
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	(86.379)	93.966	94.660	(89.646)
Rezervacije za jubilejne nagrade	(28.131)	30.278	30.939	(29.363)
SKUPAJ	(114.510)	124.244	125.599	(119.009)

DRUGE REZERVACIJE (15)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Druge rezervacije	1.828.997	1.846.835
SKUPAJ	1.828.997	1.846.835

Konec leta 2017 družba med drugimi rezervacijami izkazuje rezervacije za obveznosti predaje nepremičnin na Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (SKZG).

GIBANJE DRUGIH REZERVACIJ

POSTAVKA v EUR	Druge rezervacije	SKUPAJ
Stanje na dan 1.1.2017	1.846.835	1.846.835
Oblikovanje - povečanje	70	70
Zmanjšanje - črpanje	(15.664)	(15.664)
Zmanjšanje - odprava	(2.244)	(2.244)
Stanje na dan 31.12.2017	1.828.997	1.828.997
Stanje na dan 1.1.2016	1.871.505	1.871.505
Zmanjšanje - črpanje	(21.569)	(21.569)
Zmanjšanje - odprava	(3.101)	(3.101)
Stanje na dan 31.12.2016	1.846.835	1.846.835

DOLGOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI (16)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	11.699	33.302
SKUPAJ	11.699	33.302

Med dolgoročnimi poslovnimi obveznostmi družba izkazuje druge dolgoročne poslovne obveznosti (vračunane obveznosti za nagrade za zaposlene na podlagi IP) v višini 11.699 EUR.

KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV (17)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	709.701	544.788
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.546.734	1.736.464
SKUPAJ	3.256.435	2.281.252

KRATKOROČNE POSLOVNE OBVEZNOSTI DO DRUŽB V SKUPINI

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.	98.364	11.716
HTZ Velenje I.P. d.o.o.	1.048	3.096
RGP d.o.o.	428.245	284.819
POMURSKI RAZVOJNI INŠTITUT Murska Sobota	16.052	19.742
HSE INVEST d.o.o.	165.992	225.415
SKUPAJ	709.701	544.788

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do družb v skupini družba izkazuje obveznosti do družb HSE, RGP, HSE Invest, Pomurski razvojni inštitut MS in HTZ I.P. v skupni višini 709.701 EUR.

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do dobaviteljev družba izkazuje obveznosti do:

- ◆ domačih dobaviteljev v višini 2.538.051 EUR in
- ◆ tujih dobaviteljev v višini 8.683 EUR.

Družba je imela ob koncu leta 2017 med odprtimi kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi do dobaviteljev 3.237.902 EUR nezapadlih obveznosti ter 18.533 EUR zapadlih obveznosti do 3 mesece.

DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (18)

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	35.602	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	1.559.414	1.295.449
Kratkoročne poslovne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	1.888.541	2.084.408
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih	1.861	284.027
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	516.463	2.243.490
SKUPAJ	4.001.881	5.907.374

Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev vsebujejo obveznosti za čiste plače, čista nadomestila, davke in prispevke iz kosmatih plač, ter druge obveznosti iz naslova plač v skupni višini 1.559.414 EUR.

Obveznosti do državnih in drugih inštitucij so obveznosti za plačilo DDV, koncesije ter davki in prispevki za plače v skupni višini 1.888.541 EUR.

Družba med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi izkazuje tudi kratkoročno prejete predujme v višini 35.602 EUR ter obveznosti do drugih v višini 1.861 EUR.

V okviru drugih kratkoročnih obveznosti izkazuje družba tudi kratkoročno vnaprej vračunane stroške koncesije v višini 867 EUR, kratkoročno vnaprej vračunane stroške NUSZ v višini 507.255 EUR in druge vnaprej vračunane stroške v višini 8.341 EUR. Kratkoročno vnaprej vračunani stroški so glede na preteklo leto nižji zaradi dospelih končnih odločb za NUSZ.

Družba nima kratkoročnih oziroma dolgoročnih dolgov do člana uprave.

POGOJNE OBVEZNOSTI IN POGOJNA SREDSTVA (19)

POGOJNA SREDSTVA

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Prejete bančne garancije za investicije	754.689	1.605.819
Drugo	7.084.009	0
SKUPAJ	7.838.698	1.605.819

Med pogojnimi sredstvi družba izkazuje prejete bančne garancije za dobro izvedbo del in za odpravo napak v garancijski dobi v višini 754.689 EUR ter druga pogojna sredstva v skupni višini 7.084.009 EUR. Druga pogojna sredstva se v večini nanašajo na prejeto menico iz naslova zavarovanja odprtih terjatev do kupca HSE.

POGOJNE OBVEZNOSTI

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Dana poroštva do podjetij v skupini	220.000.000	220.000.000
Drugo	662.596	576.996
SKUPAJ	220.662.596	220.576.996

Med pogojnimi obveznostmi družba izkazuje vrednost danega poroštva. Dne 20. decembra 2016 je bila namreč podpisana pogodba o danem poroštvu družbi HSE d.o.o. v višini 220 mio EUR (40 mio EUR z veljavnostjo do 20.12.2019 in 180 mio EUR z veljavnostjo do 20.12.2021). Za zavarovanje je bilo predloženih 10 kom bianco menic. Po pogodbi je določena obrestna mera za stroške poroštva (Guarantee fee) v višini 1,5 % p.a..

Družba med pogojnimi obveznostmi izkazuje tudi tožbe, v katerih se družba pojavlja kot tožena stranka in dane menice v skupni višini 662.596 EUR.

RAZKRITJA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE (20)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
NA DOMAČEM TRGU	55.950.203	65.420.958
Električna energija	55.165.166	64.576.439
Ostalo trgovsko blago in material	396	206
Ostale storitve	784.641	844.313
NA TUJEM TRGU	41.794	39.102
Ostale storitve	41.794	39.102
SKUPAJ	55.991.997	65.460.060

Družba je dosegla čiste prihodke od prodaje v višini 55.991.997 EUR, ki so v primerjavi s čistimi prihodki od prodaje predhodnega leta nižji za 14,46 %.

Čiste prihodke od prodaje sestavljajo prihodki od prodaje na domačem trgu v višini 55.950.203 EUR in prihodki od prodaje na tujem trgu v višini 41.794 EUR.

98,60 % prihodkov od prodaje na domačem trgu predstavljajo prihodki od prodaje električne energije (55.165.166 EUR), ustvarjeni s prodajo električne energije družbi HSE v višini 54.649.951 EUR in družbi Borzen v višini 515.215 EUR.

Prihodke od prodaje ostalih storitev na domačem trgu v višini 784.641 EUR in tujem trgu v višini 41.794 EUR predstavljajo prihodki iz naslova storitev (poslovne storitve, storitve tehnične podpore, nadzor TK omrežja,...), najemnin in drugi prihodki od prodaje.

DRUGI POSLOVNI PRIHODKI (21)

Druge poslovne prihodke predstavljajo dobički pri prodaji stalnih sredstev v višini 223.486 EUR, prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni v višini 119.539 EUR, črpanje odloženih prihodkov v višini 89.097 EUR, prihodki od odprave rezervacij v višini 2.244 EUR, zamudne obresti v višini 2.506 EUR ter drugi poslovni prihodki v višini 54.524 EUR.

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Prihodki od odprave rezervacij	2.244	3.101
Črpanje odloženih prihodkov	89.097	81.603
Prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni	119.539	100.984
Zamudne obresti	2.506	55.412
Dobiček pri prodaji stalnih sredstev	223.486	257.006
Ostalo	54.524	454.146
SKUPAJ	491.396	952.252

STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (22)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Stroški materiala	15.558	51.566
Stroški pomožnega materiala	51.462	0
Stroški energije	221.073	204.520
Stroški nadomestnih delov	217.612	248.886
Stroški drobnega inventarja	24.063	17.336
Pisarniški material	41.924	28.411
Strokovna literatura	19.105	10.992
Stroški za požarno preventivo	0	5.149
Stroški materiala za odpravo škod	0	2.716
Ostalo	16.999	15.412
Skupaj stroški materiala	607.796	584.988
Stroški storitev pri ustvarjanju proizvodov	0	1.525
Stroški transportnih storitev	68.737	57.435
Storitve vzdrževanja	1.780.087	1.447.963
Stroški najemnin	9.198	7.251
Stroški povračil zaposlencev v zvezi z delom	33.398	27.157
Stroški zavarovanja in bančnih storitev	880.498	866.747
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	383.005	387.194
Stroški za raziskave in razvoj	35.941	96.832
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	191.425	171.217
Stroški storitev fizičnih oseb	32.167	32.225
Komunalne storitve	167.627	118.920
Stroški varovanja in nadzora	145.469	148.854
Storitve čiščenja	167.744	172.250
Članarine	33.244	35.575
Upravljanje nepremičnin	37.534	0
Objave oglasov	0	211
Oblikovanje letnih poročil in revij	0	3.130
Stroški kopiranja in plotanja	0	693
Ostalo	86.984	116.293
Skupaj stroški storitev	4.053.058	3.691.472
SKUPAJ	4.660.854	4.276.460

Pretežni del stroškov materiala predstavljajo stroški energije, stroški nadomestnih delov, stroški pisarniškega materiala in strokovne literature ter stroški pomožnega materiala.

Stroški storitev zajemajo storitve vzdrževanja, stroške sejmov, reklame in reprezentance, stroške intelektualnih in osebnih storitev, stroške zavarovanja in bančnih storitev, stroške transportnih storitev ter ostale stroške storitev.

Stroški storitev zajemajo tudi stroške revizorja, ki v letu 2017 znašajo 13.770 EUR.

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Revidiranje letnega poročila	13.770	16.420
SKUPAJ	13.770	16.420

Poleg revidiranja letnega poročila je družba revizijski družbi KPMG Slovenija d.o.o. v letu 2017 izplačala tudi strošek pregleda Poročila o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2016 v višini 1.200 EUR.

STROŠKI DELA (23)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Plače	7.776.205	8.120.451
Stroški pokojninskih zavarovanj	1.106.646	1.167.514
Stroški drugih zavarovanj	600.483	624.006
Drugi stroški dela	1.316.608	1.605.490
SKUPAJ	10.799.942	11.517.461

Stroški dela so obračunani v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, Kolektivno pogodbo elektrogospodarstva Slovenije oz. v skladu z individualnimi pogodbami o zaposlitvi.

Med stroški plač so izkazane plače in nadomestila zaposlencem, med drugimi stroški dela pa regres, stroški oblikovanja rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, neobvezna osebna zavarovanja, prehrana in prevoz. Stroški socialnih zavarovanj vsebujejo prispevke delodajalca v višini 16,1 % in stroške dodatnega pokojninskega zavarovanja.

ŠTEVILO ZAPOSLENIH IN POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH PO IZOBRAZBENI STRUKTURI

IZOBRAZBENI RAZRED	NA DAN 1.1.2017	NA DAN 31.12.2017	POVPREČNO ŠT. ZAPOSLENIH
1	2	2	2
2	2	2	2
3	45	44	51
4	5	7	7
5	60	63	63
6/1	46	44	49
6/2	28	25	29
7	41	45	42
8/1	6	6	6
8/2	3	3	3
SKUPAJ	238	241	240

ODPISI VREDNOSTI (24)

Med odpisi vrednosti je izkazana amortizacija neopredmetenih sredstev v višini 406.300 EUR, amortizacija nepremičnin, naprav in opreme v višini 14.828.841 EUR ter odhodki iz naslova odpisov nepremičnin, naprav in opreme v višini 494.197 EUR, ki jih predstavlja odpis investicij v teku ter izguba ob izločitvi nepremičnin, naprav in opreme.

Med izločitvami investicij v teku največji del v višini 368.450,10 EUR predstavljajo odpisi nekaterih izvedenih vlaganj na projektu izgradnje HE na Muri.

Ugotovljeno je namreč bilo, da določena že izvedena vlaganja niso več potrebna za nadaljnje faze izvedbe investicijskih projektov.

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Amortizacija neopredmetenih sredstev	406.300	411.458
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	14.828.841	14.860.774
Odpisi pri nepremičninah, napravah in opremi	494.197	575.800
Prodaje pri nepremičninah, napravah in opremi ter naložbenih nepremičninah	0	1.722
SKUPAJ	15.729.338	15.849.754

DRUGI POSLOVNI ODHODKI (25)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	2.288.157	3.005.252
Koncesije	9.157.696	10.728.539
Izdatki za varstvo okolja	7.507.347	7.540.712
Donacije	146.839	71.100
Drugi poslovni odhodki	384.600	455.297
SKUPAJ	19.484.639	21.800.900

Druge poslovne odhodke sestavljajo:

- ◆ nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v višini 2.288.157 EUR;
- ◆ koncesije v višini 9.157.696 EUR;
- ◆ izdatki za varstvo okolja (izdatki za vodna povračila in ekološko sanacijo) v višini 7.507.347 EUR;
- ◆ donacije v višini 146.839 EUR;
- ◆ drugi odhodki višini 384.600 EUR.

FINANČNI PRIHODKI (26)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Finančni prihodki iz danih posojil in depozitov	136.251	842.186
Finančni prihodki od prodaje finančnih naložb	0	1.000
Drugi finančni prihodki	3.345.833	3.362.243
SKUPAJ	3.482.084	4.205.429

Med finančnimi prihodki družba izkazuje obresti iz danih posojil (posojila dana družbama HSE in RGP) in depozitov ter druge finančne prihodke iz naslova obresti oz. provizij za dano poroštvo družbi HSE.

FINANČNI ODHODKI (27)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Drugi finančni odhodki	31.214	53.198
SKUPAJ	31.214	53.198

Med finančnimi odhodki družba izkazuje stroške obresti, izhajajoče iz aktuarskega izračuna odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad v višini 31.214 EUR.

DAVKI (28)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Odmerjeni davek	1.550.744	2.771.868
Odloženi davki	(7.986)	(18.501)
SKUPAJ DAVEK OD DOBIČKA, PRIPOZNAN V IPI	1.542.758	2.753.367

Družba je davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost in Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb.

Skladno z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb se davek za leto 2017 plačuje po stopnji 19 % od ugotovljene davčne osnove v davčnem obračunu družbe.

Odmerjeni davek družbe za leto 2017 znaša 1.550.744 EUR. Družba je v letu 2017 na podlagi davčnega obračuna iz leta 2016 plačala 2.839.806 EUR akontacij davka od dohodkov in konec leta 2017 izkazuje terjatve za odmerjeni davek v višini 1.289.062 EUR.

Med odloženimi davki družba izkazuje odložene terjatve za davek. Vrednostno je oblikovanje in črpanje prikazano v okviru razkritja za odložene terjatve za davek (pojasnilo 6).

IZRAČUN EFEKTIVNE DAVČNE STOPNJE

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Poslovni izid pred davki	9.259.490	17.357.314
Izračunani davek po veljavni davčni stopnji	1.759.303	2.950.743
Davek od prihodkov, ki znižujejo davčno osnovo	(426)	(1.561)
Davek od davčnih olajšav	(358.408)	(289.213)
Davek od odhodkov, ki znižujejo davčno osnovo	(14.502)	(35.720)
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	170.658	138.551
Davek od ostalih sprememb v davčni bilanci	(5.881)	9.068
Obračunani davek	1.550.744	2.771.868
Odloženi davki	(7.986)	(18.501)
Skupaj davki	1.542.758	2.753.367
EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA	16,66%	15,86%

Efektivna davčna stopnja za leto 2017 znaša 16,66 %.

ČISTI POSLOVNI IZID (29)

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Kosmati donos iz poslovanja	56.483.393	66.649.658
Poslovni izid iz poslovanja	5.808.620	13.205.083
Finančni izid	3.450.870	4.152.231
Poslovni izid pred davki	9.259.490	17.357.314
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	7.716.732	14.603.947

Družba je leto 2017 zaključila s pozitivnim čistim poslovnim izidom v višini 7.716.732 EUR.

RAZKRITJA K IZKAZU DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS (30)

V izkazu drugega vseobsegajočega donosa družba med postavkami, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid izkazuje aktuarske izgube iz naslova obveznosti do zaposlenih za odpravnine ob upokojitvi.

Ob upoštevanju zgoraj navedenega celotni vseobsegajoči donos konec leta 2017 znaša 7.654.816 EUR.

RAZKRITJA K IZKAZU DENARNIH TOKOV

Pri poslovanju smo ustvarili prebitek prejemkov pri poslovanju v višini 16.171.030 EUR. Denarni tokovi pri poslovanju so tako pozitivni.

Denarni tokovi pri naložbenju so negativni, prebitek izdatkov pri naložbenju znaša 1.460.505 EUR.

Denarni tokovi pri finančnih aktivnostih so prav tako negativni, prebitek izdatkov znaša 22.000.000 EUR.

Družba na koncu opazovanega obdobja izkazuje denarni izid v višini -7.289.475 EUR.

RAZKRITJA K IZKAZU SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA

V izkazu sprememb lastniškega kapitala so predstavljene spremembe sestavin kapitala za poslovno leto.

Družba sestavlja izkaz gibanja kapitala v obliki sestavljene razpredelnice.

Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja se je spremenil za 7.654.816 EUR in sicer se je:

- ◆ povečal za čisti poslovni izid tekočega leta v višini 7.716.732 EUR in
- ◆ zmanjšal za aktuarsko izgubo iz naslova rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v višini 61.916 EUR.

DRUGA RAZKRITJA

POVEZANE OSEBE

Družba kot povezane osebe opredeljuje vse odvisne družbe v skupini HSE.

Družba je v letu 2017 poslovala z naslednjimi povezanimi osebami: HSE d.o.o., HSE Invest d.o.o., MHE Lobnica d.o.o., RGP d.o.o., HTZ Velenje I.P. d.o.o., Pomurski razvojni inštitut Murska Sobota in HESS d.o.o.. Družba je s povezanimi osebami (strankami) poslovala na osnovi sklenjenih pogodb, kjer so bile v medsebojnem prometu povezanih oseb uporabljene tržne in obligacijske zakonitosti.

Posamezni posli s povezanimi osebami (strankami) so razkriti v poročilu o poslih s povezanimi osebami, katero je dostopno na sedežu družbe.

V stolpcih prodaje in nakupi je prikazan promet vseh poslov (brez DDV) med družbo in povezanimi družbami v letu 2017.

POSTAVKA v EUR	Prodaje	Nakupi	Prihodki od danih star. gar.
HSE d.o.o.	55.104.376	129.718	3.345.833
MHE Lobnica d.o.o.	4.080	0	0
HESS d.o.o.	20.670	0	0
HTZ Velenje I.P. d.o.o.	0	34.685	0
RGP d.o.o.	174	1.466.816	0
HSE Invest d.o.o.	260.378	847.711	0
PRI MS	0	57.127	0
SKUPAJ	55.389.678	2.536.057	3.345.833

Največjo prodajo predstavlja prodaja električne energije družbi HSE d.o.o., največje nakupe pa izvajanje investicijskega inženiringa s strani družbe HSE Invest d.o.o. ter gradbenih in drugih storitev s strani družbe RGP d.o.o..

Prodajne in nakupne cene za storitve so definirane na podlagi veljavnega internega cenika družb skupine HSE, najemnine so določene na podlagi primerljivih prostih cen, prodajne cene električne energije pa na podlagi metode dodatka na stroške.

PREJEMKI

PREJEMKI POSLOVODSTVA

POSTAVKA v EUR	BRUTO PLAČA	DRUGI PREJEMKI	BONITETE	POVRAČILO STROŠKOV	SKUPAJ
Viljem Pozeb	103.197	3.918	1.653	1.242	110.010
Andrej Tumpej	32.936	705	753	612	35.006
SKUPAJ	136.133	4.623	2.406	1.854	145.016

Prejemki posloводства vključujejo:

- ♦ bruto prejemke, ki so vsebovani v obvestilu za napoved dohodnine;
- ♦ druge prejemke (prehrana, prevoz, dnevnice);
- ♦ premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Družba v letu 2017 ni odobrila predujmov, posojil ter poroštev tem skupinam oseb.

PREJEMKI ZAPOSLENIH, ZA KATERE NE VELJA TARIFNI DEL KOLEKTIVNE POGODBE

POSTAVKA v EUR	BRUTO PLAČA	DRUGI PREJEMKI	BONITETE	POVRAČILO STROŠKOV	SKUPAJ
Zaposleni po individualnih pogodbah	311.107	13.870	7.966	5.160	338.103
SKUPAJ	311.107	13.870	7.966	5.160	338.103

FINANČNI INŠTRUMENTI IN TVEGANJA

KREDITNO TVEGANJE

Največji kupec družbe je obvladujoča družba HSE, ki odkupi celotno proizvedeno električno energijo.

Kreditno tveganje, ki predstavlja nevarnost, da terjatve do kupcev in drugih pravnih oseb ne bodo plačane v celoti, ali pa sploh ne bodo plačane, v družbi minimiziramo tako, da imamo sklenjeno letno pogodbo o prodaji električne energije, ki vsebuje elemente zavarovanja terjatev.

Ocenjujemo torej, da so tveganja iz naslova terjatev do kupcev glede na navedene ukrepe obvladovana in, da je bila izpostavljenost kreditnim tveganjem v letu 2017 nizka.

KRA TKOROČNE POSLOVNE IN FINANČNE TERJATVE PO ROKIH ZAPADLOSTI

POSTAVKA v EUR	ZAPADLOST V PLAČILO					SKUPAJ
	NEZAPADLE	ZAPADLE DO 3 MESECE (do 90 dni)	ZAPADLE OD 3 DO 6 MESECEV (od 91 do 180 dni)	ZAPADLE OD 6 DO 9 MESECEV (od 181 do 270 dni)	ZAPADLE NAD LETO DNI (od 361 naprej)	
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	8.592.219	0	0	0	0	8.592.219
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	96.577	2.096	0	0	168.507	267.180
Kratkoročno dani predujmi	412.155	0	0	0	0	412.155
Kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	1.006.495	0	0	0	0	1.006.495
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	68.868	0	0	0	0	68.868
Skupaj 31.12.2017	10.176.314	2.096	0	0	168.507	10.346.917

POSTAVKA v EUR	ZAPADLOST V PLAČILO					SKUPAJ
	NEZAPADLE	ZAPADLE DO 3 MESECE (do 90 dni)	ZAPADLE OD 3 DO 6 MESECEV (od 91 do 180 dni)	ZAPADLE OD 6 DO 9 MESECEV (od 181 do 270 dni)	ZAPADLE NAD LETO DNI (od 361 naprej)	
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	9.581.484	0	0	0	0	9.581.484
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih družb	10.878	0	0	0	0	10.878
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	169.577	3.249	2.571	413	168.227	344.037
Kratkoročno dani predujmi	500	0	0	0	0	500
Kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	352.626	0	0	0	0	352.626
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	21.759	0	0	0	0	21.759
Kratkoročne finančne terjatve in posojila družbam v skupini	54.452	0	0	0	0	54.452
Kratkoročne finančne terjatve in posojila družbam v skupini za obresti	110.172	0	0	0	0	110.172
Skupaj 31.12.2016	10.301.448	3.249	2.571	413	168.227	10.475.908

GIBANJE POPRAVKOV VREDNOSTI KRATKOROČNIH POSLOVNIH TERJATEV

POSTAVKA v EUR	2017	2016
Stanje na dan 1.1.	168.227	168.227
Stanje na dan 31.12.	168.227	168.227

Vse kratkoročne poslovne terjatve, ki so bile oslabiljene so zapadle nad 361 dni.

LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Likvidnostno tveganje je tveganje zmanjšanja likvidnosti in spremembe cen vrednostnih papirjev.

Ker družba nima več naložb v vrednostne papirje, zaznavamo le tveganje zmanjšanja likvidnosti, ki ga ocenjujemo kot nizko, kajti plačila največjega kupca so predvidljiva in stabilna. Obveznosti do dobaviteljev in iz financiranja so znane vnaprej.

Likvidnostna tveganja smo v letu 2017 dobro obvladovali, saj smo dnevno, tedensko in mesečno spremljali denarne tokove, viške likvidnih sredstev smo deponirali pri priznanih bankah po načelu razpršitve tveganja in največjega donosa in oblikovali smo potrebno likvidnostno rezervo.

DOLGOROČNE OBVEZNOSTI PO ZAPADLOSTI

POSTAVKA v EUR	ZAPADLOST V PLAČILO	
	DO 2 LETI PO DATUMU IFP	SKUPAJ
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	11.699	11.699
Skupaj 31.12.2017	11.699	11.699

POSTAVKA v EUR	ZAPADLOST V PLAČILO	
	DO 2 LETI PO DATUMU IFP	SKUPAJ
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	33.302	33.302
Skupaj 31.12.2016	33.302	33.302

KRATKOROČNE POSLOVNE IN FINANČNE OBVEZNOSTI PO ROKIH ZAPADLOSTI

POSTAVKA v EUR	ZAPADLOST V PLAČILO	
	NEZAPADLE	ZAPADLE DO 3 MESECE (do 90 dni)
Kratk. poslovne obveznosti do družb v skupini	703.933	5.768
Kratk. poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.533.969	12.765
Kratk. poslovne obveznosti na podlagi predujmov	35.602	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	1.193.026	0
Kratkoročne poslovne obveznosti do državnih in drugih institucij	1.888.541	0
Druge krat. poslovne obveznosti	1.861	0
Skupaj 31.12.2017	6.356.932	18.533

POSTAVKA v EUR	ZAPADLOST V PLAČILO		SKUPAJ
	NEZAPADLE	ZAPADLE DO 3 MESECE (do 90 dni)	
Kratk. poslovne obveznosti do družb v skupini	525.046	0	525.046
Kratk. poslovne obveznosti do dobaviteljev	1.755.800	406	1.756.206
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	952.110	0	952.110
Kratkoročne poslovne obveznosti do državnih in drugih institucij	2.084.408	0	2.084.408
Druge krat. poslovne obveznosti	284.027	0	284.027
Skupaj 31.12.2016	5.601.391	406	5.601.797

TEČAJNO TVEGANJE

IZPOSTAVLJENOST TVEGANJU SPREMEMB DEVIZNIH TEČAJEV

POSTAVKA v EUR	EUR	SKUPAJ
Kratkoročne poslovne terjatve	10.178.690	10.178.690
Dolgoročne poslovne obveznosti	(11.699)	(11.699)
Kratkoročne poslovne obveznosti	(6.375.465)	(6.375.465)
Neto izpostavljenost IFP 31.12.2017	3.791.526	3.791.526

POSTAVKA v EUR	EUR	SKUPAJ
Kratkoročne finančne terjatve in posojila	164.624	164.624
Kratkoročne poslovne terjatve	10.143.057	10.143.057
Dolgoročne poslovne obveznosti	(33.302)	(33.302)
Kratkoročne poslovne obveznosti	(5.601.797)	(5.601.797)
Neto izpostavljenost IFP 31.12.2016	4.672.582	4.672.582

Družba ni izpostavljena tečajnemu tveganju saj posluje le v valuti EUR.

OBRESTNO TVEGANJE

Obrestno tveganje v DEM ocenjujemo kot nizko, zato v letu 2017 nismo imeli izdelane aktivne politike obvladovanja tovrstnih tveganj.

Za dana posojila v skupini, ki na zaključni dan poslovnega leta ne obstajajo so bile dogovorjene fiksne obrestne mere, zato analiza občutljivosti za ta del ni narejena.

UPRAVLJANJE S KAPITALOM

Glavni namen upravljanja s kapitalom je zagotoviti čim boljše kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in investicij. Ustrezen obseg kapitala družbi zagotavlja zaupanje upnikov, trga ter vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti, s skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za denarna sredstva.

Kazalnik kaže razmerje med zadolženostjo družbe in kapitalom.

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Dolgoročne finančne obveznosti	0	0
Kratkoročne finančne obveznosti	0	0
Skupaj finančne obveznosti	0	0
Kapital	466.958.963	481.304.147
Finančne obveznosti/Kapital	0,00	0,00
Denar in denarni ustrezniki	18.608.484	25.897.959
Neto finančna obveznost	(18.608.484)	(25.897.959)
Neto dolg/kapital	(0,04)	(0,05)

POŠTENE VREDNOSTI

KNJIGOVODSKE IN POŠTENE VREDNOSTI FINANČNIH INSTRUMENTOV

Družba ocenjuje, da je knjigovodska vrednost finančnih instrumentov dovolj natančen približek za njihove poštene vrednosti, zato se poštene vrednosti le-teh niso ločeno opredeljevale.

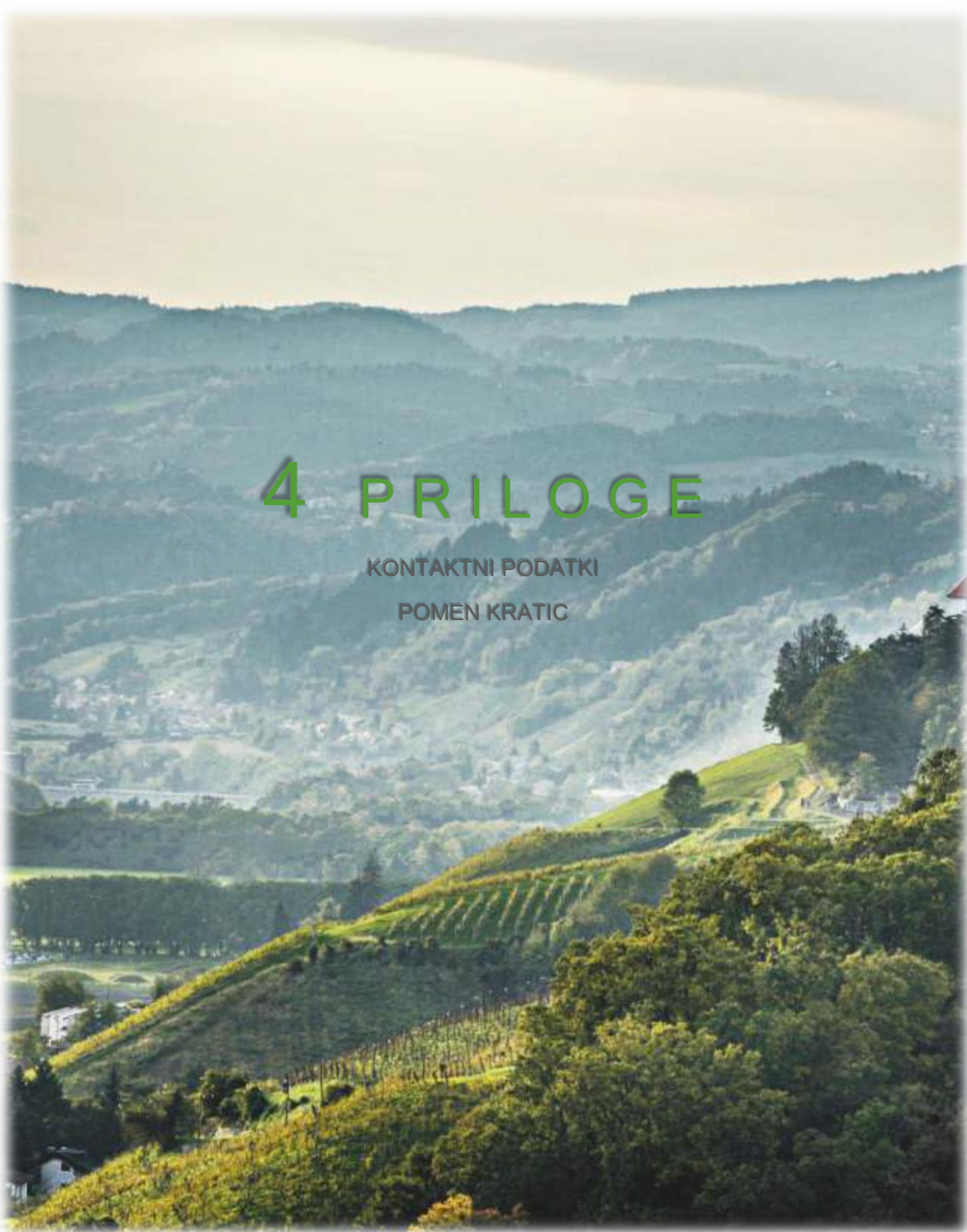
POSTAVKA v EUR	31.12.2017		31.12.2016	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Neizvedena finančna sredstva po poštenu vrednosti	5.191	5.191	5.191	5.191
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	5.191	5.191	5.191	5.191
Neizvedena finančna sredstva po odplačni vrednosti	28.787.174		36.205.640	
Finančne terjatve	0		164.624	
Poslovne in druge terjatve	10.178.690		10.143.057	
Denarna sredstva	18.608.484		25.897.959	
Skupaj	28.792.365	5.191	36.210.831	5.191
Izvedene finančne obveznosti po poštenu vrednosti	0		0	
Izvedeni finančni instrumenti (obveznosti)	0		0	
Neizvedene finančne obveznosti po odplačni vrednosti	6.753.552		7.473.621	
Bančna posojila	0		0	
Druge finančne obveznosti	0		0	
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	6.753.552		7.473.621	
SKUPAJ	6.753.552		7.473.621	

FINANČNA SREDSTVA PO POŠTENI VREDNOSTI GLEDE NA HIERARHIJO

POSTAVKA v EUR	31.12.2017	31.12.2016
Finančna sredstva po poštenu vrednosti tretje ravni	5.191	5.191
SKUPAJ	5.191	5.191

DOGODKI PO DATUMU POROČANJA

Po datumu izkaza finančnega položaja v družbi ni bilo poslovnih dogodkov, ki bi lahko vplivali na računovodske izkaze leta 2017 in razkritja k le-tem v računovodskem poročilu.

4 PRILOGE

KONTAKTNI PODATKI

POMEN KRATIC

Kontaktne podatki

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR d.o.o.

Obrežna ulica 170

2000 MARIBOR

Telefon: 02 3005 000

Fax: 02 3005 655

Spletni naslov: www.dem.si

E – pošta: dem@dem.si

VODSTVO DRUŽBE

Pomen kratic

CV	Center vodenja
ČHE	Črpalna hidroelektrarna
DDV	Davek na dodano vrednost
DEM	Dravske elektrarne Maribor d.o.o.
DPN	Državni prostorski načrt
DV	Daljinovod
EBIT	Poslovni izid iz poslovanja
EBITDA	Poslovni izid iz poslovanja skupaj z amortizacijo
EES	Elektro energetski sistem
ELES	Elektro Slovenija d.o.o.
EU	Evropska unija
EUR	Evro
HE	Hidroelektrarna
HESS	Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o.
HSE	Holding Slovenske elektrarne d.o.o.
IDP	Idejni projekt
IS	Informacijski sistem
ISO	Mednarodna organizacija za standardizacijo
MHE	Mala hidroelektrarna
MSRP	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
NEK	Nuklearna elektrarna Krško d.o.o.
NLB	Nova ljubljanska banka
NS	Nadzorni svet
OHSAS	Sistem vodenja poklicnega zdravja in varstva pri delu
PKZ	Proti korozijska zaščita
PRI	Pomurski razvojni inštitut
RECS	Sistem certifikatov za energijo iz obnovljivih virov
RS	Republika Slovenija
RTP	Razdelilna transformatorska postaja
SENG	Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah